

DJEČJI VRTIĆ RADOST
JASTREBARSKO
BRAĆE RADIĆ 10

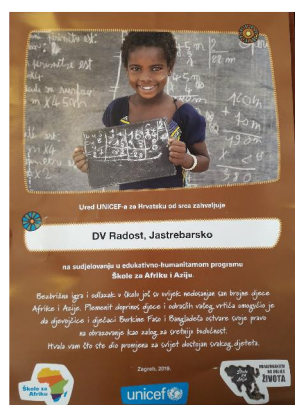
Tel: 00 385 1 62 81 095

Tel./fax: 00 385 1 62 72 489

e-mail: djecji.vrtic.radost1@zg.t-com.hr

web: www.radost-jaska.hr

GODIŠNJE IZVJEŠĆE DJEČJEG VRTIĆA RADOST ZA PEDAGOŠKU GODINU 2018./19.

Jastrebarsko, kolovoz 2019.

Sadržaj

I.	USTROJSTVO RADA.....	3
II.	MATERIJALNI UVJETI RADA.....	6
III.	SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE.....	7
IV.	ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD.....	21
V.	NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE.....	62
VI.	SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI.....	68
VII.	SURADNJA S DRUŠTVENIM ČIMBENICIMA.....	75

I. USTROJSTVO RADA

Dječji vrtić Radost je u pedagoškoj godini 2018./19. godini organizirao rad za djecu predškolskog uzrasta na pet lokacija i to:

- Jastrebarsko, Braće Radić 10
- Jastrebarsko, T. E. Bakača bb
- Jastrebarsko, Mladinska 2/a, G. Desinec
- Jastrebarsko, Cvetković 123
- Jastrebarsko, Gorica Svetojanska 13

Odgojno – obrazovni rad odvijao se u okviru 10-satnog programa za djecu od 12 mjeseci do polaska u osnovnu školu. Realiziran je s 579 djece, koliko ih je bilo upisano na kraju pedagoške godine u 28 odgojnih skupina. Za pedagošku godinu 2018./2019. zaprimljeno je 153 zahtjeva za upis u dječji vrtić, od čega je upisano 112 djece. Neupisano je 41 djece (djeca mlađa od godinu dana, djeca s područja drugih općina i djeca nezaposlenih roditelja).

Tablica : Organizacija rada odgojnih skupina prema objektima, broju djece i broju ostalih zaposlenika

	Radost 1		Radost 2	Desinec		Cvetković	Sv. Jana	Predškola	Ukupno
	vrtić	jaslice		vrtić	jaslice				
Skupine	11	5	4	4	2	1	1	2	30
Djeca	243	64	113	90	26	22	21	30	607

Osim redovitog 10-satnog programa realiziran je i program predškole i kraći program engleskog jezika.

Program predškole ostvarivao se u prostorima vrtića, a organiziran je za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu koja nisu bila obuhvaćena redovitim programom predškolskog odgoja u vrtiću. Program se provodio dva puta tjedno po 3,5 sata. Osnovna zadaća ovog programa bila je razviti i unaprijediti tjelesne, emocionalne, socijalne i spoznajne potencijale djece te poticati komunikacijske vještine potrebne za nove oblike učenja. Program je obogatio dječje doživljaje, proširio njihove spoznaje te doprinio uspješnoj realizaciji mnogih odgojnih i razvojnih zadataka. Program predškole provodio se od 1. listopada 2018. do 31. svibnja 2019. godine.

Tablica : Organizacijska shema predškole

Općina	Naziv skupine	Broj djece
Grad Jastrebarsko	Jagodice	15
	Bobice	15

Kraći program ranog učenja stranog jezika za djecu uzrasta od četiri godine do škole Vrtić je proveo u suradnji s Udrugom za promicanje ranog učenja stranih jezika „Naučimo puno“. Program engleskog jezika održavao se u objektu Radost 1, Radost 2 te na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu. Ukupno je kraći program engleskog jezika polazilo 50-tak djece. U mjesecu lipnju održane su završne

svečanosti. Voditeljice kraćeg programa engleskog jezika bile su tri odgojiteljice naše ustanove te jedna voditeljica profesorica engleskog jezika.

Tijekom ove pedagoške godine provodili smo sportsko-rekreativni program. Društvo Naša djeca Jastrebarsko provodilo je kraći program za djecu od 3 godine života do polaska u školu – program univerzalne sportske škole Mali vitez u koju je bilo uključeno 30 djece. Program je obuhvaćao upoznavanje i vježbanje tehnika različitih loptačkih sportova, elemenata iz gimnastike, atletike i borilačkih sportova te primjenu osnovnih (biotičkih) oblika kretanja za najmlađe kako bi na taj način optimalno poticali razvoj funkcionalnih i motoričkih sposobnosti djeteta.

U prosincu 2018. godine realizirana je Zimska igraonica za djecu u organizaciji Grada Jastrebarsko i udruge Društvo Naša djeca pod nazivom Klizalište u Jaski. Bila su uključena djeca iz odgojnih skupina Krijesnice, Pačići, Pingvini, Školjkice, Gumbeki, Sovice, Gumbeki, Elmeri, Mačkice, Pčelice, Žirafice, Kockice, Točkice i Leptirići. Također, u istoj organizaciji realizirana je i Ljetna igraonica koja uključuje i školu plivanja.

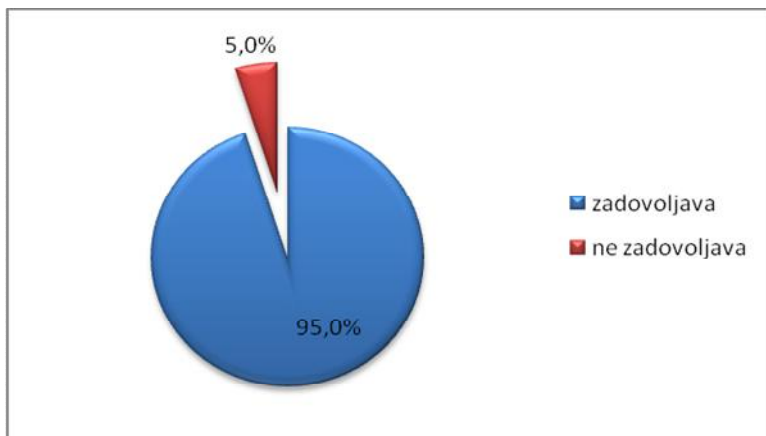
Od 19. do 26. lipnja 2019. realizirano je ljetovanje djece u Crikvenici. Na ljetovanju je boravilo 55 djece iz odgojnih skupina Pačići, Sovice, Gumbeki, Krijesnice, Školjkice, Pingvini u pratnji 7 odgojiteljica.

Radno vrijeme vrtića

Radno vrijeme u centralnom objektu bilo je od 5,30 sati ujutro do 17,30 sati poslije podne, a radno vrijeme u područnom objektu u Radosti 2 od 6,00 do 17,30. Područna odjeljenja Cvetković i Gorica Svetojanska radila su od 6,30–16,30, a područno odjeljenje G. Desinec od 5,30 – 17,30. Početak jutarnje smjene u odgojnim skupinama, kao i završetak popodnevne smjene razlikovao se od objekta do objekta, od skupine do skupine radi specifičnosti rada u tim objektima i potrebama roditelja koje su bile različite.

Duljina zajedničkog rada odgojitelja (preklapanje) u odgojnim skupinama ovisi o dobi djece, te o organizaciji rada i kretala se od 1,0 sat do 1,5 sat. Radno vrijeme djelatnika u ostalim službama bilo je također u funkciji zadovoljavanja svih segmenata procesa rada, a osobito potreba naših korisnika usluga.

Radno vrijeme Vrtića bilo je usklađeno s potrebama većine roditelja i djece. I ove smo godine analizirali potrebe roditelja vezano uz radno vrijeme vrtića. Radno vrijeme vrtića zadovoljava potrebe 95 % roditelja te možemo reći da je radno vrijeme Vrtića bilo je usklađeno s potrebama roditelja i djece. 5 % roditelja navodi kako radno vrijeme vrtića ne zadovoljava njihove potrebe te predlažu rad u smjenama, duži poslijepodnevni rad te rad subotom. Imajući razumijevanja za svakog roditelja postotak od 5 %, kao ni navedeni razlozi nisu relevantni za promjenu radnog vremena. Prilikom upisa nove djece u vrtić također se većina roditelja uklopila u postojeće radno vrijeme.

Graf. Procjena roditelja koliko radno vrijeme vrtića zadovoljava njihove potrebe

1.1. Djelatnici u realizaciji programa

Tablica: Raspored djelatnika prema objektima

	Radost I	Radost II	Desinec	Cvetković	Sv. Jana	Kraći programi
ravnatelj	1	-	-	-	-	-
pedagog	1	-	-	-	-	-
psiholog	1	-	-	-	-	-
defektolog	1	-	-	-	-	-
logoped	1	-	-	-	-	-
viša medicinska sestra	1,5	-	-	-	-	-
medicinske sestre	2	-	-	-	-	-
odgojitelji	32	9	12	2	2	1
voditelj računovodstva	1	-	-	-	-	-
tajnik	1	-	-	-	-	-
računovodstveni radnik	1	-	-	-	-	-
admin.-račun. radnik	1	-	-	-	-	-
ekonom	1	-	-	-	-	-
glavna kuharica	1	-	-	-	-	-
kuhar/ice	2	-	1	-	-	-
pomoćna kuharica	2,5	1	0,5	0,5	0,5	-
pralja	1	-	0,5	-	-	-
spremačice	6,5	2	2	0,5	0,5	-
domar-ložač	2	-	-	-	-	-
Ukupno	60,5	12	16	3	3	1

Ukupno: 95,5 zaposlenika

II. MATERIJALNI UVJETI RADA

Djeca uče čineći, sudjelujući i istražujući. Prostor koji dijete okružuje utječe na njegove osjećaje, razmišljanja, ponašanja i zapravo utječe na cjelokupnu kvalitetu života. Materijalno okruženje podrazumijeva raspored i uređenje prostora u kojem dijete boravi, ponudu materijala i sredstava koji su mu dostupni.

Tijekom godine smo unaprijedili materijalne uvjete rada u skladu s Godišnjim programom (pedagoška godina) i Planom nabave (kalendarska godina):

- ❖ Adaptirana je i prenamijenjena sportska dvorana u dvije sobe dnevnog boravka te je adaptiran sanitarni čvor uz dvoranu
- ❖ Adaptirana je i prenamijenjena čajna kuhinja i soba za provođenje programa za potencijalno darovitu djecu u jednu sobu dnevnog boravka
- ❖ Nabavljena je oprema za tri nove sobe dnevnog boravka (didaktički ormari, kutiće i PVC ležaljke)
- ❖ izrađen je novi prostor u Radosti 1 za pospremanje sredstava za rad odgojitelja
- ❖ Izvršeno je postavljanje laminata u jednoj novoj sobi dnevnog boravka (Radost 1)
- ❖ Izvedeni su soboslikarski radovi u novim sobama dnevnog boravka i pripadajućim prostorima
- ❖ Nabavljena su nova didaktička sredstva za nove odgojne skupine te su dokupljena nova didaktička sredstva za postojeće odgojne skupine
- ❖ Kupljena su sredstva za provođenje tjelesnih aktivnosti
- ❖ Nabavljena je posteljina i tepisi za nove odgojne skupine
- ❖ Dokupljeno je posuđe i kolica za serviranje
- ❖ Izmijenjena je audio vizualna oprema
- ❖ Nabavljeno je prijenosno računalo za računovodstvo
- ❖ Postavljena su 4 klima uređaja (1 u Desincu i 3 u Radosti 1)
- ❖ Nabavljena je zaštitna odjeća i obuća za djelatnike
- ❖ Tijekom godine kontinuirano je nabavljana stručna literatura i časopisi, izvršena je godišnja nabava potrošnog likovnog materijala te je vršena nadopuna prema potrebi

Priliv proračunskih i "vlastitih" sredstava kretao se u okviru plana tako da su računi redovno plaćani, redovno su isplaćivane plaće i uplaćivani doprinosi. U iznosu neoporezive svote isplaćen je radnicima naknada za regres i dar u naravi, te poklon djeci za Svetog Nikolu. Redovito je radnicima isplaćena naknada za prijevoz na posao i s posla.

III. SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE

Kvalitetno zadovoljavanje osnovnih potreba djeteta i razvoj brige za sebe i druge temelji se na holističkom pristupu, odnosno, cjelovitom shvaćanju procesa njege što zahtjeva visoku razinu prilagodljivosti konkretnim mogućnostima, različitim potrebama, sposobnostima i interesima svakog pojedinog djeteta. Podrazumijeva se aktivan razvoj partnerskih odnosa djelatnika vrtića i roditelja. Polazište za dobru njegu su standardizirani postupci vezani uz usvajanje rituala samozbrinjavanja djece u vrtiću pretpostavka su da se u svakoj odgojnoj skupini u svakodnevnom fleksibilnom rasporedu osigura: individualizirano usvajanje rutinskih radnji hranjenja, odijevanja, kulturno higijenskih navika, kretanja i dnevnog odmora, uz poštivanje različitosti, te da se osigura kvaliteta života koja daje prilike djeci da uče prepoznavati i prihvaćati vlastite i tuđe potrebe i izgrađivati skrbne odnosa prema drugima što je iznimno značajno.

Osim toga, utjecaj okolišnih čimbenika u ranoj dobi djeteta može se negativno odraziti na njegovo odrastanje. Važno je osigurati pravilnu i svrsishodnu intervenciju odraslih u njezi malog djeteta u smislu praćenja razvojnih mogućnosti svakog djeteta uz prikladno okruženje. Spoznajom i očuvanjem djetetove okoline, moguće je otkriti i potencijalne probleme koji se mogu negativno odraziti na njegovo odrastanje. S obzirom na mnoštvo štetnih tvari kojima smo svakodnevno izloženi nužno je permanentno osvještavanje odraslih koji skrbe o djetetu.

Kompetentni djelatnici koji razvijaju vještine upravljanja rizicima grade kulturu sigurnosti. Tako zdravlje djece u vrtiću dolazi u fokus pozornosti. Sustav upravljanja rizicima doprinosi održivom uspjehu temeljenom na načelima kvalitete, održivog razvoja, socijalne odgovornosti i poslovne etike.

1. Usvajanje prehrambenih navika kao preduvjeta zdravlja

1.1. Osiguravanje kvalitete prehrane u skladu sa važećim zakonskim odrednicama

Jelovnici su redovito planirani u skladu sa Izmjenama i dopunama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane u dječjim vrtićima (NN 121/2007.), te prema priručniku Prehrambeni standardi za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću - jelovnici i normativi (2007). Jelovnici su planirani mjesečno na način da se osigura sezonska izmjena namirnica, a dopunjavani su uvođenjem novih namirnica u tender prehrane da bi djeci bila omogućena degustacija novih jela. Opskrba je bila uglavnom zadovoljavajuća uz povremena kašnjenja dostave. Dolazilo je do povremenih izmjena jelovnika. Najčešći razlozi izmjene jelovnika bile su: kratak rok trajanja namirnica, kašnjenje dostave te viška namirnica uslijed pada broja djece.

Graf. najčešće izmjenjivani obroci

Kontinuirano su poboljšavani uvjeti u materijalnoj organizaciji obroka u skladu sa Prehrambenim standardom Dječjeg vrtića Radost, a na način da se vršio dokup posuđa za organiziranje samoposluživanja djece prilikom obroka.

Higijensko epidemiološki nadzor vršen je u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo Andrija Štampar iz Zagreba prema sklopljenom ugovoru. Izvršeno je 29 uzorkovanja. Rezultati mikrobioloških nalaza ukazuju na poštivanje načela dobre higijenske prakse, odnosno dobrih sanitarnih uvjeta u objektu.

Obveznici polaska Tečaja osnovnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i osobnoj higijeni osoba koje rade u prometu i proizvodnji namirnica, njih 6 polazili su tečaj pri Županijskom zavodu za javno zdravstvo- ispostava Jastrebarsko.

U suradnji sa istim Zavodom redovito su provođeni zdravstveni pregledi djelatnika, te je surađivano na temelju higijensko-epidemioloških indikacija pri slučaju grupiranja određenih uzročnika zaraznih bolesti u odgojnim skupinama.

Briga o uvjetima čuvanja, pripremanja i distribucije hrane je redovito provođena, kao i održavanje čistoće prostorija i automobila za distribuciju hrane, prema Planovima čišćenja i održavanja prostorija i HACCAP planu.

Stručnu praksu sa nastavnim planom i programom u trajanju od 35 sati pohađale su dvije učenice druge i dvoje učenika treće godine zanimanja tehničar nutricionist Prirodoslovne škole Karlovac. Učenici su redovito pohađali praktičnu nastavu te bili zainteresirani za predstavljene sadržaje.

Interna revizija HACCAP sustava izvršena je u područnim objektima u Gorici Svetojanskoj i Cvetkoviću, te centralnoj kuhinji u objektu Radost 1 uz prijedloge poboljšanja dobre higijenske prakse. Održane su dvije interne edukacije vezane uz primjenu HACCAP sustava.

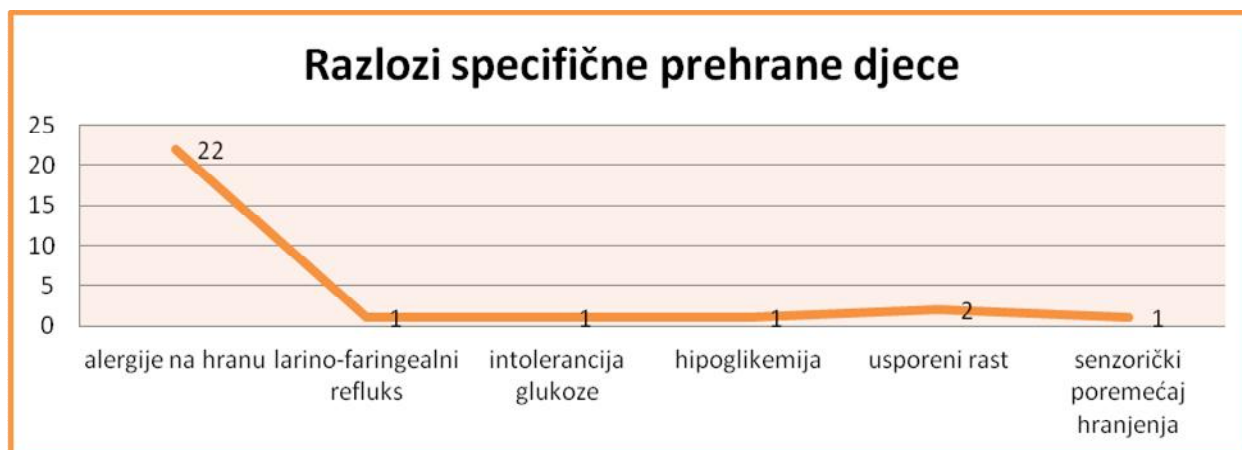
1.2. Usvajanje rituala hranjenja i razvoja prehrambenih preferencija kod djece

Cilj praćenja standardiziranog postupka hranjenja djece u odgojnim skupinama je bio usmjeren na to da se procijeni koliko je u svakoj odgojnoj skupini osigurano u svakodnevnom /fleksibilnom/ rasporedu individualizirano usvajanje rutinskih radnji higijene hranjenja i samog hranjenja radi što boljeg razvoja brige o sebi svakog pojedinog djeteta, te koliko kvaliteta života koja je predviđena Standardom daje prilike djeci da uče prepoznavati i prihvaćati vlastite i tuđe potrebe, poštivati različitosti i izgrađivati skrbne odnosa sa drugima .

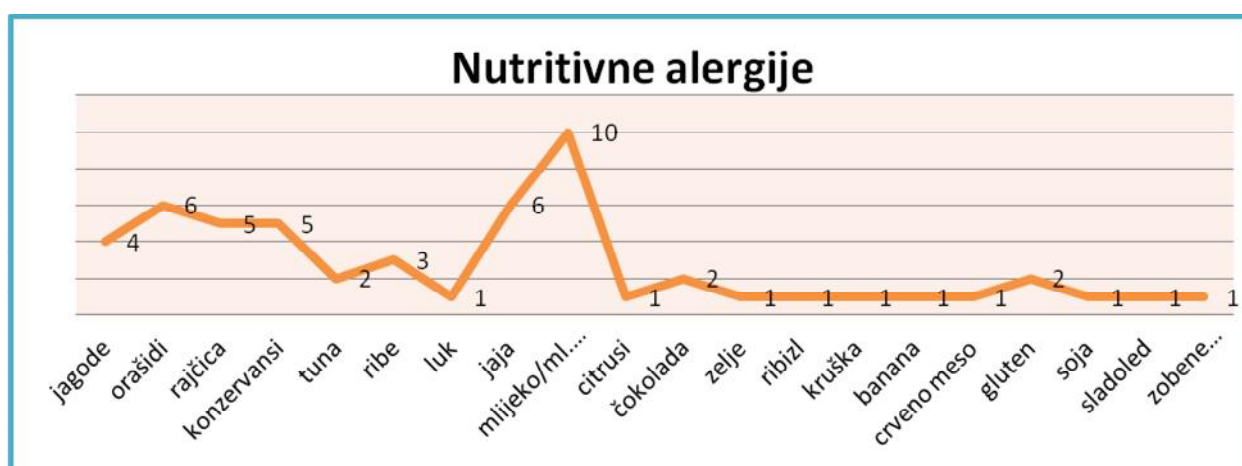
Dnevni ritam obroka u odgojnim skupinama sa pravilnim vremenskim razmakom bio je u skladu sa izmjenama i dopunama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i prehrane u dječjim vrtićima i Prehrambenim standardom Dječjeg vrtića Radost. Praćenjem tijeka odvijanja obroka u odgojnim skupinama može se zaključiti da se važeći Prehrambeni standard Dječjeg vrtića poštuje.

1.3. Otkrivanje i rješavanje problema vezanih uz prehranu djece

Ove godine je u vrtiću boravilo 28 djece sa specifičnim potrebama u prehrani . Od toga 22 sa alergijom na hranu, dvoje djece usporenog rasta i jedno dijete sa hipoglikemijom. U suradnji sa roditeljima izrađeni su individualni Planovi zdravstvene njege i prehrana je kontinuirano usklađivana sa medicinskom dokumentacijom. Prehrana je provođena u skladu sa Standardom za prehranu djece na dijetalnoj prehrani Dječjeg vrtića Radost Jastrebarsko.

Graf. Razlozi specifične prehrane djece

Graf. Popis namirnica koje izazivaju alergijsku reakciju

Graf. Prikaz broja djece sa alergijama na hranu po odgojnim skupinama

1.4. Promicanje važnosti zdrave i odgovorne prehrane

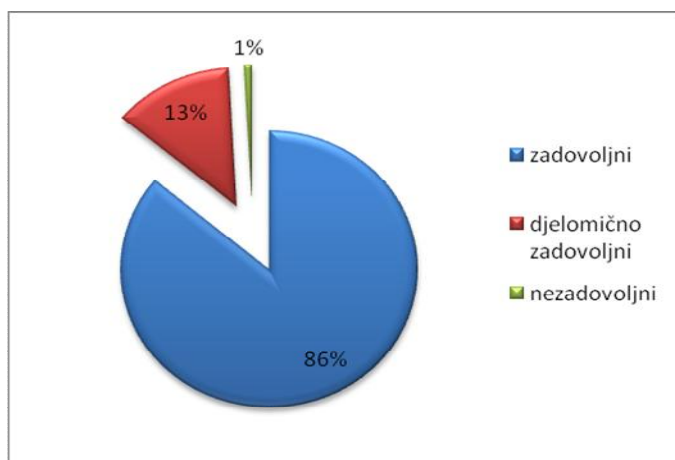
Važnost zdrave prehrane u odgojnim skupinama kontinuirano je promovirano kroz: planirane aktivnosti u neposrednom radu sa djecom, provođenjem projekta „Mi jedemo odgovorno“, obilježavanjem Dana kruha- dana zahvalnosti za plodove zemlje i blagoslovom hrane, te

aktivnostima vezanim uz provođenje Plana djelovanje eko vrtića. U svim objektima je obilježen Dan kruha- dan zahvalnosti za plodove zemlje. U objektu Radost 1 tom događaju je prethodio tradicijski doručak, pripremljen za roditelje, koji je poslužen u predvorju novog dijela vrtića. Roditeljima su poslužena jela koja su ljudi običavali konzumirati u vremenima kada su oni sami bila djeca. Između ostalog posluženi su jela prežgana juha, trenka kaša, greblica, pažuljevka i žganci. Namjera tradicijskog doručka bila je potaknuti sjećanja i motivirati povratak izvornim zdravim navikama kulture kuhanja i jedenja našeg zavičaja. Roditelji su pozitivno reagirali prisjećajući se okusa svojeg djetinjstva. Zato su se pobrinule interesne skupine.

Za svečani blagoslov hrane, interesna skupina Mali vrtlari, pripremila je plakat s prikazom aktivnosti u kojima su djeca uz pomoć odgajatelja, brinula o vrtu. Pripremali su zemlju, sijali sjemenke te sadili biljke koje su okopavali i zalijevali.

Iz anketnog upitnika za roditelje Na kraju pedagoške godine roditelji su ispunjavali upitnik kojim su procjenjivali uz kvalitetu života u vrtiću, komunikaciju s djelatnicima i sudjelovanje u životu vrtića i zadovoljstvo sa prehranom djece u vrtiću.

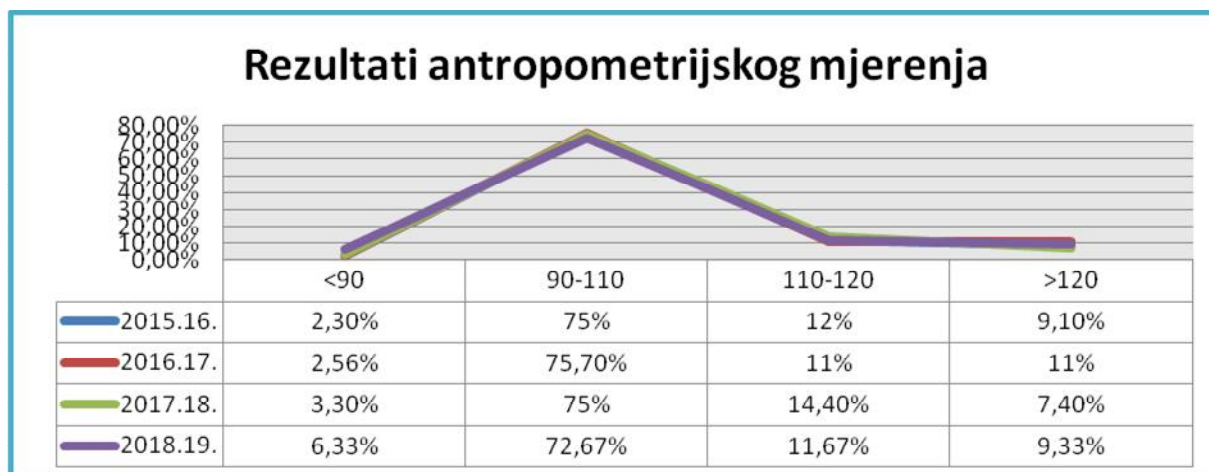
Iz grafa vidimo da je većina roditelja (86 %) zadovoljna kvalitetom prehrane te smatraju da je kvalitetna, raznolika i zdrava i da obuhvaća cijelu piramidu prehrane, a svako dijete si može odabrati nešto što mu odgovara. 13 % roditelja je djelomično zadovoljno kvalitetom prehrane jer dijete ne jede neke namirnice, smatraju da ima previše kruha te da neke stvari nisu zdrave (npr. pašteta, hrenovke) pa ne bi trebale biti na jelovniku, a također navode i da se neke namirnice često ponavljaju te predlažu više ribe na jelovniku. Kvalitetom prehrane nije zadovoljno 1 % roditelja jer smatraju da nije prilagođena dobi djece te da je užina preslaba jer dijete dođe gladno iz vrtića.

Graf - Zadovoljstvo roditelja kvalitetom prehrane

1.5. Praćenje rasta i razvoja djece i stanja uhranjenosti

Antropometrijsko mjerenje u odgojnim skupinama je provedeno u listopadu 2018. godine i ožujku 2019. godine. Izmjereno je 78% od ukupnog broja djece. Na prikazu rezultata antropometrijskih mjerenja u odnosu na prošlu godinu, vidljivo je da je postotak dobro uhranjene djece manji za 2,33%. Postotak slabije uhranjene djece je veći za 3%, broj djece koja su potencijalnom riziku za pretilost se smanjio, no broj pretile djece veći je za 2%.

Graf. Usporedba stanja uhranjenosti djece u četiri pedagoške godine

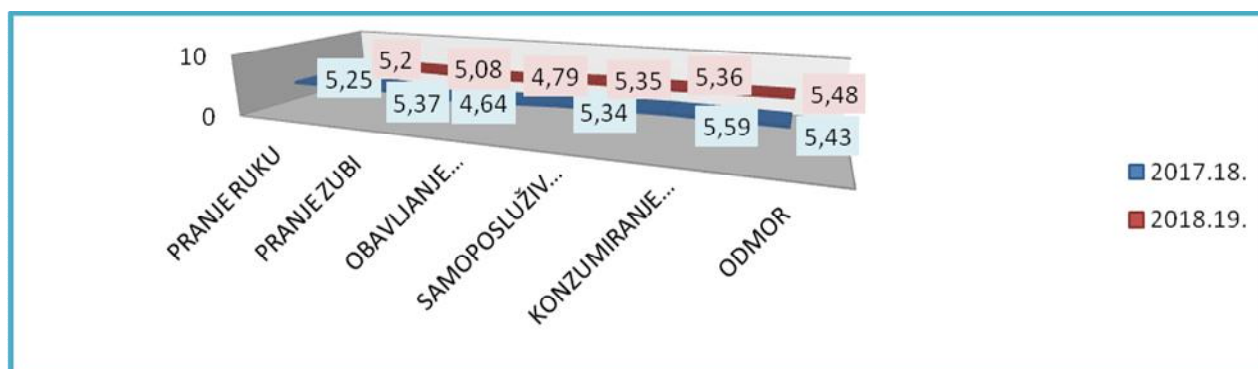
2. Usvajanje higijenskih navika kao preduvjeta zdravlja

2.1. Usvajanje individualnog rituala higijene svakog djeteta

Individualizirano usvajanje kulturno higijenskih navika primarna je zadaća u njezi djece. Razvoj vještina pranja ruku, zuba, higijene nakon obavljanja nužde, samostalnost u odijevanju i razodijevanju i procjena stupnja usvojenih vještina za svako pojedino dijete važan je čimbenik u procjeni razvoja djece. Odgojitelji svake pedagoške godine prate i valoriziraju usvajanje rituala kulturno higijenskih navika djece. Relativno su visoke ocjene u usvojenosti rituala: pranja ruku prije jela i nakon obavljanja nužde, usvojenosti rituala pranja zuba, samoposluživanju kod obroka, osviještenosti potrebe djeteta za samostalnost konzumacije vode i načina dnevnog odmora djeteta. Visina ocjene samostalnosti djece u higijeni obavljanja nužde je u blagom padu iz godine u godinu. Razlog tome je sve kasnije odvikavanje djece od pelena što je ovisno o stavovima roditelja.

	2016.17.	2017.18.	2018.19.
PRANJE RUKU	5,22	5,25	5,20
PRANJE ZUBI	5,08	5,37	5,08
OBAVLJANJE NUŽDE	4,84	4,64	4,79
SAMOPOSLUŽIVANJE KOD OBROKA	5,42	5,34	5,35
KONZUMIRANJE VODE	5,44	5,59	5,36
ODMOR	5,23	5,43	5,48

Tablični prikaz prosječnih ocjena razvoja higijenskih navika

Graf. Usporedba prosječnih ocjena razvoja kulturno higijenskih navika u dvije pedagoške godine

5. Promocija usvajanja zdravih stilova života

5.1. Projekt „Šubi dubi, čisti su nam zubi“

Projekt Gradskog društva crvenog križa Jastrebarsko, „Šubi dubi, čisti su nam zubi“, proveden je u travnju 2019. godine, u 9 odgojnih skupina koje obuhvaćaju djecu u dobi od 4-6 godina. Kroz radionice djeca su upoznata sa funkcijama zubi, te važnosti pravilne higijene usne šupljine. Radnici i volonteri GDCK-a prezentirali su kako se pravilno peru zubi, utvrđujući korake kroz praktičnu vježbu pranja, te su zajedno sa djecom izrađivali makete zubala. Odgojitelji ovu radionicu ocjenjuju prosječnom ocjenom 5,78.

5.2. Projekti Ljekarna Zagrebačke županije

U našem vrtiću, u suradnji sa Ljekarnama Zagrebačke županije, 2 odgojne skupine, u dobi od 5-6 godina, sudjelovale su u radionici „BOL boli i kako pomoći“. Cilj ove praktično-edukativne radionice, održane u prosincu 2018. godine, bio je da se djecu uputi o mogućim ozljedama te zbrinjavanju istih. Djeca su sa ljekarnicima izrađivala „hladan“ gel koji mogu koristiti kada se ozlijede. U travnju 2019. ponovljena je suradnja sa Ljekarnama Zagrebačke županije, te su održane dvije dodatne radionice. Ciljana grupa također su bila djeca u dobi od 5-6 godina, a teme su bile „Sunčalica“ i „Tablete nisu bomboni“. Cilj radionice „Sunčalica“ bio je upoznati djecu sa opasnostima koje prijete prilikom neprimjerenog izlaganja suncu. Djeca su izrađivala gel za nakon sunčanja. U radionici „Tablete nisu bomboni“ djeca su upoznata sa sličnostima i razlikama između lijekova i slatkiša, te zašto je važno pitati odrasle za dopuštenje prije nego konzumiraju nepoznati „bombon“. Odgojitelji radionice smatraju izuzetno korisnima, te ih ocjenjuju najvišom mogućom ocjenom 6.

5.3. Istraživanje o dudama

Ove godine u našem vrtiću provelo se istraživanje o korištenju dudu varalice kod djece u jasličkim skupinama. Anketa je podijeljena u studenom 2018. godine, te su je ispunjavali roditelji. Istraživanjem se utvrđivao broj djece koja koriste dudu varalicu, razlozi korištenja, znanje roditelja o načinima održavanja dudu i povezanošću korištenja dudu varalice i govornih smetnji. U anketi je sudjelovalo 167 roditelja. 22% djece koristilo je dudu varalicu do određenog mjeseca života, u prosjeku do 19 mjeseca, 15% djece koristi dudu varalicu kad je neutješno, 24% djece koristi za spavanje, 6% cijeli dan, a 33 % nikada nije koristilo dudu varalicu. Roditelji dudu varalicu smatraju korisnom za dijete kao pomoć pri smirivanju djeteta, uspavlivanju, te kao utjehu. Roditelji su relativno dobro upoznati sa načinima održavanja dudu varalice. Tome u prilog govori činjenica da 57% njih mijenja dudu varalicu češće od 2 mjeseca, 52% dudu varalicu iskuhava u vodi, a 21% koristi sterilizator. Kao najčešći razlog odvikavanja navode potrebu za napretkom u razvoju govora te radi smanjivanja rizika od infekcija. Roditeljima su podijeljeni edukativni leci, kojima se roditelje pokušalo uputiti o problemima koji se mogu pojaviti radi korištenja dudu varalice, o načinima održavanja i korištenja dudu varalice, te kako na najbezbolniji način odviknuti dijete od te potrebe.

5.4. Istraživanje o pelenama

U jasličkim skupinama u listopadu 2018. , te travnju 2019. godine, provedena je anketa o korištenju pelena. Ispunjavali su je odgajatelji, a broj promatrane djece iznosi 144. U tom periodu broj djece koja koriste pelenu smanjio se sa 132, na 81. Roditeljima su podijeljeni leci u kojima su opisani jasni znakovi da je dijete spremno za odvikavanje od pelena, savjeti za lakše odvikavanje, te je naglašena važnost suradnje odgajatelja i roditelja za veću dobrobit djeteta.

5.5. Projekt: „Trebaš moju pomoć-zar ne?“ i Smotra prve pomoći

Projekt „Trebaš moju pomoć-zar ne?“ provodio se u 11 odgojnih skupina u suradnji sa Gradskim društvom crvenog križa Jastrebarsko. Tijekom pedagoške godine tih odgojnih skupina su se bavili temama iz područja zaštite zdravlja prema priručniku Odgoj za humanost od malih nogu, Hrvatskog crvenog križa. Naglasak je stavljen na teme koje se bave hitnim stanjima: 112, izvolite; Smiješ se igrati, ne diraj i Prva pomoć, upomoć. U suradnji sa Gradskim društvom crvenog križa

Jastrebarsko, 06. lipnja 2019. održana je smotra prve pomoći na kojoj su sudjelovale odgojne skupine iz objekta Radost 2. Radionicu su provodili djelatnici i volonteri GDCK-a. Na pultu za šminkanje, djeci su izrađene rane prema kojima su posjećivali lokaciju na poligonu gdje su učili kako postupati u toj situaciji. Djeci je također bilo prikazano kako pomoći osobi koja je izgubila svijest odnosno kako staviti osobu na bočni položaj, te kako pomoći kada primijete da netko ne može disati i stane mu raditi srce.

6. Provođenje kvalitetnog dnevnog odmora u svim odgojnim skupinama

Okruženje u kojemu se dnevni odmor odvija u svim odgojnim skupinama usmjereno je na razvijanje i njegovanje pro socijalnih vještina i humanih vrijednosti. Djeca se izravno uključuju u donošenje odluka relevantnih za njihove vlastite potrebe kao što su samostalnost, autonomno i odgovorno djelovanje, suradnju i timski rad, nenasilne oblike komunikacije i kako se angažirati na onim sadržajima i akcijama koje su od interesa za njih osobno i za druge u zajednici. Dio dana koje nazivamo dnevni odmor djece podijeljen je u faze: pripreme za odmor, fazu relaksacije, fazu tišine, fazu spavanja odnosno mirnih aktivnosti, te fazu ustajanja za djecu koja su spavala. Uloga odgojitelja u tom procesu je promatranje djece i adekvatno odgovaranje na njihove individualne potrebe za spavanjem. Odgojitelji ističu korisnost ovog modela, te se pridržavaju usvojenog standarda Dječjeg vrtića Radost Jastrebarsko.

7. Usvajanje kretnih navika za dobrobit razvoja motoričkih potencijala

Program mjera zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane u dječjim vrtićima predviđa da dijete jednu četvrtinu provedenog vremena u vrtiću provede u kretanju. Protokol o postupanju djelatnika dječjeg vrtića za vrijeme boravka djece na svježem zraku primjenjuje se u svim odgojnim skupinama, kao i Standard planiranja i provođenja tjelesne i zdravstvene kulture.

Graf. postotak realizirane tjelesne i zdravstvene kulture u sportskoj dvorani

Sva dječja igrališta su primjereno opremljena igralima, spravama i sredstvima za provođenje tjelesnog odgoja kao i sportska dvorana u centralnom objektu. Europski tjedan kretanja, u rujnu 2018. starije odgojne skupine obilježile su organiziranjem raznih sportskih sadržaja.

U svim odgojnim skupinama objekta Radost 2 tri starije skupine u područnom objektu Desinec provoden je **projekt „Kišni dan“** kojem je cilj bio promicanje boravka djece na zraku u kišnim uvjetima. Prosječna ocjena kojom odgajatelji ocjenjuju projekt kišni dan iznosi 5,4. Roditelji su bili zainteresirani za ovaj projekt, te je većina bila ažurna u dobavljanju potrebne opreme za svoje dijete.

Dugoročne nepovoljne vremenske prilike onemogućile su održavanje Dječje olimpijade. Planirane aktivnosti trebale su se odvijati u objektu Radost 1, a prisustvovala bi i sva djeca iz svih područnih objekata. Unatoč nemogućnosti održavanja zajedničke olimpijade, „male“ olimpijade održane su na nivou objekata i kvartova .

osmišljavanje olimpijade	5,28
organizacija olimpijade	5,14
reakcija djece	5,23
suradnja s roditeljima	4,89
osobno zadovoljstvo odgojitelja	5,24

Tablični prikaz procjene olimpijade (ocjene odgojitelja)

Pored brojnih planiranih jednodnevnih izleta u ljetovalištu Crikvenica zagrebačkog Holdinga organizirano je ljetovanje za djecu prema verificiranom programu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH. Za ljetovanje je bilo prijavljeno 69 djece i 7 voditelja, međutim zbog odustajanja od tog programa na ljetovanju je bilo 55 djece.

Pored redovitih aktivnosti vezanih uz kretanja djece zabilježili smo uspješnu suradnju sa Univerzalnom sportskom školom "Mali vitez", koju u *našem gradu* provodi Društvo Naša djeca. Školu klizanja koju također provodi Društvo naša djeca Jastrebarsko prema programu verificiranom od Agencije za odgoj i obrazovanje uz pozitivno mišljenje Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta pohađalo je 200 djece.

8.Sposobnost otkrivanja aktualnih, potencijalnih i trajnih zdravstvenih problema djeteta

Upravljanje zdravstvenim rizicima u predškolskoj ustanovi svakako treba promatrati i kroz specifičnost sestrinske prakse u vrtiću. Bazični zakonski dokumenti predškolskog odgoja njegu djece uređuju kroz prizmu kvalitete zadovoljavanja osnovnih potreba djeteta i cjelovitosti zdravstvene njege. Predviđaju planiranje, praćenje, dokumentiranje i procjenu očekivanih ishoda usmjerenih na: dobrobit razvoja motoričkih potencijala, emocionalnu dobrobit, usvajanje higijenskih i prehrambenih navika kao preduvjeta zdravlja, na odsustvo osjećaja ugroženosti i zabrinutosti djeteta, razvoj sposobnosti privremene odgode zadovoljavanja potreba kroz usvajanje vještine samoregulacije, brige za sebe i druge, te sposobnost otkrivanja potencijalnih i aktualnih zdravstvenih problema djeteta. Uloga odgojitelja u provođenju takve prakse je ključna. Kvalitetnu zdravstvenu njegu djece u vrtiću gotovo je nemoguće osigurati bez dobro educiranih odgojitelja.

Sigurno okruženje za djecu gradi se stvaranjem visoko kompetentnih djelatnika koji razvijaju kulturu sigurnosti. Tako zdravlje djece u dječjim ustanovama dolazi u fokus pozornosti. Sustav upravljanja rizicima doprinosi održivom uspjehu, što znači uspješnost u kontinuitetu, temeljenu na načelima kvalitete, održivog razvoja, socijalne odgovornosti i poslovne etike. Jedna od najvažnijih značajki upravljanja rizicima u predškolskoj ustanovi je siguran kontinuitet zadovoljavanja potreba djece kroz kvalitetnu njegu, koju provode prvenstveno odgojitelji, odnosno ostali nezdravstveni djelatnici. Uspješnost kontrole rizika ovisna je o njihovim kompetencijama. Stoga je odgojiteljima koji neposredno brinu za dijete potrebno redovito stručno usavršavanje.

Ove godine usavršavanje se bavilo dvjema temama: upravljanje zdravstvenim rizicima kod aktualnih i potencijalnih zdravstvenih problema djeteta u jaslicama i upravljanje zdravstvenim rizicima koda aktualnih i potencijalnih zdravstvenih problema djeteta-Razvoj skrbi za druge. Usavršavanje je ocijenjeno vrlo visokom prosječnom ocjenom od 5,78.

8.3.Prva pomoć za novo zaposlene odgojitelje

Ove pedagoške godine održano je stručno usavršavanje za sve novo zaposlene odgojitelje, kojim se odgojitelje upućivalo u pružanje prve pomoći u slučaju ozljeda ili drugih zdravstvenih

teškoća koje se mogu pojaviti kod djece. Sudjelovalo je 9 odgojitelja, a predavanja se provedena kroz 9 sati. Prosječna ocjena kojom su odgajatelji ocijenili predavanja je 4,8.

9. Individualni planovi zdravstvene njege

Temeljem procjene aktualnih i potencijalnih zdravstvenih problema djece baziranih na medicinskoj dokumentaciji, u suradnji s roditeljima izrađeni su individualni planovi zdravstvene njege za 85 djece, a odgojitelji i tehničko osoblje su dobili točne upute o intervencijama koje su potrebne za zadovoljavanje osnovnih potreba djeteta u vrtiću i upravljanje zdravstvenim rizicima.

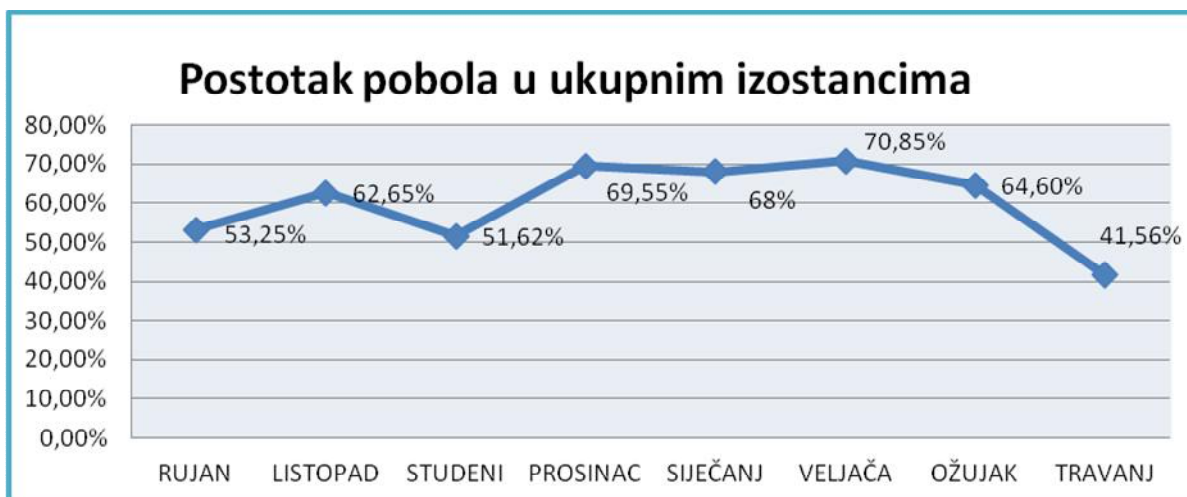
INDIVIDUALNI PLANOVI ZDRAVSTVENE NJEGE			
alergije na hranu	22	povećani limfni čvorovi	1
anafilaktička reakcija	3	strabizam	1
alergija na travu	2	opstipacija	4
alergija na fluimukan	1	neutropenija	1
astma	9	neurodermatitis	1
šum na srcu	2	intolerancija glukoze	1
larino-faringealni refluks	1	hemangiom	3
bronhitis	7	hipoglikemija	1
anemija	3	uroinfekti	1
hemofilija	1	zastoj u rastu	1
supraventrikularne tahikardije	1	enureza	2
febrilne konvulzije	13	dermatitis	2
epi napadi	1		
ukupno			85

10. Analiza pobola djece

Za ocjenu zdravstvenog stanja djece predškolske dobi analiziraju se pokazatelji temeljem podataka rutinske zdravstvene statistike, a analizom provedenih mjera te pobola djece doprinosi se daljnjem planiranju i organizaciji života djeteta u vrtiću.

Najčešće bolesti (dijagnoze) zbog kojih su djeca izostajala iz vrtića u pedagoškoj godini 2018./19. :

SKUPINE	NAJČEŠĆA DIJAGNOZA	SKUPINE	NAJČEŠĆA DIJAGNOZA
KOCKICE	B33	GUMBEKI	J11
LEPTIRIĆI	B33	ISKRICE	B01,B33
VJEVERICE	B33	KOALE	A09
PANDICE	J11	MEDEKI	B01
TOČKICE	J06	OBLAČIĆI	H65,J06.8
ZEBRICE	J11	PČELICE	B01
KRIJESNICE	J20	RIBICE	B01
ŠKOLJKICE	J06	SMOKVICE	B01,R50
PAČIĆI	J11	SOVICE	B33
PINGVINI	B33	SRČEKA	B01
BALONČIĆI	B01	ŠAPICE	B01
BUBAMARE	B01, J11	ZVJEZDICE	J06,B01
ELMERI	J06	ŽIRAFICE	J00
GLJIVICE	B01	MAČKICE	J11

Graf. Postotak pobola u ukupnim izostancima

Broj izostanaka djece većeg od mjesec dana u periodu od rujna 2018. godine do travnja 2019. godine je u blagom padu, za 3,45% u odnosu na prošlu pedagošku godinu. Zbog bolesti u trajanju većem od mjesec dana izostalo je 121 dijete.

Graf. Broj izostanaka većih od mjesec dana kroz mjesece u godini

Ove pedagoške godine djeca su najčešće izostajala zbog pojave epidemije vodenih kozica. Drugi najčešći razlog izostanaka duljih od mjesec dana su akutne infekcije gornjeg dišnog sustava.

Graf. Najčešće dijagnoze kod izostanka djece veći od 1 mjesec

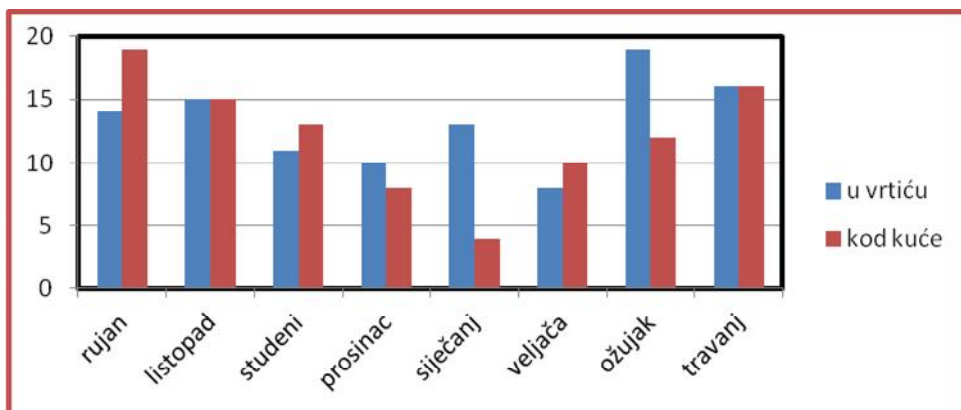
11. Prevencija ozljeda i razvoj brige za sebe

Znatiželja je važan segment u djetetovom životu pa je upravo i ona glavni pokretač nastanka ozljeda. Osim padova i otrovanja razlog nastanka ozljeda predstavljaju i prometne nesreće. Mlađa djeca najčešće stradavaju zbog nepravilnog korištenja auto sjedalice, dok starija djeca češće stradavaju kao suvozači bez primjerene zaštitne opreme. Nesreće u djece se mogu spriječiti i to na način da se vodi briga o sigurnosti okruženja u kojem borave djeca, osmišljavaju i provode preventivne edukativne aktivnosti namijenjene djeci i roditeljima koje ih upozoravaju na moguće opasnosti, negativne posljedice, koje ih uče na koji način spriječiti nesreću te kako i kada preventivno djelovati uz provođenje mjera zaštite. Nesreće sa posljedicom ozljeđivanja u djece predstavljaju javnozdravstveni problem u Hrvatskoj i u svijetu zbog potencijalne posljedice trajnog invaliditeta ili smrtnog ishoda. Iznimno su stresne i za dijete i za roditelje i za skrbnike i izazivaju prijeloman događaj sa fizičkim, psihičkim i socijalnim posljedicama žrtve.

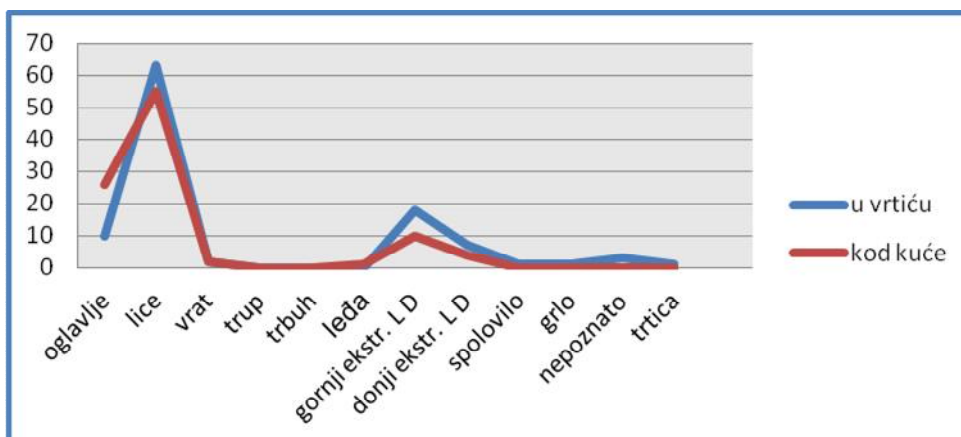
Evidentiranjem ozljeda djece nastalim u vrtiću odnosno kod kuće dobivamo važne podatke o uvjetima u kojima ozljede nastaju te mogućnost djelovanja u prevenciji istih temeljem analitičkog pristupa. Ozljede evidentiramo na za to predviđenim obrascima:

Izjava o ozljedi djeteta u vrtiću, koju ispunjavaju odgojitelji i Izjava o ozljedi djeteta kod kuće. Izjava o ozljedi djeteta u vrtiću sadrži slikovni opis intenziteta boli kako bi djeca u dobi od tri godine mogla aktivno participirati u procjeni svog zdravstvenog stanja, te skalu procjene stanja za malu djecu za odgojitelje.

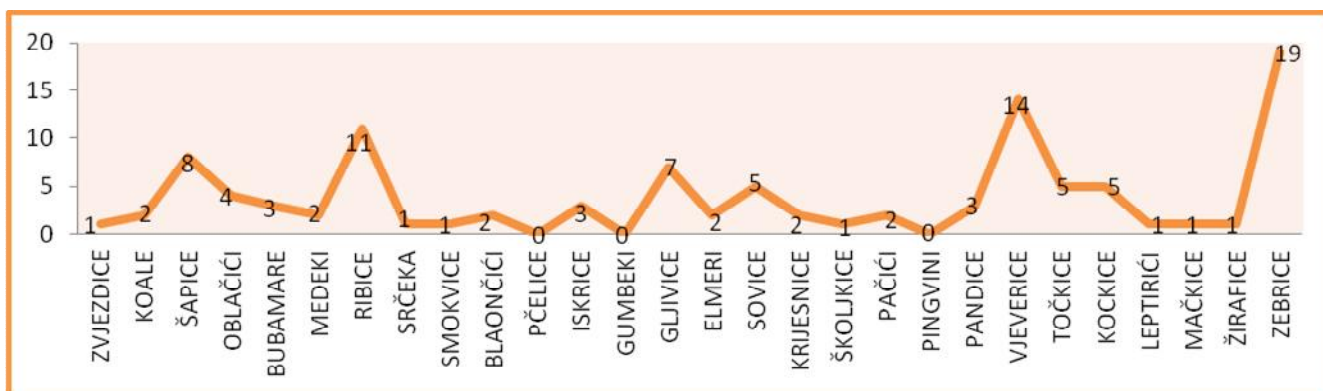
U vrtiću se dogodilo 106 ozljeda, a kod kuće 97, u periodu od rujna do svibnja.

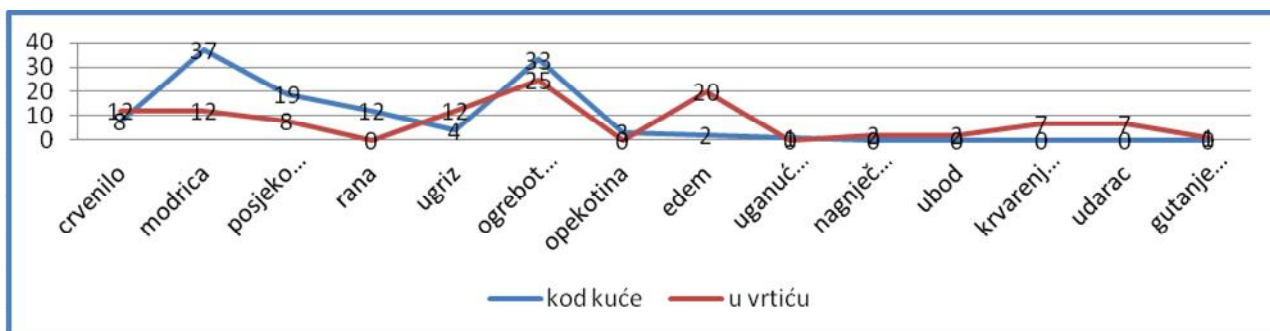
Graf. Usporedba broja ozljeda u vrtiću i kod kuće po mjesecima

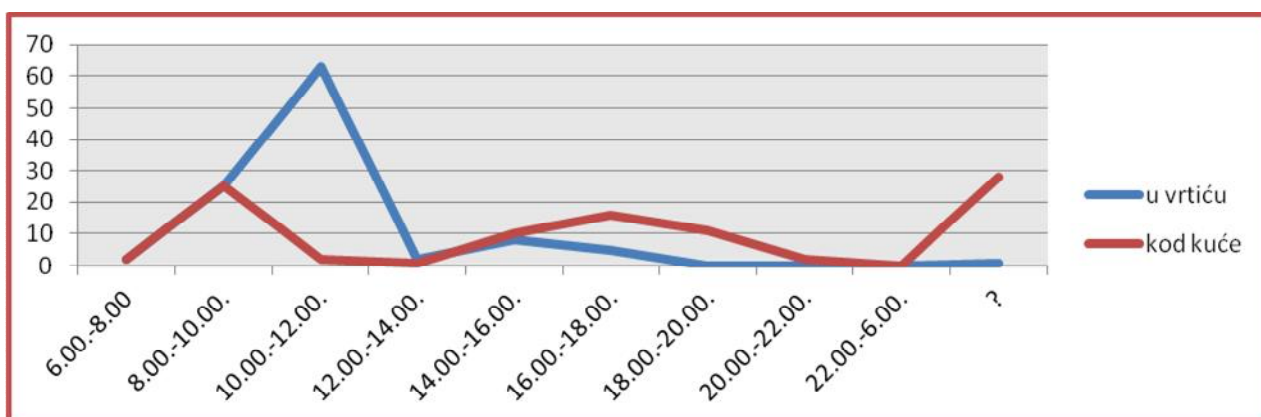
Graf. usporedba ozlijeđenih dijelova tijela kod kuće i u vrtiću

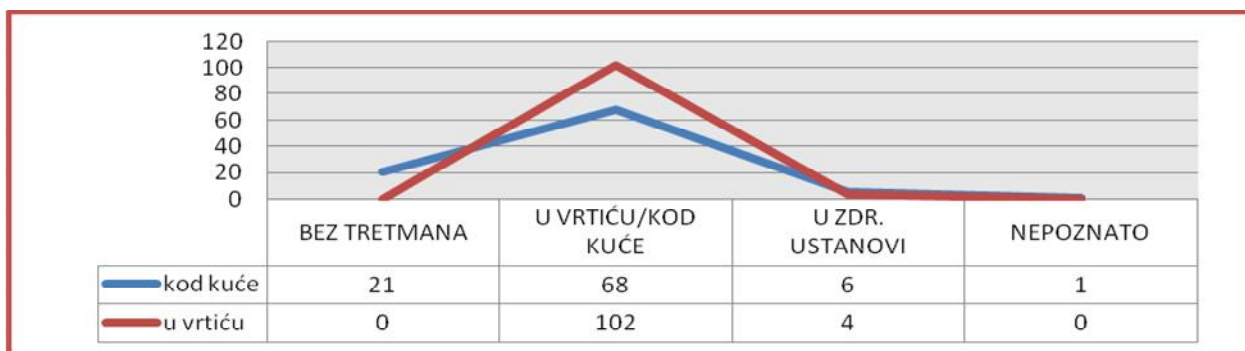
Graf. Distribucija ozljeda po odgojnim skupinama

Graf. Usporedba vrste ozljeda kod kuće i u vrtiću

Graf. Usporedba vremena u kojem su ozljede nastale kod kuće i u vrtiću

Graf. Način tretmana ozljeda u vrtiću i kod kuće

12. Suradnja sa roditeljima

U suradnji sa roditeljima prikupljani su podaci radi utvrđivanja zdravstvenog stanja djeteta i njegovih specifičnih potreba radi planiranja zdravstvene njege za specifične zdravstvene potrebe i vođenje zdravstvene dokumentacije djeteta u vrtiću. Za roditelje novoupisane djece u prvom tjednu nove pedagoške godine u rujnu održane su radionice na kojima su upoznati sa načinom života djeteta i prilagodbe djeteta. Odaziv na te radionice je iznimno dobar. Roditelji ih smatraju korisnim. Roditelji su pravovremeno i primjereno obavještavani higijensko-epidemiološkoj situaciji odgojne skupine njihova djeteta. Ostali vidovi suradnje bili su: individualni razgovori, ponuda anketa i popularnih letaka sa aktualnom zdravstvenom tematikom.

13. Higijensko-epidemiološki nadzor

Higijensko epidemiološki nadzor vršen je u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo Andrija Štampar iz Zagreba prema sklopljenom ugovoru. U suradnji sa Zavodom redovito su provedeni zdravstveni pregledi djelatnika, te je surađivano na temelju higijensko-epidemioloških indikacija pri slučaju grupiranja određenih uzročnika zaraznih bolesti u odgojnim skupinama. Rezultati mikrobioloških nalaza ukazuju na poštivanje načela dobre higijenske prakse, odnosno dobrih sanitarnih uvjeta u objektu. Obveznici polaska Tečaja osnovnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i osobnoj higijeni osoba koje rade u prometu i proizvodnji namirnica, njih dvoje polazili su tečaj pri Županijskom zavodu za javno zdravstvo- ispostava Jastrebarsko.

Briga o uvjetima čuvanja, pripremanja i distribucije hrane je redovito provedena, kao i održavanje čistoće prostorija i automobila za distribuciju hrane, prema Planovima čišćenja i održavanja prostorija i HACCAP planu.

Mjere DDD provedene su dva puta godišnje prema Planu . Pojačane mjere su uvedene u objektu Radost 1 zbog pojave najezde osa.

Pregledom Iskaznica imunizacija djece pri upisu djece u primarni program utvrđeno je da su sva djeca uredno procijepljena, što je potvrdila i dodatna kontrola u svibnju.

14. Rad tehničkog osoblja na očuvanju zdravlja djece

Uključenost tehničko osoblja u ostvarivanju zadaća na očuvanju i unapređenju zdravlja djeteta i zadovoljavanju njihovih osnovnih potreba ostvarivana je kontinuirano. Spremačice zadužene za higijenu vrtića nositelji su stvaranja uvjeta za dobru higijensku praksu radi ostvarenja prevencije pobola djece. Struktura njihovog radnog vremena i konkretizirana dnevna, tjedna i mjesečna zaduženja doprinose kvaliteti života djece.

Kontinuirano održavanje unutarnjih i vanjskih prostora i briga o igralima povećava razinu sigurnosti djece u vrtiću. Domari svakodnevno osiguravaju sigurnost dječjih igrališta pregledavajući ispravnost igrala, okolinu i pristup igralima, stanje dodatne opreme na igralištima te primjerenost pješčanika. Stanje igrališta dokumentira se u „Lista za dnevni pregled igrališta“.

15. Suradnja sa zdravstvenim udrugama

Središte pozornosti ovogodišnjih stručnih usavršavanja vezanih za zdravlje djece je bila prehrana djece u institucionalnim uvjetima.

Središnji koordinacijski odbor akcije „Za osmijeh djeteta u bolnici“ organizirao je jednodnevno savjetovanje na kojem su prezentirani opći standardi prehrane djeteta u bolnici . U organizaciji Zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ na 2. međunarodnom Kongresu o sigurnosti i kvaliteti hrane- životni ciklus hrane za zdravstvene voditelje održana je jednodnevna radionica

„Novosti u području prehrane u dječjim vrtićima“, u organizaciji Društva medicinskih sestara dječjih vrtića HUMS-a održan je tečaj trajnog usavršavanja također sa korisnim temama iz područja prehrane djece i utjecaju endokrinih disruptora na dječje zdravlje. Dječja bolnica Zagreb organizirala je 1. tečaj za trajno usavršavanje medicinskih sestara „Izazovi prehrane djece vrtićke dobi“, na kojem je uz višu medicinsku sestru prisustvovala kuharica.

IV. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

ORGANIZACIJSKI UVJETI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Upisi i ispisi u primarnom programu, Montessori programu, programu predškole i kraćem programu engleskog jezika i kraći program sporta

Tablica. Dinamika upisa i ispisa djece

Odgojne skupine	Br. djece na kraju ped. god.	Upisani tijekom godine	Ispisani tijekom godine	Rano učenje engleskog jezika	Kraći program sporta
Zvezdice	10	0	0	0	0
Koale	12	0	0	0	0
Šapice	14	1	1	0	0
Oblačići	14	0	0	0	0
Bubamare	14	0	0	0	0
Medeki	18	0	0	0	0
Ribice	18	0	1	0	0
Srčeka	20	0	0	0	2
Smokvice	20	0	0	0	3
Balončići	18	0	0	0	0
Pčelice	23	0	0	0	5
Iskrice	27	0	0	0	0
Gumbeki	25	0	0	6	2
Gljivice	30	0	0	2	0
Elmeri	21	1	0	4	5
Sovice	23	0	1	2	4
Krijesnice	22	0	0	0	0
Školjkice	28	0	2	6	1
Pačići	41	0	0	0	0
Pingvini	22	1	1	13	1
Žirafice	21	2	2	0	0
Mačkice	22	0	0	0	0
Pandice	18	0	0	0	0
Vjeverice	12	1	1	0	0
Zebrice	14	0	0	0	0
Točkice	22	0	0	5	0
Leptirići	26	0	0	11	0
Kockice	24	0	0	4	4
Predškola	30	0	0	0	0

Program predškole s provođenjem je započeo 1. listopada 2018. godine, a završio 31. svibnja 2019. godine te je njime bilo obuhvaćeno 30 djece u dvije odgojne skupine. Program se provodio dva puta tjedno u trajanju od 3,5 sata, u poslijepodnevnim terminima, u vrtićkim prostorijama objekta Radosti 2.

Djeca odgojnih skupina "Jagodica" i "Bobica", programa predškole, sudjelovala su u aktivnostima primarnog programa i to: na kreativnim radionicama uoči Tjedna solidarnosti, u fašničkoj povorci-gradska manifestacija, na edukativnim radionicama u sklopu CAP programa, Projektom danu u sklopu kojeg je održan igrokaz "Fran i eko dan". S odgojnim skupinama Mačkicama, Žiraficama i Gljivicama, Jagodice i Bobice, prisustvovala su koncertu pod nazivom "Harfa, ti i ja" koji je održan u Koncertnoj dvorani "Vatroslav Lisinski" u Zagrebu. Po završetku programa predškole održane su dvije završne svečanosti.

Kraći program ranog učenja stranog jezika za djecu uzrasta od četiri godine do škole Vrčić je proveo u suradnji s Udrugom za promicanje ranog učenja stranih jezika „Naučimo puno“. Program engleskog jezika održavao se u objektu Radost 1, Radost 2 te na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu. Ukupno je kraći program engleskog jezika polazilo 50-tak djece. U mjesecu lipnju održane su završne svečanosti. Voditeljice kraćeg programa engleskog jezika bile su tri odgojiteljice naše ustanove te jedna voditeljica profesorica engleskog jezika.

STUDENTSKA PRAKSA

Tijekom pedagoške godine 2018./2019. kao vježbaonica za praktično osposobljavanje studenata za rad s djecom predškolske dobi organizirali smo studentsku praksu sukladno uputama i metodičkim zadaćama koje su studenti dobili na fakultetu. Nakon završene prakse, a prema rasporedu boravka studenta u odgojnoj skupini, studenti predaju pedagoginji pripreme i dnevnik prakse nakon kojeg dobivaju pismenu potvrdu o izvršenoj odgojno-obrazovnoj praksi (original potvrda se predaje studentu, a fotokopija ostaje u dokumentaciji koju vodi pedagoginja). Studenticama je omogućena posudba stručne literature (1580 naslova) iz vrtićke knjižnice koju studentice i koriste.

Tablica. Studentice koje su obavile studentsku praksu i volontiranje u DV Radost

Fakultet	Godina studija	Red./Izvanred. studij	Broj studentica
Učiteljski fakultet, Zagreb Sveučilište u Zagrebu	1.	Red	3
	3.	Red	1
Učiteljski fakultet Sveučilište u Zagrebu, Odsjek u Petrinji	1.	Red.	1
Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Odsjek u Čakovcu	3.	Izv.	1
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Smjer Logopedija, Zagreb	4.	Red.	1
UKUPNO	/	/	7

ODGOJITELJI - PRIPRAVNICI:

Ove pedagoške godine u našoj ustanovi stažira jedna odgojiteljica-pripravica. Tri odgojiteljice-pripravice polaganje su realizirale u pedagoškoj godini 2018./2019. Tijekom pripravničkog staža održana su dva komisijska uvida u rad odgojiteljica-pripravica i to Povjerenstva za stažiranje (ravnatelj, mentor, stručni suradnik). Također su realizirani odlasci odgojiteljica-pripravica na stručne skupove za pripravnike (1. i 2. dio pripreme za polaganje stručnog ispita) koje organizira Agencija za odgoj i obrazovanje. Odgojiteljice-pripravice polaze i interne stručne aktivne organizirane unutar ustanove od strane stručnih suradnica. Po položenom stručnom ispitu odgojiteljice-pripravice na sjednici Odgojiteljskog vijeća prezentiraju stručnu temu koju su

proučavale tijekom pripravničkog staža. Pripravnicama je omogućena posudba stručne literature iz vrtičke knjižnice (1580 naslova) koju i koriste.

1. POTICAJNI MATERIJALNI KONTEKST KAO PREDUVJET OSTVARIVANJA RAZVOJNIH ZADAĆA

Kultura vrtića podrazumijeva norme i očekivanja odgojitelja i drugih djelatnika, njihova prava i obveze, uloge i odnose (Moran, 1998), koju definiraju sami djelatnici kao "način življenja života" kroz zajedničke rituale, rutine, norme i vrijednosti kroz uobičajen slijed svakodnevnih događanja u ustanovi koji također oblikuje njezinu autentičnost i identitet. Kulturu treba sagledati višedimenzionalno i cjelovito jer su njeni dionici međusobno višestruko povezani (NCVVOO, 2012). Kultura vrtića se može prepoznati po "međusobnim odnosima ljudi, njihovu zajedničkom radu, upravljanju ustanovom, organizacijskom i fizičkom okruženju te stupnju usmjerenosti na kontinuirano učenje i istraživanje odgojno-obrazovne prakse u svrhu njezina unaprjeđenja." (NKRPOO, 2014.). Briga za dobrobit djeteta, privlači sve veću pozornost i prepoznata je kao važan aspekt kvalitete života u 21. stoljeću, koja znači osigurati djetetu tjelesni, emocionalni, socijalni i kognitivni razvoj. Slunjski (2012) navodi da je kvaliteta rezultat promišljenog, a ne slučajnog djelovanja stoga je potrebno kontinuirano osvještavanje postojeće prakse uočavajući dobre primjere, otkrivajući kritične točke, te usmjeravanje ka otklanjanju prepoznatih nedostataka.

Materijalni i organizacijski uvjeti rada deskriptivno su objedinjeni na nivou kvartova odnosno područnih objekata:

1. U sobama dnevnog boravka i zajedničkim prostorima u jaslicama i malom kvartu centralnog objekta oformljeni su osnovni centri. Centri koji su kreirani prema potrebama i interesu djece su: centar „Liječnik“, centar „Malo kazalište“, centar osame, centar glazbe, centar „Ja i moji prijatelji“, centar „Pokret“, centar stolno-manipulativnih igara, centar „Ja, ti...mi“, centar „Promet“, istraživačko-spoznajni centar, centar frizera. Unutarnji prostor za navedenu dob je primjeren, izrađeni su poticaji na razini kvarta (pedagoški neoblikovani materijal), penjalice,...

Odgojitelji i medicinske sestre odgojnih skupina navode kako su zadovoljne: opremljenošću postojećom te dobivenom didaktikom prema potrebama odgojnih skupina za kojom su izrazili potrebu; djeca kontinuirano borave u centrima koji su oformljeni; isti se dopunjuju potrebnim poticajima s ciljem nadogradnje odnosno produbljivanja spoznaje, funkcionalnošću; povezanošću s odgojnim skupina u kvartu, međusobnom suradnjom djece i odraslih (odgojitelja, tehničkog osoblja, roditelja), fleksibilnošću-princip „otvorena vrata“; timskim promišljanjem kreirano je poticajno materijalno okruženje. U malom kvartu u zajedničkom prostoru nalaze se garderobni ormarići pa je principom „otvorenih vrata“, između soba dnevnog boravka, osigurana svakodnevne povezanost koja se pokazala se izvrsnom. Zajednički prostor iskorišten je za prezentaciju likovnih i drugih radova djece i odgojitelja.

Za vanjski prostor odgojiteljice i medicinske sestre u centralnom objektu navode da su zadovoljne jer je primjeren, siguran i poticajan, omogućava aktivnosti za razvoj svih oblika kretanja, redovito je održavan, opremljen potrebitom količinom pijeska, raznim spravama u skladu s dobi djece, poticajima koji su izrađeni od pedagoški neoblikovanog materijala od strane odgojitelja, prostranošću, ograđenim prostorom. Zbog što duljeg boravka na zraku, a vodeći računa o vremenskim ne/prilikama, planira se oformiti „Mala čitaonica“, likovni centar, centar „Košarka“, posaditi cvijeće,...

2. U sobama dnevnog boravka i zajedničkim prostorima velikog i novog kvarta u centralnom objektu osim osnovnih oformljeni su centri prema interesima djece: „Restoran“, centar „Liječnik“, centar „Istraživači“, centar „Sportovi“, centar „Titanic“, „Trgovina“, „Frizer“, „Priroda“, „Emocije“, „Putovanja“, poligon za male tjelesne aktivnosti, „Čitaonica-pričaonica“, „Taktilni put“, „Tržnica“, „Malo kazalište“, centar osame, centar početnog čitanja i pisanja, centar građenja, „Mala čitaonica“,

centar stolno-manipulativnih igara, „Čitaonica“, „Zdrava hrana-zdravi mi“, centar „Glazba“. Prostor ispred soba dnevnog boravka poslužio je za prezentaciju likovnih i drugih radova.

Vanjski prostor iskoristili smo za provođenje satova tjelesne i zdravstvene kulture na terasi i/ili travnjaku, boravak i njegovanje „Zdravo parka“ (voćnjak i povrtnjak), provodili eksperimente, оформili likovni centar, centar građenja, centar „Škola“, centar istraživanja „Voda, pijesak...“, „Mali cvjetnjak“. Područje rada odgojne skupine Elmeri (konceptija Marie Montessori): samostalnost, osjetljivost, kozmički odgoj, jezik, matematika, likovnost, prostor za kretanje, društvenost, aktivnosti na otvorenom, a prema interesu kroz projekte: "Svemir i svemirska postaja", „Veliki izumi male djece“, „Mali laboratorij“, „Zastave Europe“. Prostor ispred sobe dnevnog boravka poslužio je kao pano „Moj uradak za moju obitelj“. Odgojiteljice su zadovoljne prostorno-materijalnim kontekstom.

3. U objektu Radost 2 također su оформljeni osnovni centri, a od centara prema potrebi i interesima u sobama dnevnih boravaka i zajedničkim prostorima to su: "Liječnik", malo kazalište "Žirafica", „Magnetizam“, centar „Sportovi“, „Afrika“, „Škola“, „Matematika“, „Restoran Čevapčić“, „Hotel Princess“, „Zlatni dvorac“, centar „Povratak u prošlost“-muzej, centar „Veliki lov na biljke“, „Bibliobus“, centar igara za potencijalno darovitu djecu, „Glazba“, centar početnog čitanja i pisanja.

Tijekom boravka na zraku djeca će biti u mogućnosti, osim korištenja sprava, boraviti u centrima: "Promet", likovni centar, "Igre vodom i pijeskom", centar koji omogućava igru nogometa, košarke, graničara, badmintona, podnih društvenih igara, centar „Kukci u našem dvorištu“, „Matematika“ i „Glazba“.

Sobu dnevnog boravka jedne odgojne skupine tijekom pedagoške godine koristile su Jagodice i Bobice, program predškole, gdje voditeljica programa navodi da su djeca najviše boravila u centru građenja i centru društvenih igara. Na vanjskom prostoru igre za kojima su djeca pokazivala interes su penjanje na drvo pomoću užeta, „Povuci-potegni“, igra „Twister“, „Pikado s lopticama“.

Odgojitelji su zadovoljni оформljenim osnovnim centrima, a kontinuiranim praćenjem potreba i interesa djece оформljeni su novi centri koji su djecu uveli u neke nove situacije i iskustva. Također su zadovoljne zajedničkim prostorom, međusobnom suradnjom djece i odraslih, "prelijevanjem" centara odnosno poticaja iz unutarnjeg prostora u vanjski dio vrtićkog dvorišta.

4. Odgojitelji na područnom odjeljenju u Cvetkoviću osim osnovnih centara u sobi dnevnog boravka i predprostorima оформili su: centar „Liječnik“, „Trgovina“, Centar „Info“, centar osame, centar istraživanja, „Škola“, centar „Vježbaonica“.

Ometajući faktori u unutarnjem prostoru, odgojiteljice navode, vlagu. Zadovoljstvo je iskazano preglednošću površine dvorišta koje odgovara broju djece kao i spravama na dvorištu. Ometajući faktor, na dvorištu koje koristi odgojna skupina u sklopu škole, jest korištenje vrtićkih igrala od strane školske djece i mještana.

5. Odgojitelji na područnom odjeljenju u Gorici Svetojanskoj osim osnovnih centara u sobi dnevnog boravka i predprostorima оформili su: centar „Liječnik“, „Škola“, centar „Slikovnica“ koja služi i kao centar osame jer je izdvojena iz sobe dnevnog boravka te centar istraživanja.

Na vanjskom prostoru оформljen je likovni centar, istraživački centar i centar građenja. Ometajući faktor predstavlja parkirana vozila u dvorištu, kosina dvorišta i asfalt (česti padovi i ogrebotine).

6. Na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu u odgojnim skupinama malog kvarta оформljeni su osnovni centri, a tijekom praćenja odgojno-obrazovnog procesa оформljeni su centri prema potrebama i interesima djece: „Pričaonica“, „Prijetelji“, istraživački centar, „Liječnik“, „Pračonica rublja“, centar aktivnosti s kretanjem za sve tri odgojne skupine, centar „Glazba“.

Tijekom boravka na zraku djeca će biti u mogućnosti, osim korištenja sprava, boraviti u centrima: istraživački centar (biljaka, životinja,...), centar za igre vodom i pijeskom, „Promet“, likovni centar.

Odgojiteljice navode potrebu za klupicama, stolovima, zamjenom vozila, sjenila za hlad te ogradicom koja bi odijelila prostor od travnatog dijela.

7. Na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu u odgojnim skupinama velikog kvarta oformljeni su osnovni centri, a tijekom praćenja odgojno-obrazovnog procesa oformljeni su centri prema potrebama i interesima djece (soba dnevnog boravka i zajednički prostor): „Liječnik“, centar osame, „Frizer“, „Informatički centar“, centar građenja, centar dramskih igara, centar „Hoću znati više“, „Čitaonica kod Ivane“, „Kišni dan“ i likovni centar.

Tijekom boravka na zraku djeca osim korištenja sprava provode: životno-praktične i radne aktivnosti. Odgojiteljice navode potrebu za vješalicama za kabanice, osiguravanjem hlada, popravkom igrala na dvorištu, košem za smeće na travnatom dijelu, potrebom postavljanja blizine vode, klupicama, stolovima i ljuljačkom.

Tijekom pedagoške godine fokus je bio na poticajnom materijalnom kontekstu koji je preduvjet ostvarivanja razvojnih zadaća i osvještavanju važnosti odgojno-obrazovnog procesa kojeg Csikszentmihalyi (1990.) definira "kao potpuno fokusiranu motivaciju (uronjenost) koja unapređuje razvoj i učenje jer je to iskustvo potpune koncentracije, a onome koji je u tom stanju daje osjećaj unutarnje nagrade..." (Anderson, 2003.; Rathunde i Csikszentmihalyi, 2005., 2006.). Temeljna kompetencija "učiti kako učiti" (NK, 2014) razvija se osposobljavanjem djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja i njegovo uključivanje u planiranje i organiziranje tog procesa. Aktivna participacija djece pri kreiranju kurikula odgojne skupine omogućila je izgrađivanje socijalnih kompetencija, podupirala suradničko učenje (koje osnažuje međusobno raspravljanje, pregovaranje, dogovaranje), poticala je na korigiranje vlastitih teorija i razumijevanje te kontinuirano izgrađivanje novih u socijalnoj interakciji s drugom djecom uz potporu odraslih.

I na kraju, samovrednovanje, kao novi početak koji nas potiče na daljnje kontinuirano propitivanje, sistematično praćenje i unapređivanje odgojno-obrazovnog procesa.

2. POTENCIJALNE, PROLAZNE I TRAJNIJE POSEBNE POTREBE DJETETA

Prema Programskom usmjerenju (1991) posebne potrebe djeteta mogu se izražavati kao potencijalne, prolazne i trajnije.

Potencijalne posebne potrebe može imati dijete koje je u svojem razvoju ili životu imalo određene tzv. rizične faktore (izvanjskog i/ili unutarnjeg porijekla), kao što su prenatalni, perinatalni ili postnatalni rizici (nedonošeno dijete, teški porod, bolest i dr.) ili su bila ili su još uvijek izložena nekim nepovoljnim okolinskim uvjetima (nepotpuna obitelj, bolest u obitelji i dr.). Takve potrebe može također imati i dijete u kojeg razina nekog aspekta razvoja bitnije odudara od ostalih ili se u nečemu znatno razlikuje od djece u grupi (sporiji motorni razvoj, izrazito živo dijete, ono s izrazitim sklonostima i interesima itd.), naglašen individualni pristup i briga za individualne potrebe svakog djeteta u grupi garancija su usmjeravajućeg i preventivnog djelovanja odgajatelja, tj. sprečavanje prerastanja takvih pojava u smetnje daljnjem zdravom razvoju djeteta.

Prolazne posebne potrebe može imati svako dijete zbog očekivanih, razvojno prirodnih raskoraka između djetetovih potreba i mogućnosti u pojedinim fazama razvoja (tzv. krizna razdoblja i pojave kao što je negativizam u trećoj i šestoj godini, fiziološko mucanje u trećoj i dr.). Prolazne posebne potrebe može pokazivati i dijete zbog traumatizirajućih događaja u njegovu životu (npr. smrt u obitelji, boravak djeteta ili roditelja u bolnici, rođenje sestre ili brata, polazak u vrtić, školu i dr.). Uz individualni pristup odgajatelja djetetu (koji se zasniva i na usmjerenjima drugih stručnjaka), te eventualno i terapiju može se uspostaviti nova ravnoteža između djetetovih potreba i mogućnosti.

Trajnije posebne potrebe ima dijete s teškoćama u razvoju, koje se upravo, zbog njihove ozbiljnosti utvrđuju. To su urođena ili stečena stanja organizma koja prema svojoj prirodi zahtijevaju poseban stručni pristup kako bi se omogućili izražavanje i razvoj sačuvanih sposobnosti djeteta i time što kvalitetniji daljnji odgoj i život. Trajnije posebne potrebe ima i dijete koje se bez roditeljske brige duže odgaja u dječjem domu, bolnici i sl. Identificirana darovitost djeteta znači također trajniju posebnu potrebu i kao sve trajnije posebne potrebe određeni stručni pristup (tj. uz odgajatelja i angažiranost drugih stručnjaka).

a. Inkluzija kao trajan proces prepoznavanja i odgovaranja na različite potrebe djece s odstupanjima ili teškoćama u razvoju

U ovoj pedagoškoj godini na opservacijski period interdisciplinarnog praćenja u svrhu utvrđivanja i zadovoljavanja potreba djece uključeno je osmero novoupisane djece s različitim teškoćama u razvoju i zdravstvenim specifičnostima te je potom kreiran i proveden osobni kurikulum usmjeren na dijete, poticanje deficitarnih područja razvoja i zadovoljavanje različitih odgojno-obrazovnih potreba. Od navedene djece za njih dvoje s težim teškoćama osigurana je podrška pomoćnika tijekom četiri sata boravka u vrtiću, a njih petero je uključeno u individualan rad stručnog suradnika edukacijskog rehabilitatora jednom tjedno. Dvoje od navedene novoupisane djece je tijekom pedagoške godine doseglo optimalan nivo razvoja u skladu s dobi te procjenjujemo kako u narednoj pedagoškoj godini neće biti potrebno dodatno poticanje razvoja kroz osobni kurikulum, dok će preostala djeca i naredne pedagoške godine biti pojačano praćena te uključena u potrebne edukacijsko-rehabilitacijske postupke.

Trijažnim postupkom koji je proveden u svim odgojnim skupinama u svrhe detekcije odstupanja u razvoju djece tijekom rujna i listopada 2018. godine odgojitelji su izdvojili 15 djece, od kojih je za šestero procijenjeno kako je potrebno provesti daljnje odgovarajuće postupke, odnosno informirati roditelje o zapaženim karakteristikama razvoja, uputiti na dijagnostičku obradu u odgovarajuću vanjsku ustanovu, poticati deficitarna područja razvoja tijekom odgojno-obrazovnog rada te pojačano pratiti sva područja razvoja. Sukladno tome, odgovarajući edukacijsko-rehabilitacijski postupci bit će nastavljeni iduće pedagoške godine.

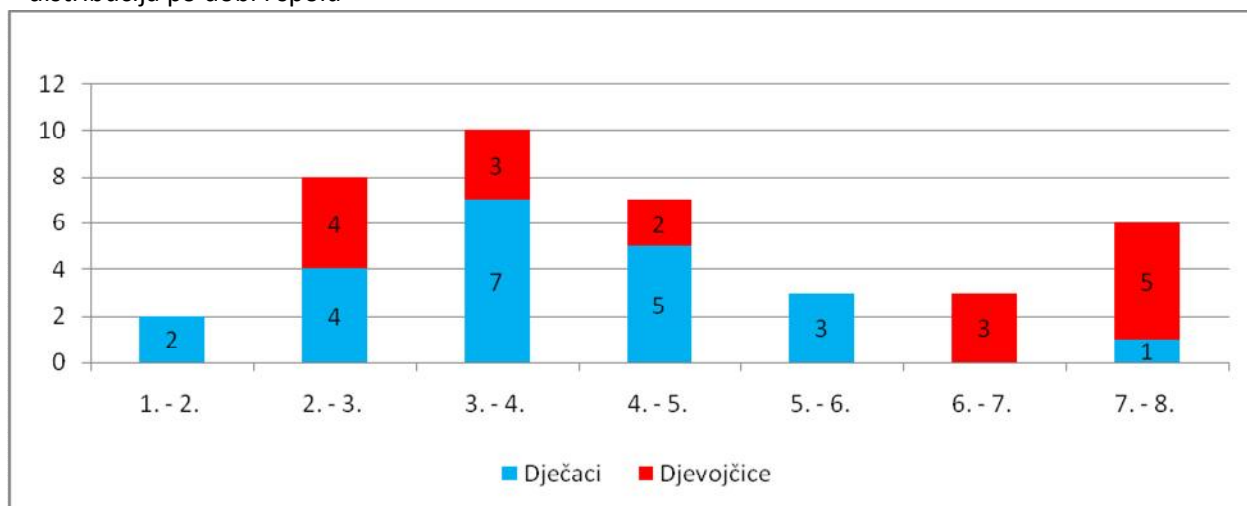
Tijekom travnja 2019. godine u svim odgojnim skupinama u koje su uključena djeca u dobi do 3 godine (te netom navršene 3 godine života) proveden je postupak ranog probira kroz upitnik za roditelje kako bi se zamijetile eventualne atipičnosti u razvoju djece koje mogu upućivati na pervazivni razvojni poremećaj. Probirom je obuhvaćeno 14 odgojnih skupina, odnosno ukupno 133 djece. Obradom 106 vraćenih upitnika uočeno je šestero djece sa značajnijim brojem podudaranja koja se odnose na odstupanja u ostvarivanju dobi adekvatne socijalne interakcije i komunikacije, senzorne integracije,... stoga je daljnji razvoj potrebno pojačano pratiti. Troje djece izdvojeno ovim upitnikom prethodno je evidentirano i trijažnim postupkom.

Uz provođenje trijažnog postupka i postupka probira, u redovite edukacijsko-rehabilitacijske postupke praćenja razvoja te provođenja individualnog tretmana jednom tjedno s ciljem poticanja razvoja tijekom ove godine bilo je 39 uključeno djece svih dobi, od čega je bilo 56% djece muškog spola, a 46% djece ženskog spola. Najveći broj djece uključene u redovite edukacijsko-rehabilitacijske postupke tijekom ove pedagoške godine, njih 25% je bio u dobi od treće do četvrte godine života, te je među njima 70% djece muškog spola. Značajno veći je i broj dječaka u odnosu na broj djevojčica u dobi od četvrte do pete godine života, gdje od ukupnog broja djece te dobi 71% čine dječaci. U dvije

dobi, od prve do druge godine života, te od pete do šeste godine života, 100% djece uključene u edukacijske postupke bilo je muškog spola. Značajnije veći broj djevojčica, njih 83%, uočen je jedino u dobi od sedme do osme godine života, a odnosi se na djecu koja su kontinuirano uključena u individualan rad i prijašnjih pedagoških godine te je u pedagoškoj godini 2018.-2019. odgođen upis u osnovnu školu.

Graf: Djeca s teškoćama u razvoju kontinuirano uključena u edukacijsko-rehabilitacijske postupke – distribucija po dobi i spolu

Tablica – Djeca s teškoćama u razvoju kontinuirano uključena u edukacijsko-rehabilitacijske postupke

Objekt	Spol	Dob	Odgojna skupina	Podrška pomoćnika	Provođen osobni kurikulum	Boravak u vrtiću u satima	Dosadašnja dijagnostička obrada	Proveden postupak vještačenja	Oznaka vrste teškoće
Radost 1	M	1-2	Koale	ne	ne	10	ne	ne	9
	M	2-3	Balončići	ne	da	5	da	ne	9
	M	2-3	Šapice	ne	da	5	da	ne	10
	Ž	2-3	Šapice	ne	da	5	da	da	6
	M	2-3	Medeki	ne	ne	10	da	ne	9
	Ž	2-3	Šapice	ne	da	5	da	da	6
	Ž	2-3	Bubamare	ne	ne	10	ne	ne	9
	Ž	2-3	Oblačići	ne	da	10	da	ne	6
	M	3-4	Elmeri	da	da	4	da	da	9
	M	3-4	Ribice	ne	da	10	da	ne	9
	M	3-4	Ribice	ne	da	10	da	ne	9
	M	3-4	Iskrice	ne	ne	10	da	ne	9
	M	3-4	Oblačići	ne	ne	10	ne	ne	9

	Ž	3-4	Balončići	ne	da	5	da	da	9
	Ž	3-4	Iskrice	ne	da	7	da	da	9
	Ž	3-4	Iskrice	da	da	4	da	da	9
	M	4-5	Gljivice	da	da	10	da	da	9
	M	4-5	Elmeri	ne	da	10	da	ne	6
	M	4-5	Smokvice	ne	da	10	da	ne	9
	M	5-6	Sovice	da	da	4	da	da	9
	Ž	5-6	Sovice	ne	ne	10	da	ne	1
	Ž	6-7	Gumbeki	ne	ne	5	da	da	2
Radost 2	M	4-5	Školjkice	ne	da	10	da	ne	9
	Ž	4-5	Pingvini	ne	da	10	da	ne	2
	M	5-6	Pingvini	ne	da	10	da	ne	6
	Ž	6-7	Školjkice	ne	da	10	ne	ne	9
	Ž	6-7	Školjkice	ne	ne	10	ne	ne	7
Desinec	M	1-2	Vjeverice	ne	ne	10	ne	ne	9
	M	2-3	Vjeverice	ne	da	5	da	ne	9
	M	3-4	Točkice	ne	da	5	da	ne	9
	M	3-4	Leptirići	ne	da	10	da	ne	9
	M	3-4	Točkice	ne	ne	10	da	ne	9
	M	7-8	Kockice	da	da	4	da	da	8
Gorica	M	5-6	Žirafice	ne	da	10	da	ne	9
	Ž	7-8	Žirafice	ne	da	10	da	da	9
Predškola	Ž	7-8	Jagodice	da	da	2 x 3,5	da	da	9
	Ž	7-8	Jagodice	ne	ne	2 x 3,5	da	da	9
	Ž	7-8	Bobice	ne	da	2 x 3,5	da	ne	9
	Ž	7-8	Bobice	ne	ne	2 x 3,5	da	ne	9

Oznake vrste teškoće: 1= djeca s oštećenjem vida, 2= djeca s oštećenjem sluha, 3= djeca s poremećajima govorno-glasovne komunikacije, 4= djeca s promjenama u osobnosti uvjetovanim organskim čimbenicima ili psihozom, 5= djeca s poremećajima u ponašanju, 6= djeca s motoričkim oštećenjima, 7= djeca sniženih intelektualnih sposobnosti, 8= djeca s autizmom, 9= djeca s

višestrukim teškoćama i 10= djeca sa zdravstvenim teškoćama i neurološkim oštećenjima (dijabetes, astma, bolesti srca, alergije, epilepsije i slično).

Kao što je vidljivo iz prethodne tablice, kod djece koja su ove pedagoške godine bila obuhvaćena redovitim individualnim edukacijsko-rehabilitacijskim postupcima prevladava oznaka 9 koja podrazumijeva postojanje višestrukih teškoća. Valja obrazložiti kako se kod navedene djece u većini slučajeva radi o istovremenom postojanju različitih lakših teškoća, najčešće u kombinaciji teškoća na području razvoja motorike i drugih teškoća. Kod svega 13 djece do sada je proveden postupak vještačenja u svrhe ostvarivanja prava roditelja djeteta na produljeni dopust za skrb i njegu djeteta ili utvrđivanja vrste i stupnja invaliditeta. Najveći broj djece s teškoćama bio je zastupljen u centralnom objektu vrtića koji je ujedno najveći kapacitetom (22 djece), dok u područnom objektu Cvetković ove pedagoške godine nije bilo djece obuhvaćene individualnim edukacijsko-rehabilitacijskim postupcima. Valja uzeti u obzir kako ovdje nisu navedena djeca s isključivo teškoćama na području razvoja jezika i govora.

Za sedmero djece s težim i višestrukim teškoćama u razvoju te zdravstvenim specifičnostima je tijekom boravka u vrtiću ove pedagoške godine osiguravana podrška pomoćnika, a na poslovima pomoćnika djeteta s teškoćama u razvoju tijekom ove pedagoške godine izmijenilo se ukupno devet osoba. Osim pružanja podrške pomoćnika, specifični uvjeti boravka djece s teškoćama u razvoju i zdravstvenim specifičnostima osigurani su i kroz individualnu dinamiku boravka djeteta u vrtiću (kraće vrijeme boravka, povremeni boravak u vrtiću i vanjskoj ustanovi za rehabilitaciju djece), prilagodbu materijalnog okruženja (osiguravanje mirnih kutića, specijaliziranu didaktiku, pomagala za alternativnu komunikaciju,...) te prilagodbu odgojno-obrazovnog procesa (planiranje i provođenje aktivnosti usmjerenih na ostvarivanje ciljeva individualiziranih odgojno-obrazovnih programa te dokumentiranje pomoću individualnih razvojnih mapa). Za 28 djece sa značajnijim odstupanjima i teškoćama u razvoju proveden je osobni kurikulum u sklopu odgojno-obrazovnog rada kojeg su kreirali odgojitelji u suradnji s roditeljima, odnosno skrbnicima djece uz podršku stručnog suradnika edukacijskog rehabilitatora te drugih članova stručne službe dječjeg vrtića ovisno o potrebama pojedinog djeteta. Osobni kurikulum bio je sastavni dio individualne razvojne mape djeteta s teškoćama u razvoju koje su odgojitelji po prvi puta bili obavezni kreirati za navedenu djecu.

Odgojitelji navode kako su na sljedeće načine osiguravali specifične uvjete za poticanje razvoja djece (djeca s teškoćama u razvoju, odstupanjima u razvoju, zdravstvenim specifičnostima):

- Praćenje djetetovog ponašanja, redovita izmjena informacija s majkom dječaka s višestrukim teškoćama u razvoju, kvalitetan odnos na relaciji odgojitelj-pomoćnik-stručni suradnik.
- Nakon osmišljavanja ciljeva osobnog kurikuluma za dijete, aktivnosti i sadržaji planirani su tjedno, kao i izrađivani adekvatni poticaji. Redovito je realizirana razmjena informacija sa stručnim suradnikom edukacijskim rehabilitatorom i roditeljima.
- Prepoznavanje eventualnih teškoća, obavješćavanje stručne službe te daljnja suradnja.
- Izrada osobnog kurikuluma uvelike pomaže pri planiranju i ostvarivanju ciljeva za poticanje razvoja djeteta, planirali smo i provodili aktivnosti za razvoj grube i fine motorike kod djeteta.
- Postavljeni zadaci i ciljevi su realizirani na način da smo ih prilagodili djetetovim psihofizičkim sposobnostima, a u suradnji s logopedom i edukacijskim rehabilitatorom.
- Kroz promatranje, slušanje, dokumentiranje i individualne razgovore s roditeljima/skrbnicima, izradu osobnog kurikuluma, osigurani su i izrađeni materijali za realizaciju planiranih aktivnosti.
- Ciljevi za rad s djecom realizirani su u suradnji s edukacijskim rehabilitatorom i roditeljima. Osmišljavali smo poticaje i aktivnosti u skladu s djetetovim interesima.
- Individualizirano planiranje za pojedino dijete u skladu s njegovim potrebama, interesima i sposobnostima u suradnji s edukacijskim rehabilitatorom i roditeljima.
- Kroz cijelu godinu, u suradnji sa stručnim timom i roditeljima, pratili smo djecu te u skladu s potrebama osiguravale uvijete kroz razne aktivnosti u skupini za što bolji napredak i razvoj djece kojima je potrebna podrška.

- Izrađen osobni kurikulum za dijete, knjižica simbola, individualan pristup i praćenje djeteta, suradnja sa edukacijskim rehabilitatorom, logopedom i majkom djeteta.
- Provođenje aktivnosti sa djecom kod kojih su uočena odstupanja u razvoju.
- U skupini provodimo aktivnosti sa djecom kod koji su uočena odstupanja u razvoju.
- Zadovoljni smo što smo kod jednog djeteta djelomično, a kod drugog u potpunosti ostvarili planirane ciljeve njihovih osobnih kurikuluma.
- Uz izuzetno dobru suradnju s roditeljima, stručnom suradnicom edukacijskom rehabilitatoricom i pomoćnicom osmislili smo osobni kurikulum za djevojčicu te izradili potrebna sredstva i poticaje (vizualna podrška, dogovorene geste, plakati, slikovni materijal, umetaljke, pjesme, brojalice,...).
- Izrada osobnog kurikuluma za dijete, u skladu s ciljevima osmišljavale smo aktivnosti za ostvarenje istog. Poticaje i aktivnosti smo izrađivale u suradnji s pomoćnikom i roditeljima.
- Kroz izradu osobnog kurikuluma osmislile smo ciljeve prema potrebi djeteta, a u suradnji s roditeljima i stručnim suradnicima.
- U suradnji sa stručnim suradnikom edukacijskim rehabilitatorom izrađen je osobni kurikulum za dijete s teškoćama u razvoju. Aktivnosti, sadržaji, didaktička sredstva i poticaji izrađivali su se i planirali prema postavljenim ciljevima, a napredak se pratio i bilježio u za to izrađene liste.

Prijedlozi odgojitelja za rad na ovom području u narednoj pedagoškoj godini stoga su:

- Zadovoljne smo dosadašnjim načinom rada, kao i stručnom pomoći svih stručnih suradnika.
- Zasigurno nam nedostaje edukacije i znanja u tom području te sigurnosti u vođenju dokumentacije.
- Nastaviti u istom smjeru program prilagođen djetetovim sposobnostima i potrebama, uz redovito praćenje i bilježenje.
- Osigurati kvalitetnog pomoćnika djeci s teškoćama u razvoju koji ostvaruju to pravo.
- Dosadašnji način rada pokazao se odličnim prvenstveno zbog dobre suradnje sa stručnim timom.
- Unapređivati odgojno-obrazovni rad kao i do sada u suradnji sa stručnim timom.
- Što je moguća ranija detekcija eventualnih teškoća kako bi se što ranije osigurali uvjeti za razvoj djeteta ovisno o individualnim potrebama.
- I dalje ostvarivati suradnju sa stručnim timom, roditeljima, pratiti dijete, individualan pristup.
- Sljedeće pedagoške godine nastaviti suradnju sa cijelim stručnim timom.
- I dalje nastaviti suradnju s edukacijskim rehabilitatorom, a iduće pedagoške godine pojačati suradnju s logopedom.
- Daljnja suradnja sa stručnim suradnicima.
- Uvođenje trećeg odgojitelja u skupinu.
- Uvođenje trećeg odgojitelja u skupinu.
- Zadovoljne smo dosadašnjim načinom rada te stručnom pomoći svih stručnih suradnika.

Kako bi lakše uočili izazove i zahtjeve u procesu inkluzivnog odgoja i obrazovanja s kojima smo se susretali tijekom ove pedagoške godine u svrhu samovrednovanja i unapređenja prakse, sam proces smo podijelili na nekoliko osnovnih segmenata: 1. Uočavanje specifičnih potreba djeteta u procesu upisa djeteta i tijekom perioda opservacije te trijažnim postupkom, 2. Pružanje podrške pomoćnika, 3. Izrada razvojnog profila djeteta, 4. Postavljanje ciljeva osobnog kurikuluma, provođenje aktivnosti usmjerenih na poticanje razvoja te praćenje napretka djeteta, 5. Angažman dionika procesa i 6. Dokumentiranje. U ovom vrednovanju naše inkluzivne prakse sudjelovalo je 26 odgojitelja odgojnih skupina u kojima su uključena djeca s značajnijim teškoćama u razvoju.

1. Uočavanje specifičnih potreba djeteta u procesu upisa djeteta i tijekom perioda opservacije te trijažnim postupkom

- Nije bilo otežavajućih okolnosti zbog odličnog prijenosa informacija stručnog suradnika o djetetu na samom početku pedagoške godine.
- Nije bilo otežavajućih okolnosti jer je suradnja na svim područjima bila kvalitetna, osobito nakon individualnog razgovora uz mapu djeteta nakon kojeg su roditelji još bolje surađivali.
- Nije bilo poteškoća tijekom opservacijskog perioda, majka suradljiva.
- Smatram da dobro uočavam potrebe djeteta jer je više godina u mojoj skupini.
- Dijete je bilo lagano procijeniti tijekom opservacijskog perioda i odrediti područja na kojima treba više obratiti pažnju i na kojim područjima raditi.
- Informacije prilikom upisa u vrtić su bile konkretne te nije bilo otežavajućih okolnosti.
- Mnogo izazova – Što me očekuje?, Na koji način ću stvoriti odnos s djetetom?, S njegovim roditeljima?, S pomoćnikom?, Kako će dijete reagirati?,... Potrebno je aktivno praćenje potreba djeteta i ponašanja.
- Specifične potrebe djeteta dobro su uočene tijekom opservacijskog perioda od strane stručnog suradnika edukacijskog rehabilitatora i odgojitelja, no problem je bio uspostaviti odgovarajuću suradnju s oba roditelja.
- Roditelji sami sebi nisu priznali, odnosno nisu vidjeli i prihvatili, da mu je potrebna pomoć.
- Roditelj je jako dugo u fazi negiranja problema tj. teškoće, umanjuje problem.
- Potrebna je još veća prisutnost stručnog tima jer će oni najbolje, najbrže i najtočnije uočiti poteškoće i omogućiti ranu intervenciju.

Kao što je vidljivo iz komentara odgojitelja, većina nije nailazila na otežavajuće okolnosti u samom procesu uočavanja specifičnih potreba pojedinog djeteta, troje odgojitelja navodi teškoće u uspostavljanju optimalne suradnje s roditeljima tijekom ovog segmenta rada, a jedan odgojitelj smatra kako je potrebna još veća podrška stručnog tima.

2. Pružanje podrške pomoćnika

- Vrlo dobra suradnja s pomoćnikom.
- Pomoćnica vrlo dobra u radu i pristupu djetetu, surađuje i s odgojiteljima, pita, promišlja aktivnosti i slično.
- Uz podršku pomoćnika nije bilo teško provoditi poticajne aktivnosti.
- Mislim da je važno pažljivo birati pomoćnike, ove godine je pomoćnica bila angažirana i predana poslu u najboljoj namjeri utjecati na razvoj djeteta.
- Uvođenje pomoćnika u rad je najvažniji dio, potrebno je dogovoriti strategiju rada u skupini na početku rada, suradnja s pomoćnikom kvalitetna, promjene pomoćnika tijekom pedagoške godine nije bilo.
- Mislim da pomoćnici nisu dovoljno pripremljeni za rad s pojedinim djetetom.
- Pomoćnik nije bio kompetentan, više na mobitelu nego u radu s djetetom.
- Omogućiti djetetu kompetentnog pomoćnika koji neće tipkati po mobitelu, koji će slušati savjete odgojitelja, koji će se maksimalno dati u rad s djecom.
- Otežavajuća okolnost su ponekad bili i sami pomoćnici te suradnja s njima, česte promjene pomoćnika u kratkom periodu.
- Otežavajuća okolnost bila je velik broj izmjena pomoćnika, mali broj je prošao osnovnu edukaciju, nedovoljne kompetencije, smatram da je problem u niskim primanjima pa odlaze čim se ukaže prilika, predlažem uvođenje trećeg odgojitelja.
- Nemamo pomoćnika u skupini, ali često zbog nedostatka vremena pomislim da bi bilo jako dobro da ga imamo radi boljeg napretka djeteta.
- Nama je velika i dovoljna pomoć stručni suradnik.

U svakodnevnom procesu pružanja podrške djetetu s teškoćama u razvoju tijekom odgojno-obrazovnog rada nužna je dobra suradnja odgojitelja i pomoćnika djeteta. S obzirom na izmjene pomoćnika koje su tijekom ove pedagoške godine bile učestale u tri odgojne skupine (u dvije odgojne skupine tri puta tijekom pedagoške godine te u jednoj odgojnoj skupini dva puta tijekom pedagoške godine), iz komentara odgojitelja vidljive su i očite razlike u stavu odgojitelja spram pomoćnika i njihovog rada. Jednak broj odgojitelja smatra kako je suradnja s pomoćnicima bila adekvatna i na dobrobit djeteta te kako pomoćnici nisu bili dovoljno educirani i angažirani u radu.

3. Izrada razvojnog profila djeteta

- Izrada razvojnog profila nije bila teška, već se u praksi radilo dosadašnjih godina pa postoji iskustvo.
- Nije bilo teškoća pri izradi razvojnog profila.
- Dijete smo kontinuirano pratili pa nije bilo otežavajućih okolnosti.
- Dijete je suradljivo, nismo imali poteškoća u izradi individualnog profila, već smo dobro znale potrebe i interese djeteta.
- Nisam imala problema u izradi individualnog razvojnog profila djeteta, u suradnji s kolegicom odgojiteljicom sam detektirala sve potrebno.
- Izrada razvojnog profila olakšala mi je daljnje promišljanje o djetetu.
- Velika podrška u radu, korak po korak osvježavamo djetetove potencijale i kako ih koristiti na što bolji način u osmišljavanju aktivnosti.
- Nije bilo problema u izradi individualnog razvojnog profila.
- Lagano mi je bilo ispisati jake i slabe strane, interese, sposobnosti i potrebe djeteta, nemam prijedloga, ovo područje mi je jasno.
- Praćenjem i promatranjem djeteta tijekom boravka u skupini, druženju, igri i aktivnostima s vršnjacima i suradnji s odgojiteljima skupine nije bilo problema u izradi individualnog razvojnog profila.
- Nije mi to stvaralo nikakve probleme jer su jake i slabe strane izražene, djetetov interes je samo jedan, tako da sam se u tome snašla.
- Potrebna otvorena komunikacija svih dionika jer je to temelj za sve ostale aktivnosti.
- Uvijek prepoznati jake strane djeteta, one su osnova za daljnju procjenu.
- Kao i do sada uz pruženu mogućnost individualnog razgovora sa stručnim timom gdje se mogu riješiti sve nedoumice.
- Nije bilo otežavajućih okolnosti zato što smo u slučaju nedoumice imale podršku stručnih suradnika.
- Nije bilo otežavajućih okolnosti jer je stručni suradnik bio uvijek na raspolaganju te je svaki korak brzo razjašnjen.
- U prvi čas kada dobijemo papire čini mi se mnogo papirologije i teško mi se skoncentrirati samo na to, sreću imam što sve zajedno radimo kolegica i ja.
- Dijete je suradljivo, no sredinom ove pedagoške godine uočene su promjene u ponašanju što je promijenilo ciljeve tijekom pedagoške godine.
- Otežavajuća okolnost bila je neredovitost dolazaka djeteta u vrtić, često i vrlo dugo izbjivanje iz vrtića.
- Treba mi podrška stručnih suradnika jer iako stalno boravim s djetetom u skupini i poznajem ga jako dobro teško je to nekad staviti na papir.
- Treba mi pomoć stručne suradnice u smislu potvrde jesam li dobro prepoznala jake i slabe strane, zdravstvene specifičnosti, potrebe i sposobnosti djeteta.
- Prilično teško za napraviti, pogotovo za nas koji nemamo iskustva u takvom načinu rada.
- Teško napraviti zbog manjka iskustva i educiranosti na tu temu.

U procesu izrade Individualnog razvojnog profila pojedinog djeteta s teškoćama u razvoju u kojem odgojitelji u suradnji s roditeljima i stručnim suradnicima uočavaju jake i slabe strane pojedinog

razvojnog područja, djetetove sposobnosti (mogućnosti), interese i potrebe te eventualan senzorički profil koji utječe na funkcionalne sposobnosti i ponašanje djeteta, a smatramo ga temeljem za planiranje aktivnosti i formiranje ishoda učenja osobnog kurikulumu, većina odgojitelja je navela kako u ovom koraku nije bilo poteškoća u ovom segmentu rada, troje odgojitelja ističe dobivenu podršku stručnog suradnika edukacijskog rehabilitatora u izradi individualnog profila, jedan odgojitelj ističe pomoć i ulogu suodgojiteljice, a troje ističe manjak stručnih kompetencija i dosadašnjeg iskustva što navodi na potrebu osmišljavanja svojevrsnog modela mentorstva od strane certificiranih inkluzivnih odgojitelja.

4. Postavljanje ciljeva osobnog kurikulumu, provođenje aktivnosti usmjerenih na poticanje razvoja te praćenje napretka djeteta

- Lako su osmišljeni, realizacija je uvijek zahtjevniji dio i traži velik angažman.
- Na temelju slabih strana djeteta i općenito individualnog razvojnog profila lako smo definirale ciljeve osobnog kurikulumu.
- Redovito praćenje i bilježenje uvelike pomaže planiranju rada i pružanja konkretne podrške, u planiranju poticajnih aktivnosti potrebna konkretna pomoć stručnih suradnika.
- SMART metoda mi je pomogla u osmišljavanju ciljeva, procjena stručnog suradnika pomogla u upoznavanju djeteta na početku pedagoške godine.
- Provođenje aktivnosti je u početku bilo zahtjevno jer je dječak odbijao suradnju i često plakao.
- Bilo je otežavajuće izraditi ciljeve osobnog kurikulumu i bila nam je potrebna pomoć stručnog tima, dijete se je uključivalo na poticaj odgojitelja te smo mogli pratiti razvoj djeteta.
- Ponekad ne uspijevam ostvariti planirani individualan rad radi potreba i ritma dana cijele skupine.
- Ponekad je bilo vrlo teško pridobiti dijete u planiranu aktivnost te su iz tog razloga izostali pozitivni rezultati u napretku u nekim područjima.
- Teško je bilo odrediti konkretne ciljeve, kod praćenja puno raznih tabela, ponekad nismo znale kako zabilježiti i slično.
- Postavljanje ciljeva prema SMART metodi nam nije bilo najjasnije te nam je potrebna kontinuirana pomoć edukacijskog rehabilitatora, aktivnosti smo realizirali, no ne sve u zadanom roku zbog promjene u suradnji djeteta s odgojiteljicama i pomoćnicom.
- Bilo je teško osmisliti ciljeve, od kud krenuti, s čim i kako, no u suradnji sa stručnim suradnicima koji su nam dali savjete i smjernice krenulo je svojim tokom.
- Uz suradnju i pomoć edukacijskog rehabilitatora odgojiteljice skupine postavile su ciljeve i aktivnosti te pratile napredak područja razvoja na kojima treba više raditi.
- Jako teško mi je bilo odrediti cilj, puno sam promišljala, vagala da ne zadam niti prelagan ni pretežak cilj, nekad mi se čini da smo trebale više učiniti, a znam da mi uvijek manjka vremena uz sve ostalo.
- Primijetila sam da mi je najefikasniji način praćenja snimanje djeteta u aktivnosti i bilježenje datuma kad se dogodio napredak, dok pomoćnica zapisuje aktivnosti koje je provodila s djetetom i kako je dijete reagiralo, mislim da je to najkorisniji način praćenja odgojno-obrazovnog rada s djetetom.
- Ponekad zahtjevno promišljanje i postavljanje ciljeva.
- Ciljeve mi je bilo dosta lako postaviti, no namučila sam se u konkretiziranju istih, no tu nam je podrška stručnog suradnika pomogla, ciljeve smo ponekad modificirali i u konačnici postigli zadani cilj.
- Smatram da su inicijalna praćenja i procjene korisni, no ponekad je zbog druge djece teže posvetiti se određenom djetetu.
- Bila mi je potrebna pomoć u izradi ciljeva bez obzira što se većina aktivnosti i prije provodila s djetetom, ali možda ne tako ciljano i dokumentirano.

- Zbog opsega rada (manja djeca, pelene, postavljanje pravila i granica, broj djece, spajanje skupina) ponekad nije bilo moguće provesti sve prema zadanim obrascima.
- Ciljeve mi je bilo teže postaviti i imala sam nedoumice oko izrade lista procjena i evaluacije, ali imam kolegicu odgojiteljicu kojoj je to sve jasno pa mi je puno pomogla oko toga.
- Ciljeve mi je ponekad teško konkretizirati, više odem na široko, ove godine mi je žao što nisam više komunicirala sa edukacijskim rehabilitatorom jer je nešto iskočilo kad bi se dogovorile za individualne konzultacije.
- Individualizirani odgojno-obrazovni program mi traži mnogo vremena da kvalitetno napišem, na početku mi je teško odrediti konkretne jasne ciljeve.
- Nije toliko teško postaviti ciljeve koliko ih je teško ostvariti jer dijete često ne želi surađivati ili je odsutno.
- Nezainteresiranost djeteta za većinu aktivnosti.
- Teško razraditi za koje aktivnosti upotrebljavati, pogotovo ako postoji više toga.
- Teško postaviti ciljeve jer zbog neredovitosti dolazaka u vrtić uopće ne poznajem dijete.
- Jako me zbunjuju evaluacijske liste i na koji način ih izraditi, potrebno jasnije i konkretnije objasniti na koji način raditi procjenu.
- Postavili smo pretežak i složeni cilj, vlastito promišljanje, praćenje i redovita izmjena informacija često su nas vraćali, potrebno postavljanje jednostavnijih ciljeva, njihovo ostvarivanje pruža osjećaj uspješnosti i omogućuje temelj za postavljanje složenijih ciljeva.

Kao što je vidljivo iz komentara odgojitelja na ovaj segment inkluzivnog rada, već u samom procesu kreiranja ciljeva osobnih kurikuluma u formi ishoda učenja za pojedino dijete te u osmišljavanju lista procjene i praćenja napretka, odgojiteljima je i dalje potrebna značajna podrška edukacijskog rehabilitatora. Podrška stručnog suradnika edukacijskog rehabilitatora bila je pružana kroz provođenje supervizijskih radionica, individualne konzultacije te uvidom u provođenje aktivnosti s djecom tijekom odgojno-obrazovnog rada. Za iduću pedagošku godinu valja nadalje osmisliti provođenje adekvatne podrške odgojiteljima.

5. Angažman dionika procesa

- Svi dionici procesa sudjelovali su aktivno i na dobrobit djeteta, od stručnih suradnika, roditelja do kolegica odgojiteljica skupine i kvarta.
- Majka je bila suradljiva i davala povratne informacije sa obavljenih pregleda, a stručni tim je bio od velike pomoći.
- Odgojiteljice po potrebi tražile pomoć edukacijskog rehabilitatora i logopeda i to je riješilo sve naše nedoumice.
- Dobra suradnja odgojitelja međusobno, dobra suradnja sa stručnim suradnicima i majkom djeteta.
- Suradnja odgojitelja i suradnja sa stručnim suradnicima i roditeljima je bila super, nemam primjedbi.
- Sa svim navedenim osobama ostvarena suradnja u interesu djeteta.
- Odlična suradnja s odgojiteljima skupine kao i sa stručnom službom.
- Suradnja s odgojiteljicama i pomoćnicom nam je dobra, ali glavna nam je tj. najbitnija suradnja sa stručnim timom.
- Lijepo smo surađivali sa stručnim timom, uvijek pozitivno i motivirajuće, dok je suradnja s roditeljima mogla biti i ažurnija te više podupiruća.
- Roditelji suradljivi, ponekad zaboravni podijeliti važne informacije uz napredak djeteta.
- Suradnja s roditeljima deklarativna, odgojitelj ima dojam da majka odsluša sve, ali ne poduzima ništa, majka naglašava kako radi s djetetom, ali ono ne želi.
- Smatram da se na ovom području kontinuirano trebam stručno usavršavati jer postoje različite teškoće djece, suradnja s odgojiteljicom je odlična, kao i sa stručnom službom, majka se čini kao da sluša upute odgojitelja, ali ih ne provodi.

- Roditelji su uglavnom samo deklarativno suradljivi.
- Otežavalo mi je što imam novu kolegicu odgojiteljicu koja nije upoznata s individualnim odgojno-obrazovnim programom, a u komunikaciji s majkom shvatila sam da si još nije osvijestila da dijete stvarno ima poteškoća.
- Potrebna mi je pomoć stručnih suradnika pri analizi postavljenih ciljeva i planiranju ciljeva jer primjećujem da ne mogu dovoljno objektivno sagledati djetetove mogućnosti i ograničenja, mislim da bi na individualnom razgovoru s roditeljima o planiranju ciljeva trebali biti stručni suradnici kao savjetnici odgojiteljima.
- Edukacija koju smo prošli tijekom EU projekta je bila tek temelj u radu, potrebno je puno vlastitog angažmana, literature na temu teškoće i proučavanja Internet stranica, otežavajuća je bila nezainteresiranost roditelja.
- Majka surađuje iako ponekad kao da nas ne razumije što zahtijevamo od nje.
- Bila bih sigurnija u svoj rad kada bi barem jedna odgojiteljica u skupini imala više prijašnjeg iskustva.
- Roditelji i baka djeteta smatraju da mogu raditi i dogovarati se onako kako im se prohtije (van pravila).
- Smatram da neki roditelji to ne rade zbog dobrobiti djeteta, nego zbog beneficija koje donosi zdravstveno stanje djeteta.
- Nezainteresiranost roditelja.
- U vrtiću sve dajemo za postizanje cilja, a kod kuće vrlo mali angažman.
- Smatram da imam kompetencije u radu, ali bi definitivno trebala proći dodatnu edukaciju za rad s djecom s teškoćama, teško mi je kad radim sama na terenu pa nemam iste sekunde nekog pitati za savjet.
- Suradnja s roditeljima je vrlo slaba, ne slušaju naše upute i savijete.
- Roditelji smatraju da je sa djetetom sve u redu, odmahivanje rukom i stalno ponavljanje „a bude već“.
- Suradnja s odgojiteljima u skupini jako dobra, svakodnevno razmjenjujemo informacije, isto tako odlična suradnja sa stručnim suradnicima, dok je suradnja s roditeljima slabija jer oni smatraju da dijete nema problema i da „sve stigne“.
- Nesuradljivost roditelja i nezainteresiranost, pogotovo u početku, nakon rastave nešto bolje s ocem.
- Novi odgojitelj u grupi, manjak komunikacije.
- Suradnja s kolegicom odgojiteljicom dobra, majka pristupačna i susretljiva, tatu ne poznajemo.
- Predlažem da oba odgojitelja skupine u kojoj boravi dijete s teškoćama u razvoju budu obavezno uključeni u stručni aktiv na temu djece s teškoćama u razvoju.
- Uz dogovor, razgovor, stručnu literaturu i suradnju uspjeli smo postići cilj, korak po korak .
- Potrebno još više suradnje sa stručnim timom u vidu primjene odgovarajućih metoda i tehnika za pojedino dijete.
- Otvoreno smo i pravovremeno izmjenjivali informacije, s obzirom na teškoće preporučila bih jednom mjesečno susret svih dionika procesa s ciljem analize i planiranja.

Kako bi sam proces inkluzije djeteta s teškoćama u dječji vrtić bio što uspješniji, odnosno kako bi dijete ostvarilo planirane ishode učenja osobnog kurikulumu, potrebna je dobra suradnja svih dionika procesa - članova stručnog tima, odgojitelja, roditelja i skrbnika djece te pomoćnika koji pružaju podršku djeci s težim i višestrukim teškoćama u razvoju te je iz navedenih komentara odgojitelja očito kako je nužno i dalje se usavršavati na ovom području te osnaživati kompetencije za rad s roditeljima djece s teškoćama u razvoju.

6. Dokumentiranje

- Dokumentiranje je lako realizirano, liste praćenja pomogle su u osmišljavanju ciljanih aktivnosti u skupini.
- Nije bilo otežavajućih okolnosti, sve je dokumentirano.
- Nije bilo teškoća u dokumentiranju.
- Dokumentiranje je bilo kontinuirano i konkretno, od samog početka treba ažurno pisati bitne stvari.
- Tijekom odgojno-obrazovnog rada pratile smo i dokumentirale napredak djeteta.
- Iz dokumentiranja postavljenih ciljeva vidimo da je ova razvojna mapa jako dobra, vidimo što smo postigli te se jasno cilj kojeg treba postaviti u daljnjem radu.
- Obrazac osobnog kurikulumu i razvojna mapa su mi se pokazali korisnima i puno mi je pomoglo u praćenju napretka djeteta.
- Razvojnu mapu smatram vrlo korisnom za rad u skupini i za pomoć drugim odgojiteljima na zamjeni.
- Nije bilo teškoća u dokumentiranju, dobra suradnja s kolegicom odgojiteljicom što je olakotna okolnost kod dosta papirologije.
- U razvojnoj mapi se sve nalazi na jednom mjestu.
- Pratiti, bilježiti, pratiti, bilježiti i neće biti većih teškoća, po potrebi pitati onoga koji zna.
- Obrazac dokumentiranja osobnog kurikulumu je bio izazovan, ali samo zato jer nam je ovo prvi put da imam dijete s teškoćama, u razvojnoj mapi smo odlagali sve važne dokumente djeteta, jedino nemamo puno crteža jer ih dijete voli nositi kući.
- Dokumentiranje treba provoditi i dalje na ovaj način, međutim uz rad u skupini ne uspijevam u željenoj mjeri.
- Obrazac osobnog kurikulumu je oduzimao dosta vremena, a razvojnu mapu nije bio problem izraditi.
- U obveznoj pedagoškoj dokumentaciji je jako malo prostora, samo jedna „žuta knjiga“ bila bi potrebna samo za to dijete, obrazac osobnog kurikulumu je OK, a razvojna mapa odlična ideja i nužnost.
- Obrazac osobnog kurikulumu je koristan iako oduzima dosta vremena odgojitelja, smatram da smo u razvojnoj mapi trebali priložiti više djetetovih radova, međutim to nam nije pošlo za rukom zato što ih dijete najviše voli nositi kući.
- Puno posla, treba konstantno bilježiti, no dobra suradnja s kolegicom odgojiteljicom.
- Nije nam bilo uvijek jasno dokumentiranje i shvatile smo da će nam pomoći što više foto dokumentiranja i zapisivanja događaja.
- Razvojna mapa mi se nije pokazala korisnom jer sva zapažanja o djetetovom ponašanju pomoćnica zapisuje u odvojenu bilježnicu, taj način nam je praktičniji jer je pregledniji za praćenje, a obrascu osobnog kurikulumu bih dodala obrazac gdje bi roditelji upisivali svoja zapažanja i koje aktivnosti provode.
- Dokumentiranje i bilježenje datuma, bilješki traži također mnogo posla, ako se mene pita, voljela bih da se papirologija malčice smanji.
- Teško je istovremeno raditi s djetetom i dokumentirati, ključna suradnja odgojitelja i pomoćnika, nama je bilo jako uspješno., predlažem svakodnevne bilješke pomoćnika u bilježnicu iz koje je vidljiv djetetov osobni razvoj.
- Problem s pisanjem osobnog kurikulumu, i dalje mi je potrebna pomoć.
- Potrebna pomoć i dodatna edukacija.

S obzirom da je ove pedagoške godine u samom dokumentiranju inkluzivnog odgojno-obrazovnog rada novitet bilo vođenje Individualnih razvojnih mapi za djecu s značajnijim teškoćama u razvoju iz komentara odgojitelja vidljivo je kako unatoč dodatnom angažmanu u dokumentiranju koji je iz toga proizašao, odgojitelji razvojne mape smatraju korisnima i potrebnima te podržavaju nastavak takvog

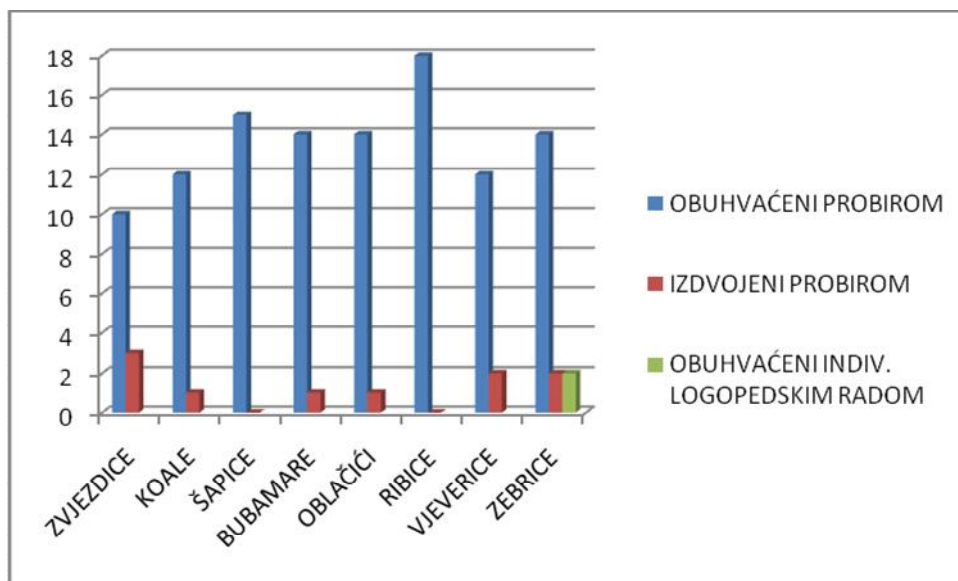
načina dokumentiranja i dalje. Svega jedna odgojiteljica razvojnu mapu ne smatra korisnim načinom dokumentiranja.

Od aktivnosti koje su u svrhu promicanja inkluzije i senzibilizacije djece tipičnog razvoja provedene tijekom ove pedagoške godine, valja spomenuti obilježavanje Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, Međunarodni dan sluha i uha te Svjetski dan svjesnosti o autizmu. Tijekom prosinca 2018. godine uz obilježavanje Međunarodnog dana osoba s invaliditetom sociometrijskim upitnicima prilagođenima dobi djece stručna suradnica edukacijski rehabilitator ispitala je stavove djece prema djeci s težim i višestrukim teškoćama u razvoju u odgojnim skupinama Elmeri, Gljivice i Sovice. Dobiveni rezultati pokazali su kako djeca s teškoćama u razvoju nisu negativno percipirana od strane svojih vršnjaka te nije bilo potrebno provoditi dodatne odgojno-obrazovne aktivnosti s odgojiteljima i djecom navedenih odgojnih skupina. U ožujku 2019. godine obilježili smo Međunarodni dana sluha i uha prigodnim radionicama za djecu koje su provele stručne suradnice edukacijski rehabilitator i logoped u odgojnim skupinama Pingvini i Gumbeki u koje su uključena djeca s oštećenjem sluha. Kroz svoje djelovanje nastojimo promicati inkluziju u širem smislu riječi i u našoj lokalnoj i široj zajednici te smo u te svrhe kao i prijašnjih pedagoških godina proveli prigodne aktivnosti tijekom travnju 2019. godine i obilježiti Svjetski dan svjesnosti o autizmu radionicom pod vodstvom stručne suradnice edukacijskog rehabilitatora za djecu u odgojnoj skupini Kockice u koju je uključeno dijete s navedenim teškoćama i podržali svojom prisutnošću obilježavanje navedenog dana na nivou Grada u organizaciji udruge Inkluzivni centar Profectus.

b. Poticanje jezično-govornog razvoja djece predškolske dobi

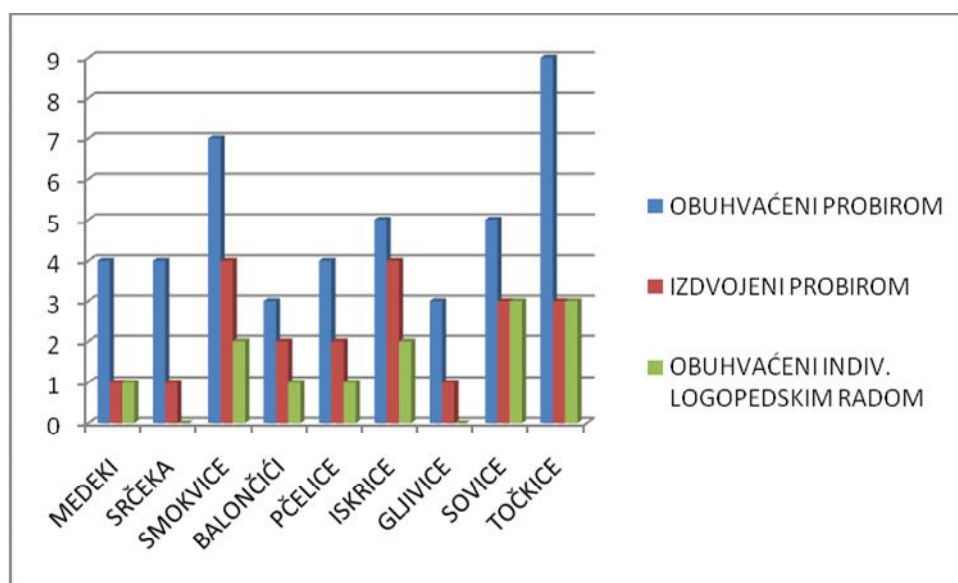
Odgojno – obrazovni rad usmjeren na poticanje jezično – govornog razvoja djece kao primarni cilj ističe prevenciju, detekciju i uklanjanje jezično – govornih i komunikacijskih teškoća. Nadalje, valja istaknuti važnost pružanja podrške tipičnom jezično – govornom razvoju, kroz praćenje razvoja sve djece te suradnju s odgojiteljima i roditeljima. Rani probir već u jaslčkoj dobi pruža uvid u djetetove potencijale, kao i slabe strane, što definira smjernice za daljnji rad: primjenu logopedskih mjernih instrumenata, definiranje eventualnih odstupanja u jezično – govornom razvoju i komunikaciji, zajedničko planiranje odgojno – obrazovnog rada s pojedinom djecom te rad na uklanjanju uočenih teškoća.

Naglasak na ranu detekciju, kao i na pružanje podrške tipičnom jezično – govornom razvoju prvenstveno se odnosi na kontinuirano praćenje, tj. probir djece do treće godine života. Liste procjene sve djece jaslčke dobi ispunjavane su u suradnji s odgojiteljima u listopadu 2018. te siječnju i travnju 2019.g. Ovim probirom obuhvaćena su bila sva djeca jaslčkih odgojnih skupina: Zvezdice, Koale, Šapice, Bubamare, Oblačići, Ribice, Vjeverice i Zebrice, ukupno 109 djece. Probirom je izdvojeno 10 djece s kontinuirano ispodprosječnim rezultatima praćenja te potrebom usmjeravanja odgojno – obrazovnog rada na jačanje slabih strana uočenih probirom uz oslanjanje na djetetove potencijale, od čega je dvoje djece obuhvaćeno individualnim logopedskim radom, oboje zbog kašnjenja u jezično – govornom razvoju (Graf 1).

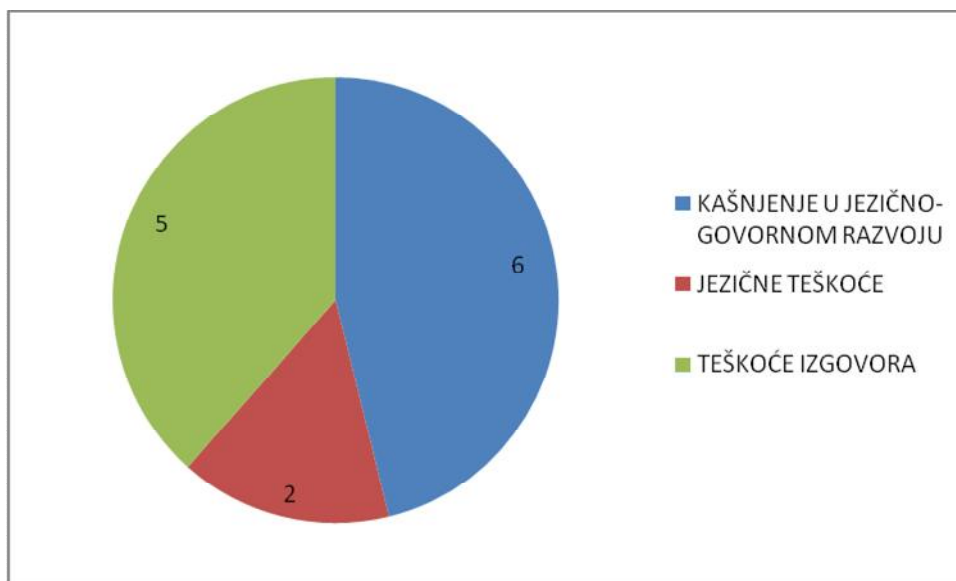

Graf 1: Djeca obuhvaćena probirom do treće godine života

U odgojnim skupinama koje polaze djeca od treće do pete godine života prevencija, detekcija te rad na uklanjanju jezično – govornih teškoća, kao i pružanje podrške tipičnom jezično – govornom razvoju prvenstveno se nastavlja na longitudinalno praćenje sve djece od jasličke dobi. Nadalje, trijažni postupak u suradnji s odgojiteljima i roditeljima omogućava uvid u daljnji jezično – govorni razvoj djece, definiranje novih ciljeva za rad, logopedsku dijagnostiku primjenom logopedskih mjernih instrumenata te ciljani rad na uklanjanju jezično – govornih teškoća kroz individualni logopedski rad s djecom. Iz odgojnih skupina: Medeki, Srčeka, Smokvice, Balončići, Pčelice, Iskrice, Gljivice, Sovice i Točkice trijažnim je postupkom obuhvaćeno 44 djece. Nadalje, kod 21 djeteta uočena je potreba za usmjeravanjem odgojno – obrazovnog rada na jačanje slabih strana jezično – govornog razvoja koristeći potencijale djeteta (Graf 2). Trinaestero djece uključeno je u individualan logopedski rad: 6 zbog kašnjenja u jezično – govornom razvoju, 5 zbog teškoća izgovora te dvoje zbog jezičnih teškoća (Graf 3).

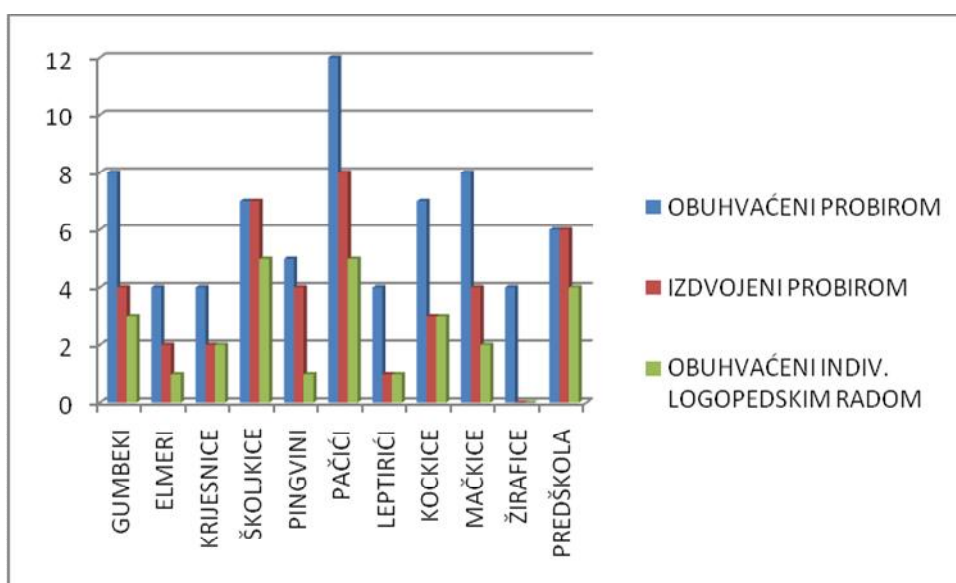

Graf 2: Djeca obuhvaćena probirom i individualnim logopedskim radom od treće do pete godine života

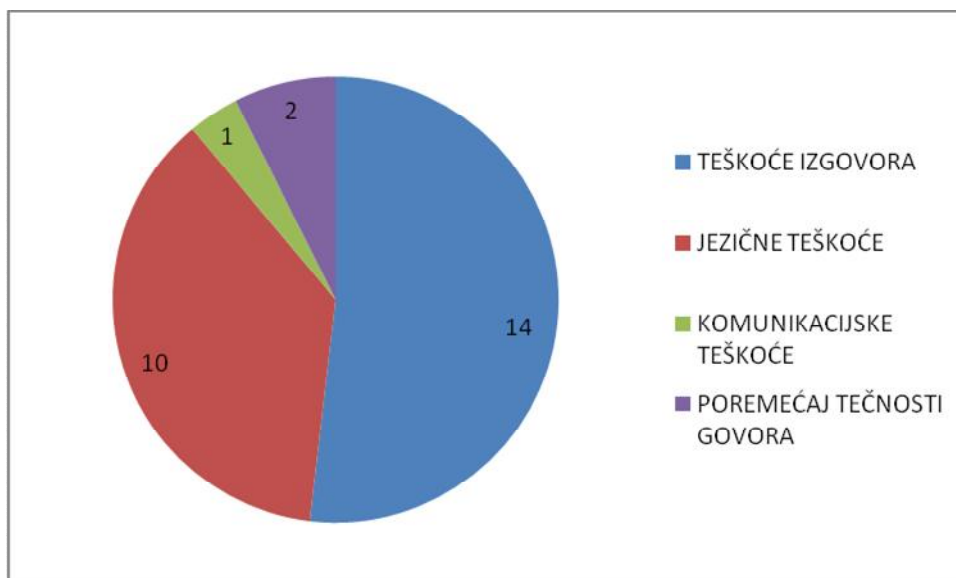

Graf 3: Zastupljenost jezično – govornih teškoća kod djece obuhvaćene individualnim logopedskim radom od treće do pete godine života

Obzirom na kritični period u razvoju jezika, govora i komunikacije u godini pred polazak u osnovnu školu važno je osiguravanje optimalnih uvjeta za daljnje razvijanje i unaprjeđivanje jezično – govornih vještina. U ovom se periodu odražava važnost pravilne i kontinuirane stimulacije ranog jezično – govornog razvoja. Iz navedenih razloga, kod svakog školskog obveznika definiraju se razvojne specifičnosti u smislu njihovih slabih i jakih strana temeljem kojih se formiraju ciljevi za neposredan odgojno – obrazovni rad odgojitelja i stručnih suradnika, biraju adekvatne metode i tehnike rada te se prati napredak u razvoju. U odgojnim skupinama koje polaze školski obveznici (Gumbeki, Elmeri, Krijesnice, Školjkice, Pingvini, Pačići, Leptirići, Kockice, Mačkice, Žirafice te dvije skupine programa predškole) trijažnim je postupkom obuhvaćeno 69 djece. Kod 41 djeteta uočena je potreba za usmjeravanjem odgojno – obrazovnog rada na jačanje slabih strana jezično – govornog razvoja koristeći potencijale djeteta (Graf 4). 27 djece uključeno je u individualan logopedski rad: 14 zbog teškoća izgovora, 10 zbog jezičnih teškoća, dvoje zbog poremećaja tečnosti govora te jedno zbog komunikacijskih teškoća (Graf 5).

Graf 4: Djeca odgojnih skupina koje polaze školski obveznici obuhvaćena probirom i individualnim logopedskim radom

Graf 5: Zastupljenost jezično – govornih teškoća kod djece obuhvaćene individualnim logopedskim radom u odgojnim skupinama koje polaze školski obveznici

Osvrt odgojitelja na osiguravanje specifičnih uvjeta za poticanje jezično – govornog razvoja djece: odgojitelji ističu važnost ispravnog govornog modela djeci, važnost tjednog planiranja grupnih aktivnosti te aktivnosti za individualan rad na temelju tromjesečnog vrednovanja, provođenja aktivnosti kojima se potiče verbalna i neverbalna komunikacija, poticanja aktivnog slušanja, korištenja slikovnog materijala, slušanja glazbe, scenske improvizacije, razvijanja predčitalačkih vještina, korištenja pjesama i brojalica, važnost praćenja stručne literature iz ovog područja te suradnju s logopedom kroz tromjesečna praćenja jezično – govornog razvoja sve djece. Aktivnosti su planirane i provedene u skladu s interesima, potrebama i dobi djece.

Prijedlozi odgojitelja za unapređivanje odgojno – obrazovnog rada na ovom području: odgojiteljice Montessori odgojne skupine predlažu suradnju s drugim Montessori odgojiteljima u svrhu razmjene iskustva. Nadalje, iznijeti su prijedlozi za nadogradnju do sada usvojenih sadržaja, daljnje praćenje djece s uočenim odstupanjima u jezično – govornom razvoju te ciljano planiranje aktivnosti za tu djecu. Odgojitelji ističu važnost stjecanja novih spoznaja iz područja razvoja jezika, govora i komunikacije te potrebu nabavke kvalitetnog materijala za rad u suradnji s logopedinjom.

c. Socio – emocionalni razvoj djece predškolske dobi

U okviru socio-emocionalnog razvoja djeteta postupno razvija odnose prema sebi i ljudima iz svoje okoline. Izražavanje emocija pomaže djetetu signalizirati okolini svoje potrebe i stupiti u sve složeniji odnos s okolinom. Postupno djeteta uči ne samo izražavati emocije nego i razumjeti emocije ljudi koji ga okružuju. Svakodnevni problemi postavljaju zahtjeve koje je moguće uspješno riješiti različitim sposobnostima, vještinama i znanjima kao što su sposobnosti regulacije i kontrole emocija, ophođenja s drugim ljudima i prihvatanja onoga što drugi čine. Obrasci izražavanja emocija pod snažnim su utjecajem dobi djeteta i stupnja njegova razvoja. Pokazatelji dobrog emocionalnog stanja djeteta su dječja sposobnost kontroliranja širokog dijapazona emocionalnih doživljaja i prikladnih reakcija u emocionalnim situacijama (Brajša- Žganec, 2003). Emocionalna inteligencija može se poticati već u predškolskoj dobi, a njezini pozitivni učinci vidljivi su u različitim aspektima života i obrazovanja. Kako pokazuju istraživanja, emocionalna inteligencija pomaže oblikovati prilagođeno socijalno funkcioniranje, doprinosi rješavanju problematičnog ponašanja i emocionalnih teškoća kod

djece kao i boljoj društvenoj prilagodbi. Poticanje emocionalne inteligencije doprinosi uspješnosti u prepoznavanju i imenovanju vlastitih emocija, kao i njihovom prenošenju drugima.

Kako je vrtićko okruženje direktno odgovorno za poticanje cjelokupnog razvoja, a samim tim i područja socio-emocionalnog razvoja djece te zadovoljavanje njihovih potreba, praćenje dječjeg razvoja je iznimno korisno kao pomoć odgojiteljima u planiranju aktivnosti i prostorno – materijalnog okruženja za buduće razdoblje, u kojem će poticati posebno one aspekte razvoja pojedinog djeteta u kojima mu je potreban dodatni poticaj.

Socio-emocionalni razvoj djece pratio će se pomoću lista procjene koje su odgojitelji ispunjavali tromjesečno te trijažnim listama koje odgojitelji ispunjavaju na početku pedagoške godine. Na trijažnim listama odgojitelji su izdvojili 16 djece sa odstupanjima u socio-emocionalnom razvoju. Najčešći razlozi stavljanja na listu su agresivnost prema vršnjacima, odraslima i predmetima, nesamostalnost, neadekvatno izražavanje emocija te pretjerana povučenost. Tijekom godine, odgojitelji su također izdvajali djecu kod koje su tijekom godine primijećena odstupanja ili promjene u ponašanju. Provedene su opservacije djece u skupini, a ovisno o potrebama primijenjena su psihodijagnostička sredstva kao što je projektni upitnik za ispitivanje emocionalne stabilnosti djece u predškolskoj dobi (IPUES), ljestvica simptoma traume kod mlađe djece (TSCYC) u slučaju prolaznih posebnih potreba zbog traumatizirajućeg događaja u djetetovom životu, RTČ, ADHDT, CPM s ciljem utvrđivanja specifičnih potreba kod djece te osmišljavanja adekvatnih poticaja za pojedino dijete. S odgojiteljima su provedene individualne konzultacije u cilju zajedničkog planiranja i osmišljavanja adekvatnih poticaja kao važnog temelja za pravilan socio-emocionalni razvoj djeteta, a s roditeljima su provedeni individualni razgovori s ciljem osnaživanja roditeljskih kompetencija te usklađivanja obiteljskog i izvanobiteljskog odgoja, odnosno usklađivanja odgojnih postupaka i aktivnosti kako bi zajedničkim naporima potaknuli adekvatan socio-emocionalni razvoj djeteta.

Tijekom godine odgojitelji su adekvatno organizirali materijalno okruženje te planirali i provodili brojne aktivnosti u svrhu poticanja socio-emocionalnog razvoja.

Odgojitelji navode niz provedenih aktivnosti za poticanje socio-emocionalnog razvoja. Osobit naglasak bio je na jačanju pozitivne slike o sebi, razvoju tolerancije i pozitivnog odnosa prema sebi i okolini. U odgojnoj skupini Krijesnice i ove pedagoške godine nastavili su aktivnosti na temu „Jesi li danas napunio svoju kanticu?“. Također navode kako su poticali razvoj prepoznavanja i izražavanja emocija, sposobnost regulacije i kontrole emocija, ophođenja s drugim ljudima i prihvaćanja onoga što drugi čine, poticali su samostalnost i neovisnost u zadovoljavanju potreba, osvještavali su važnost poštivanja pravila, čekanja i odlaganja zadovoljavanja želja te su stvarali ugodnu i pozitivnu klimu gdje se djeca osjećaju sigurna i prihvaćena. Odgojitelji navode kako su u dogovoru s djecom kreirali prostor te su oformljeni i razni centri koji su uvelike pridonijeli socio-emocionalnom razvoju djece kao što su centar prijateljstva, obiteljski centar, centar osjećaja i centar osame čime je stvorena mogućnost da djeca osvijeste emocije i raspoloženja u kojima se nađu, različitost sebe i drugih te zadovoljenje potrebe za osamom, pažnjom, rješavanjem konflikata. Također navode i kako su socio-emocionalni razvoj djece poticale kroz razne programe i projekte kao što su CAP program, Škole za Afriku, radionice Crvenog križa „Prevenција trgovanja ljudima“, „Pozdrav svijetu“. Odgojiteljica u programu predškole navodi kako u navedenom programu najviše treba raditi na ovom području razvoja ponajprije na socijalizaciji i poticanju kvalitetnih interakcija među djecom. Odgojitelji navode kako je važno i dalje kontinuirano pratiti svako dijete, uvažavati njegovu osobnost te putem individualnih razgovora s roditeljima osnaživati roditeljske kompetencije, ali i jačati vlastite kompetencije kako bi još više postali svjesni svakog djeteta i njegove osobnosti i tako im svojim pristupom osigurali uvjete za razvoj osobnosti ali i zajedništva.

d. Prepoznavanje potencijalno darovite djece i poticanje njihovog razvoja

Darovitim djetetom predškolske dobi smatramo ono koje, u aktivnostima kojima se bavi, dosljedno postiže značajno bolja (iznad prosječna) postignuća od svojih vršnjaka. Darovito dijete se

mnogim stvarima počinje baviti prije svojih vršnjaka, čini ih uspješnije od njih, a često iskazuje i neke specifične interese (zahvaljujući kojima ovladava i većom količinom znanja i vještina) te iznimnu kreativnost. Osnovu tih iznimnih postignuća čini specifičan način intelektualnog funkcioniranja djeteta. Darovito je dijete s IQ 130 i iznad (Cvetković-Lay, Sekulić-Majurec, 1998). Kao darovitu, odgojitelji izdvajaju djecu koja mnoge stvari rade prije, brže, uspješnije i drukčije od svojih vršnjaka te onu koja u tome imaju bolja i viša postignuća. Darovita djeca zahtijevaju dodatnu pažnju roditelja, odgojitelja i stručnjaka koji će djetetovu darovitost usmjeriti i razvijati u onom smjeru u kojem idu i djetetovi interesi i želje. Rano otkrivanje i poticanje sposobnosti darovite djece ima i preventivni značaj jer su istraživanja također pokazala da se neprimjeren odgoj i obrazovanje djece s izrazito visokim sposobnostima kasnije može rezultirati raznim oblicima njihova neprihvatljiva, pa čak i asocijalnog ponašanja (Saunders & Espeland, 1991., prema Lay, 2002.) Identifikacija darovite djece usmjerena je ka pravilnom uočavanju i utvrđivanju mogućnosti djeteta kako bi se primjereno zadovoljilo njegove posebne odgojno-obrazovne potrebe kroz posebno planirane odgojno-obrazovne postupke.

Rad s potencijalno darovitom djecom temelji na poticanju razvoja sposobnosti, interesa i kreativnosti u široko postavljenim i obogaćenim programima u redovnoj skupini. Tipovi aktivnosti kojima se obogaćivao i diferencirao program su oni koji potiču aktivno učenje, više razine misaonih procesa i kreativno mišljenje kao npr. pokusi, edukativne igre na računalu, igre kreativnog rješavanja problema, „mozgalice“, zagonetke, pitalice i razne logičko kombinatoričke igre. Projekt se pokazao iznimno prihvaćenim oblikom rada u vrtićima.

I ove pedagoške godine odgojitelji su u svojim skupinama nastavili raditi na obogaćivanju i diferenciranju programa kako bi se kroz proširivanje i produbljivanje aktivnosti djeci omogućilo izražavanje i razvijanje njihovih istaknutih sposobnosti. Tako su odgojitelji kroz obogaćivanje prostornog konteksta i programa unutar redovne skupine, kroz diferenciranje sadržaja i bržeg tempa odvijanja aktivnosti, individualnog pristupa te kroz projektno planiranje poticali razvoj potencijalno darovite djece, ali i sve ostale djece. Ove pedagoške godine su odgojitelji čiju skupinu su pohađala identificirana potencijalno darovita djeca izradili individualizirani odgojno-obrazovni plan rada u kojem su postavljeni ciljevi i planirani poticaji i aktivnosti za svako dijete.

Odgojitelji smatraju kako je važno od najranije dobi prepoznati potencijal koji djeca imaju te mu omogućiti daljnje razvijanje kroz adekvatne poticaje prema mentalnoj a ne kronološkoj dobi. Odgojitelji navode kako su osmišljavali aktivnosti prateći interese djece te su nastali centar za istraživanje magnetizma i bibliobus. Također su nadopunjavali postojeće centre zahtjevnijim poticajima, raznim mozgalicama, pitalicama, zagonetkama, igrama kreativnog rješavanja problema, raznovrsnim logičko kombinatoričkim igrama te navode kako su raznim aktivnostima za razvoj kreativnosti poticali originalnost i fluentnost. Vrlo zastupljen oblik rada bili su i projekti. Također smatraju kako su brojne igre različite zahtjevnosti bile poticajne za svu djecu u skupini te da i ubuduće treba obogaćivati i diferencirati program unutar redovne skupine.

Premda uspješni, programi koji integriraju darovitu djecu u redovne skupine pokazuju se nedostatnima za intelektualno darovitu djecu koja od svojih vršnjaka u razvoju odskoču za nekoliko mentalnih godina. Njima je nužno osigurati poseban program (Cvetković Lay, 2002) stoga smo i ove pedagoške godine nastavili provoditi igraonicu za potencijalno darovitu djecu koju su vodile odgojiteljice educirane za rad s potencijalno darovitom djecom Sandra Žalac i Marija Batušić uz podršku psihologinje. Igraonica je počela s radom u listopadu i trajala je do polovice lipnja. Igraonica se provodila jednom tjedno u trajanju od sat i pola (od 16,30 do 18,00 sati). Ove godine Ravenovim obojenim matricama testirano je 92 djece starije od 5 godina (mlađa djeca nisu testirana zbog nedostupnosti odgovarajućeg testovnog materijala za tu dob) te je identificirano 27 djece čiji rezultat spada u ili iznad 95. centila. Sa 26 roditelja proveden je individualni razgovor s ciljem prikupljanja što više podataka o djetetu i utvrđivanja njegovih potreba i interesa. Tijekom godine je 20 djece bilo uključeno u kraći program, igraonicu potencijalno darovite djece (3 djece je uključeno od prošle pedagoške godine) međutim tijekom provedbe programa dvoje djece je odustalo od daljnjeg

sudjelovanja u igraonici te je do kraja program pohađalo 18-ero djece. Upravo zbog specifičnosti programa i zahtjeva koji se postavljaju pred djecu dolazilo je do odustajanja od daljnjeg sudjelovanja te je u prosincu proveden roditeljski sastanak s temom „Potrebe i osobine potencijalno darovite djece i izazovi u radu s potencijalno darovitom djecom“ na kojem je roditeljima približen način rada u igraonici kao i reakcije djece te su dobili letak „Igraonica potencijalno darovite djece“ kako bi im se što više približio pojam darovitosti te potrebe potencijalno darovite djece. Roditeljskom sastanku je prisustvovalo 15 roditelja.

Posljednji susret održano je druženje djece i roditelja kako bi roditelji stekli uvid u rad igraonice te su podijeljene diplome, radovi djece i zapažanja o radu i sudjelovanju djece na igraonicama.

3. ODGOJ ZA ODRŽIVI RAZVOJ

U mjesecu rujnu, 2018. godine na Odgojiteljskom vijeću usuglašen je Plan djelovanja za pedagošku godinu 2018./2019. godine te smo isti prosljedili Eko odboru 1 na donošenje što je jednoglasno prihvaćeno.

Članovi Eko odbora 1 su: djeca predstavnici Sovica, Gumbeka, Pčelica i Elmera, ravnateljica Jadranka Stojković, eko-koordinatorice Marija Svoboda, Iris Sečen, Mirjana Šimanović, odgojiteljice Jadranka Šošarić, Smiljana Popović, Jasenka Gluščić, predstavnica roditelja Mihaela Pustaj, pomoćno-tehničkog osoblja Ljubica Novosel, predstavnici eko kumova Grad Jastrebarsko, "Vode Jastrebarsko", tvrtke "Eko flor plus" i "Ceste Jastrebarsko d.o.o."

Načini osiguravanja uvjeta za kvalitetno ostvarivanje ove zadaće i kako je to utjecalo na djecu: kontinuirano smo djecu poticali na promatranje okruženja te osvještavanje i „buđenje“ svih osjetila, iskustveno učili, selektirali otpad, važnost pridavali samozaštiti i zaštiti, oporabi neoblikovanog materijala, boravili u prirodi u širem okruženju i boravku na zraku na vrtićkom dvorištu i u neposrednoj blizini vrtića, njegovali „Zdravo park“ (voćnjak i povrtnjak), pokušavali otkriti „što je to bioraznolikost?“, brinuli o cvjetnjacima, visećim vrtovima, čistoći, urednosti, osvještavali važnost racionalnog korištenja električne energije, surađivali s roditeljima, djelatnicima, vanjskim suradnicima. Poticanjem djeteta na postavljanje pitanja, istraživanje, eksperimentiranje i zaključivanje o zakonitostima u svijetu prirode te osvještavajući ispravno ljudsko djelovanje i odgovornost svakog pojedinca ponaosob. Ove pedagoške godine naglasak u promišljanju aktivnosti pa i poticaja bio je na tradiciji i njenom očuvanju i prenošenju na mlađe generacije, očuvanju autohtonih biljaka, hrane, običaja i baštine u cjelini, lokalno i globalno.

Stvarajući poticajno socijalno okruženje, kao i materijalno okruženje, za samoinicirajuće i samoorganizirajuće aktivnosti omogućili smo razvoj dječjeg stvaralaštva, kreativnosti, inicijativnost i poduzetnost. Kontinuirani pristup osvještavanju očuvanja resursa koje koristimo, njegovanje okoliša i prirode koja nas okružuje, postalo je naš stil življenja. Neoblikovani materijal korišten je kao poticajno sredstvo za igru djece.

Situacije u kojima je primijećena i podržana inicijativa djece: projektnim pristupom otkrivali smo životinjski i biljni svijet, imenovali uočeno (kišu, sunce, snijeg, pticu, vjetar) i povezivali sa slikovnim materijalom, postavljali pitanja i timski pronalazili odgovore ili otkrivali nova pitanja. Provedene aktivnosti: čišćenje prostora sobe, pranje likovnog pribora, izrada glazbala, upotreba raznog građevnog materijala, a tijekom šetnje djeca su samostalno uočila otpad te predložila da ga uzmu i bace u kantu za smeće. Nadalje, djeca su pokazivala interes za životinjama i njihovim staništima, vremenskim ne/prilikama: Tsunami, tornado, podzemne vode i klimatske promjene. Djeca samoinicijativno odlažu korištene maramice i ubruse u predviđene spremnike, uočavaju promjene tijekom šetnje ili boravka na zraku (npr. uočili su iglice u pješćaniku i predložili da ga očistimo, što smo i učinjeno). Mali vrtlari su sijali i sadili začinsko bilje, cvijeće, povrtnice, sakupljali lišće i vozili ga u tačkama. Kukci i paučnjaci, vremenske promjene zaokupile su našu pažnju kao i izrada plakata na temu godišnjih doba, vremenskih pojava pa i sudjelovanje u eko patroli. Tijekom boravka na zraku djeca su preuzela u potpunosti ulogu malih istraživača, a na tom „putovanju“ ih je motivirao Darwin, što je vezano uz projekt „Veliki lov na biljke“. Djeca su predložila izradu ceste za autiće od

pedagoški neoblikovanog materijala, što smo i učinili. Djeca vode računa o čistoći i urednosti, o bilju u sobi dnevnog boravka ili zajedničkom prostoru.

Razmjenom iskustava odgojitelja, odgojne su se skupine umrežile, i „isplele“ s djecom mrežu ideja koje su bile nadogradnja i produbljivanje interesnog područja odgojnih skupina.

Odgojne skupine Krijesnice, Školjkice, Pingvini, Pačići, Leptirići, Kockice i Točkice tijekom pedagoške godine provodile su aktivnosti u sklopu projekta pod nazivom **"Kišni dan"**. Cilj projekta bio je povećati kvalitetan boravak djece na zraku te tako omogućiti uvjete za optimalan rast i razvoj djeteta. Zadaci ovog projekta bili su: proširiti spoznaje o vodi općenito (počevši od već stečenih spoznaja i postavljenih pitanja djece, razne aktivnosti i sadržaji iz svih područja, voda u prirodi, stanja vode, važnost vode za život, kruženje vode u prirodi), omogućiti stjecanje iskustava na tu temu (istraživanjem i eksperimentiranjem, neposrednim iskustvom – boravak na zraku + aktivnosti), kroz spoznaje o temi približiti djeci vremenske prilike i neprilike (kao uobičajen dio života koji zahtjeva određene prilagodbe ovisno o promjenama), razviti naviku samostalnog, odgovornog ponašanja i brige o sebi (praćenje vremenskih prilika, odgovarajuća obuća, odjeća, zaštitna oprema), u što većoj mjeri koristiti blagodat svježeg zraka (neophodnog za optimalan rast i razvoj djece). Također smo proučavali biološku raznolikost, načine očuvanja energije, selektiranje otpada kao i recikliranjem.

Odgojitelji navode da su zadovoljni s provođenjem projekta jer su djeca uvelike proširila spoznaje o kiši, ostalim padalinama i vodi općenito, riješili smo neke dileme s početka (nabavka potrebnih sredstava, hoće li roditelji htjeti sudjelovati,...), kišni dan nas više ne sprječava da izađemo, prošetamo ili npr. odemo na tjelesni u donji vrtić, djeca se samostalno spremaju za izlazak i ostavljaju kišobrane i kabanice na sušenje po povratku s boravka na zraku, samostalno procjenjuju stanje vani "Ne pada jako, možemo!", vesele se izlascima na kišu jer im predstavlja radost, otkrivanje i izazov. Svakako nastaviti s projektom.

Što bi još mogli napraviti u cilju boljeg odgoja za održivi razvoj u idućoj ped. god.: nastaviti s održavanjem cvjetnjaka, „Zdravo parka“, oformiti kompostišta na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu, posjetiti park Erdody i jezero u blizini, Hrvatske šume, Hrvatski šumarski institut, Zoološki vrt grada Zagreba, pozvati stručnjaka koji se bavi recikliranjem. Nastaviti s provođenjem aktivnosti s temom ekologije u skladu s dobi, potrebama i interesima djece, više uključiti roditelje u aktivnosti te nastaviti s poticanjem odgovornog ponašanja.

Tijekom godine realizirane su sljedeće aktivnosti:

- Projektni dan pod nazivom "Fran i eko dan!", istoimeni igrokaz održan je 25.4.2019., 28.5.2019. i 30.5.2019. godine u izvedbi odgojiteljica našeg vrtića, interesne skupine likovno-scenske. Igrokaz je osmislila odgojiteljica Daniela Bobinski.
Grad Jastrebarsko 2018. godine prijavio se na poziv Ministarstva zaštite okoliša i energetike te je osigurao sredstva za provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom. Projekt sufinancira Europska unija iz Kohezijskog fonda. Igrokaz je kroz zabavan i zanimljiv način djeci pružio još više informacija o važnosti zaštite okoliša, prirode te važnosti odgovornog postupanja s otpadom, a nastao je u suradnji Gradskog kazališta Jastrebarsko i Dječjeg vrtića Radost Jastrebarsko.
- Sudjelovali smo u gradskoj manifestaciji „Fašnik u Gradu“ s jedanaest odgojnih skupina primarnog programa i dvije odgojne skupine programa predškole, ukupno 300 djece i 20-tak odraslih u pratnji.
- 9. Mala vatrogasna olimpijada, koju organizira DVD Jastrebarsko, ove pedagoške godine realizirana je na prostoru ispred Društvenog vatrogasnog doma u Jastrebarskom
- 2. Mala vatrogasna olimpijada održana je na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu
- 11. Dječja sportska olimpijada održana je po kvartovima, tijekom mjeseca svibnja i lipnja, 2019. godine (otežana realizacija zbog loše vremenske prognoze)

- Realizirani su svi planirani cjelodnevni izleti, pobrojani su u tablici pod naslovom „Unapređivanje kvalitete odgojno-obrazovnog rada“
- U lipnju 2019. godine tiskan je naš Eko bilten - 13. Izdanje

Sudjelovanje u akcijama humanitarnog karaktera:

* Prosinac 2018.: Devetu godinu za redom, u mjesecu prosincu, obilježili smo Tjedan solidarnosti u periodu od 10.-14.12.2018. godine. Predmeti koji su izrađeni na kreativnim radionicama od 3.12.-7.12.2018. godine bili su postavljeni po kvartovima naših objekata. Posebno mjesto ove godine u centralnom objektu na glavnom ulazu, imao je postavljen štand u tradicionalnom ruhu, kojeg su osmislile odgojiteljice i medicinske sestre sudionice interesnih skupina "Mi jedemo odgovorno" i "Mali vrtlari" pod vodstvom više medicinske sestre Mirjane Šimanović. Ukupno je prikupljeno 7.840,05kn. Posredstvom društva "Za otroke sveta", donirana su novčana sredstva, čije je sjedište u Sloveniji, a svoje djelovanje usmjerava ka Mobeta nursery and primary school u Gambiji. Ovom prilikom smo djeci u Gambiju poslali i likovne radove koje su kreirala djeca s područnog odjeljenja u Gornjem Desincu pod vodstvom odgojiteljice Martine Križančić, voditeljice projekta "Pozdrav svijetu" odgojne skupine Točkice. U provođenje projekta "Pozdrav svijetu" (uključeni smo od 2016. godine) a ove pedagoške godine uključile su se sljedeće odgojne skupine: Krijesnice (objekt Radost 2) te Pandice, Vjeverice i Zebrice iz područnog odjeljenja Gornjeg Desinca.

Povratna informacija od gđe Urške Faal od 17. siječnja, 2019. godine glasi: " Znesek je zelo visok in zelo smo veseli! Donacija bo v veliko pomoč. Trenutno smo na zemlji dobili že vodo. Konec meseca pa začnemo graditi učilnice. Vaš e-mail bomo dodali med donatorje, da boste sproti obveščeni o napredku. Seveda vam pošljemo tudi fotografije, ko prejmemo likovni material v Gambijo. Iz srca se vam zahvaljujemo! In se seveda veselimo sodelovanja v prihodnje! Vse lepo in se kmalu oglasimo!"

Povratna informacija od gđe Urške Faal 23. ožujka, 2019. godine: „Pozdravljeni, ne vem, če nas spremljate na Facebooku ampak nam je uspelo zgraditi učilnice! V priponki pošiljam eno fotografijo. Hvala in lep pozdrav, Ekipa Društva Za Otroke Sveta“

Osoba s kojom surađujemo je Urška Faal, predsjednica društva "Za otroke sveta" (www.zaotrokesveta.com; ursa@zaotrokesveta.com), koja volontira u dječjem vrtiću u Gambiji.

* Tijekom pedagoške godine 2018./2019., uključili smo se u akciju prikupljanja plastičnih čepova za Udrugu oboljelih od leukemije i limfoma, čije je sjedište u Čakovcu. Akciju je pokrenula odgojiteljica u mirovini Dubravka Tomić, voditeljica programa predškole, odgojnih skupina "Jagodica" i "Bobica". Akcija se "prelila" na naše sugrađane, djelatnike vrtića, odgojne skupine malog kvarta u centralnom objektu: Oblačiće, Bubamare, Medeke i Ribice te na odgojne skupine na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu: Pandice, Vjeverice, Zebrice, Točkice, Kockice i Leptiriće. Akcija prikupljanja plastičnih čepova je uspješno realizirana: u prvom krugu 43 kg, drugom 106 4883kg i trećem krugu 50kg. Ovom prilikom želimo se još jednom zahvaliti svima na podršci!

* Svibanj 2019.: tijekom pedagoške godine provodili smo projekt „Škole za Afriku-škole za život“ u odgojnim skupinama Školjke i Kockice pod vodstvom UNICEF-a u RH. Uoči 25. svibnja, 2019. godine (Dan Afrike) djeca su prikupljena novčana sredstva, koja su odvajali u kasice tijekom pedagoške godine kod kuće, donijela u vrtić. Odgojna skupina Školjke, njihove odgojiteljice te koordinatorka projekta kao predstavnik odgojne skupine Kockice, položila su prikupljena novčana sredstva na račun UNICEF-a u RH. Ukupno je prikupljeno 2.861,50 kuna. Ovom prilikom želimo se još jednom zahvaliti svima na podršci!

Sudjelovanje na natječajima:

- Travanj, 2019: na 9. Danima otvorenih vrata u Hrvatskom šumarskom institutu u Jastrebarskom pod nazivom „Drveće-spomenici prirode“ sudjelovali smo likovnim radovima djece odgojne skupine Jagodice i Bobice programa predškole, Montessori odgojna skupina-Elmeri, Gljivice, Gumbeki, Žirafice i Pačići. Na natječaj je pristiglo 385 radova, a u kategoriji predškolske dobi, 1. mjesto osvojila je odgojna skupina Elmeri dobivši prigodne poklone (stabalce, majice žute boje za svako dijete).
- Svibanj, 2019.: na natječaju likovnih radova i izrađenim tradicijskim igračkama od pedagoški neoblikovanog materijala, projekta „Dajmo djeci korijene i krila“ kojeg provodi Etnografski muzej u Zagrebu, Radio „Kaj“ iz Krapine i Zagrebačka županija, sudjelovale su odgojne skupine Elmeri, Školjke, Pačići, Točkice i Kockice.

„MI JEDEMO ODGOVORNO“ – EU PROJEKT

Udruga Lijepa Naša prijavila se tijekom 2014. godine na natječaj Europske Komisije iz skupine DEAR (Development Education and Awareness Raising). Zajedno s 9 udruga iz 9 zemalja članica Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš (Foundation for Environmental Education – FEE) osmisli su projekt koji se bavi zdravom i odgovornom prehranom i nazvali ga „We Eat Responsibly“ odnosno „Mi jedemo odgovorno! (A vi?)“. Hrana je u središtu našeg života; i to na mnogo više načina nego što je samo dobrobit za naš mozak i tijelo koji bez hrane ne mogu normalno funkcionirati. Naše odluke o hrani izravno utječu na zdravlje našeg planeta (vode, tla, ekosustava, biološke raznolikosti, korištenja energije, itd), klimatske promjene, smanjenje siromaštva, daljnji razvoj i rast populacije i javno zdravlje. Bitno je osnažiti mlade da budu aktivni i odgovorni čimbenici naših prehrambenih navika i aktivnosti. Glavni cilj projekta je doprinijeti mobilizaciji mladih kako bi bolje razumjeli međuovisnosti svijeta u kojem žive. Motivirati ih na stjecanje novih vještina te djelovanja u smjeru globalno odgovornog načina konzumiranja hrane u novim državama članicama EU kroz ovaj akcijski orijentiran odgojno-obrazovni program u Eko-školama i izvan njih. Voditeljica i koordinatorica projekta je ravnateljica Jadranka Stojković, prof. te koordinatorice Mirjana Šimanović, zdravstvena voditeljica i Marija Svoboda, pedagoginja.

Članovi Eko odbora 2 su: ravnateljica Jadranka Stojković, zdravstvena voditeljica Mirjana Šimanović, pedagoginja Marija Svoboda, glavna kuharica Jadranka Gojmerac, odgojiteljica Ana Budinščak, Jadranka Šošarić, te predstavnici djece iz Pčelica, Gumbeka i Gljivica.

U interesnu skupinu u sklopu stručnog usavršavanja i projekt "Mi jedemo odgovorno" uključili su se odgojitelji ovih odgojnih skupina: Koale (1-2 godine), Zvezdice (1-2 godine), Oblačići (2-3 godine), Ribice (3-4 godine), Pčelice (5-6 godine), Gljivice (4-5 godine), Gumbeki (6-7 godina).

Projekt traje četvrtu godinu po redu. Smatramo da je projekt koristan jer je oplemenio rad s djecom u skupini, dodatno osnažio odgojiteljske kompetencije, intenzivirao timski rad svih djelatnika. Utjecao je na pozitivan odnos prema hrani, smanjenju količine otpada, degustaciju novih namirnica i njihovo stavljanje u svakodnevni jelovnik, osvještavanje roditelja o važnosti konzumiranja zdrave hrane s lokalnog područja itd.

PROJEKT "VELIKI LOV NA BILJKE" – "THE GREAT PLANT HUNT"

Ove pedagoške godine uključili smo se u provođenje edukativnog projekta "Veliki lov na biljke (The Great Plant Hunt) Ekoškola i Toyote. Organizatori projekta su Zaklada za odgoj i obrazovanje za okoliš (Foundation for Environmental Education – FEE) i Toyota Motor Europe zajedno s The Royal Botanic Gardens, Kew te nacionalnim koordinatorima programa Ekoškole u zemljama sudionicama, a u hrvatskoj to je Udruga Lijepa Naša.

Projekt je usredotočen na biološku raznolikost s posebnim naglaskom na biljkama i njima pridruženim vrstama. Veliki lov na biljke namijenjen je djeci u dobi od 5 do 11 godina, a glavni cilj projekta je obrazovati djecu o biološkoj raznolikosti, njenoj važnosti, te ih poticati na pozitivno djelovanje. Projekt se temelji na odgojno-obrazovnim principima Zaklade za odgoj i obrazovanje (FEE), a sadrži i praktični dio, aktivnosti koje se temelje na materijalima razvijenim u Royal Botanic Gardens, Kew.

Provedba projekta u Eko školama odvija se kroz 5 koraka u kojima su date smjernice: registracija, ocjena stanja, provođenje aktivnosti, praćenje stanja i ocjenjivanje i izvješće.

Pingvini i provedene aktivnosti: ankete o biološkoj raznolikosti, aktivnost "Mreža života", izradili smo: maketu vrtića, jedrenjaka „Njuškalo“, identifikacijske kartice: "Kos", "Vrabac", "Kišna glista", "Tratinčica", "Crvena djetelina". Promatrali smo i istraživali okolicu našeg vrtića, uočeno dokumentirali u dječje svaštare, imenovali drveće, biljke i životinje s vrtićkog dvorišta i upisali ih na maketu vrtića. U suradnji s roditeljima nabavili smo cvijeće koje smo posadili ispred vrtića. Tijekom projekta nastali su plakati: "Charles Darwin", „Darwinovim stopama“, „Biološka raznolikost vrtića“. U sklopu cjelodnevnog izleta, posjetili smo Park Maksimir u Zagrebu. Pjevali pjesme: "Ljepota života"-eko himna našeg vrtića od 2008. godine, "Hvala"-eko pjesma od 2018. godine.

Leptirići i provedene aktivnosti: ankete o biološkoj raznolikosti, realizirali šetnje za promatranje, mjerenje, ucrtavanje objekta i biljaka, izradili: karte staništa, identifikacijske kartice, Darwinove bilježnice, Darwinov brod, karte za Darwinovo putovanje, kostime za fašničku povorku, memory igre-ptice, cvijeća, slagalice o životinjama i biljkama, kućice za ptice i hranilicu, realizirali eko aktivnosti sijanje sjemenja čempresa i cvijeća, sadili drveće, a na povišene gredice povrće. Provedene su istraživačke aktivnosti: „Kako cvijeće pije vodu?“ i "Razmnožavanje biljke reznicom".

Osmislili smo eko priče: "Priča o boru", "Zima u šumi", "Vrabac plašljivac", čitali slikovnice i enciklopedije o biljkama, drveću i životinjama. Prezentacija djece u skupini: "Čuvarkuća", "Ptica jastreb", "Paprena metvica" (u suradnji s roditeljima). Posjetili smo: nasad borova, šumu u neposrednoj blizini vrtića, a u sklopu cjelodnevnog izleta Botanički vrt u Zagrebu. Pjevali pjesme: "Ljepota života"-eko himna našeg vrtića od 2008. godine, "Hvala"-eko pjesma od 2018. godine.

O aktivnostima projekta, djeca kažu:

„Radili smo Darwinov brod od kutija, crtali ga i bojali. Igrali smo se kao da putujemo i tražimo biljke. Nosili smo i povećala.“ „Naša maketa je baš lijepa“, „Ja sam pričala o jastrebu, a mama me naučila i dala mi slike“, „Ako posadimo bor kitit ćemo ga za Božić! Na njemu će živjeti vjeverica, ptičice i kukci.“, „Ja sam pričala o jastrebu, a mama me naučila i dala mi slike.“, „Ako posadimo bor kitit ćemo ga za Božić! Na njemu će živjeti vjeverica, ptičice i kukci.“, „Naše drveće treba čisti zrak da diše i vodu pa će prije narasti. Kad bude veliko radit će kisik za nas!“

Sovice i provedene aktivnosti: izrada makete našeg vrtića, upoznavanje s užom i širom okolinom, uočavanje promjena u našem okruženju, proučavali smo enciklopedije i razne knjige koje smo prikupili u suradnji s roditeljima, započeli smo s izradom Darwinovog plakata te nastavljamo s istraživanjem.

Provedene aktivnosti dokumentirane su u obliku: fotografija, plakata i portfolia projekta odgojne skupine.

Projekt „Veliki lov na biljke“ provodili su odgojitelj/ice: Lidija Tomačić, Tamara Fabijanić Franić, Ivan Rak, Melita Miskić, Branka Haramija i Ljiljana Pustaj, koordinatorica projekta. Tijekom pedagoške godine odgojiteljice su opisom provedenih aktivnosti i iskustava, prezentirale u obliku članka, pod nazivom „Glasilo edukativnog projekta Toyote i Ekoškola - Veliki lov na biljke, 1. i 2. dio“.

EKO INTERESNE SKUPINE

SKUPINA 1: "Mi jedemo odgovorno", odgojne skupine Pčelice, Oblačići, Gljivice

SKUPINA 2: "Mali vrtlari", odgojne skupine Iskrice, Koale, Bubamare, Smokvice, Elmeri, Zvezdice, Gumbeki

SKUPINA 3: "Likovno-scenska skupina", odgojne skupine Šapice, Zvezdice, Srčeka, Balončići

Smjernice za eko interesne skupine bile su: odgojitelji su se prema vlastitom afinitetu uključili u interesnu skupinu, prvi susret bio je realiziran s članicama stručnog tima kako bi se usuglasili oko hodograma aktivnosti. Dinamiku susreta kreirali su moderatori u dogovoru s dionicima uključenima u pojedinu interesnu skupinu, vodila se potpisna lista i zapisnik koji je predan stručnoj službi po završetku susret. Predstavnici interesnih skupina prezentirat će postignuća ostvarena tijekom pedagoške godine u mjesecu svibnju, 2019.

DOGAĐANJA	NOSITELJI	PROVEDENE AKTIVNOSTI	VRIJEME REALIZACIJE
1.Dani zahvalnosti za plodove zemlje	Mi jedemo odgovorno Jadranka Šoštarić, član Eko-odbora	-pripremljen "Tradicionalni doručak jaskanskog kraja" za roditelje -prikupljeni tradicionalni recepti -promocija pjesme „Hvala“, napisala Daniela Bobinski - Blagoslov hrane i plodova zemlje	15.-19. listopada 2018.
	Mali vrtlari Jasenka Gluščić, član Eko-odbora	-prikupljene i blagovane plodine iz "Zdravo parka" - izrađen plakat s prikazom prikupljenog	
	Likovno-scenska skupina i Smiljana Popović, član Eko-odbora	-uređen glavni ulaz i dvorana -pripremljena glazbena kulisa -održan scenski nastup -priprema prostora za proslavu -scenski nastup	
2.Tjedan solidarnosti	Mi jedemo odgovorno Jadranka Šoštarić, član Eko-odbora	-održana humanitarna prodaja izrađenih knjižica s tradicijskim blagdanskim receptima	8.-15. prosinca 2018.
	Mali vrtlari Jasenka Gluščić, član Eko-odbora	-održane blagdanske kreativne radionice s obiteljima djece - izrađene su mirisne vrećice, lutke od kukuruzovine, tikvi i sl., - tradicijski nakit za bor i sl.,	
	Likovno-scenska skupina i Smiljana Popović, član Eko-odbora	- primjereno uređen prostor - „Kviz dobrote“, igrokaz	

3.Projektni dan	Likovno-scenska skupina i Smiljana Popović, član Eko-odbora	„Fran i eko dan“, igrokaz	Travan/svibanj, 2019.
4.Izrada Eko biltena	Mi jedemo odgovorno Jadranka Šoštarić, član Eko-odbora Mali vrtlari Jasenka Gluščić, član Eko-odbora	-osmišljen i pripremljen Eko - biltena s prikazom provedenih aktivnosti tijekom ped. god. 2018./19.	Lipanj, 2019.:

ZADAĆE NA NIVOU USTANOVE U KONTINUITETU:

1. Odgoj i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo

a. Odgoj za različitost

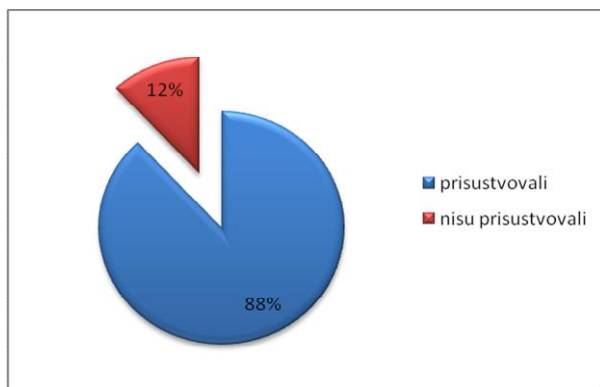
a. CAP program

I ove pedagoške godine u vrtiću je proveden CAP program – program prevencije zlostavljanja djece. Cilj ovog programa je poučavanje vještinama komunikacije, tehnikama djelotvornog rješavanja problema, načinima na koje se sukobi mogu rješavati bez fizičkog obračuna ili gubitka prava i samopoštovanja. Svaka zajednica mora svojoj djeci usaditi poštovanje prema ljudima bez obzira na rasu, godine, etničko podrijetlo, spol i sposobnosti. Djecu moramo učiti suradničtvu i poštivanju razlika, a ne nasilju. Budemo li djecu učili ovim vrijednostima, odvratit ćemo ih od agresije i spriječiti njihovu viktimizaciju. CAP-ova osnovna filozofija je jačanje djece i pružanja pozitivne podrške djeci. Njegova polazna postavka je da djecu treba naučiti kako da se sama zaštite i dati im podršku u tome, a ne ih učiniti potpuno ovisnima o odraslima.

CAP program provodi se s djecom školskim obveznicima, a sastoji se od skupa aktivnosti za pripremu djece za radionice unutar redovnog programa, radionice pod vodstvom CAP tima te aktivnosti u redovnom programu nakon provedenih radionica u cilju obnavljanja znanja i učvršćivanja strategija zaštite i samozaštite. CAP program provodila su tri tima: 9 odgojitelja i stručni suradnik – psiholog.

CAP program čine tri komponente: radionica za sve djelatnike vrtića, radionica za roditelje i radionica za djecu. Djelatnici koji nisu prisustvovali radionici za djelatnike, prisustvovali su radionici za roditelje.

Radionica za roditelje održana je u veljači, a tijekom veljače i ožujka provedene su radionice za djecu. Radionice se provode sa djecom školskim obveznicima i to kroz dva dana, odnosno dvije radionice po skupini. Radionice su provedene u 13 odgojnih skupina koje pohađaju djeca školski obveznici (tri starije skupine, dvije skupine predškole te osam mješovitih skupina). Održano je ukupno 8 ciklusa radionica za 141 od 160 djece školskih obveznika.

Graf. Proporcija djece prisutne na radionici

Kako bi se pažnja djece u radionici maksimalno zadržala na bitnim porukama, nužno je podržavati dječju diskusiju samo oko predmeta razgovora i zato je nužno djecu pripremiti za dječju radionicu. Iz tog razloga, prije samog provođenja radionica, a u cilju što većeg i jasnijeg efekta na dječje znanje i ponašanje, odgojitelji ciljanih odgojnih skupina su realizirali niz aktivnosti kako bi djecu pripremili za radionicu (rad na iskazivanju i prepoznavanju svojih i tuđih osjećaja, aktivnosti na temu različitosti, tolerancije, nenasilnog rješavanja sukoba te razgovor o ključnim riječima kao što su napad, dječja prava, sigurnost, vanjska i unutarnja snaga, sloboda, tužakanje, neznana, dobra i loša tajna, ugodni i neugodni dodiri).

U radionicama se raspravlja o tri potencijalno opasne situacije: kada dijete ugrožava vršnjak ili nešto starije dijete; kada ga ugrožava nepoznata odrasla osoba i kada ga ugrožava poznata odrasla osoba. Djeca su naučila razliku između dobre i loše tajne, jasno i glasno reći „ne“ onome tko ih pokušava ugroziti, tražiti pomoć vršnjaka, tražiti pomoć odraslih u koje imaju povjerenja te da to nije tužakanje. Također su naučili da u opasnosti pobjegnu na najbliže sigurno mjesto i viču što glasnije mogu te uvijek budu na sigurnoj udaljenosti kad razgovaraju s nepoznatom osobom i nikad ne prihvaćaju darove, obećanja i ponude u zamjenu za ulazak u auto ili stan nepoznate osobe te su naučili male trikove samoobrane kako se osloboditi ako ih uhvati neznana.

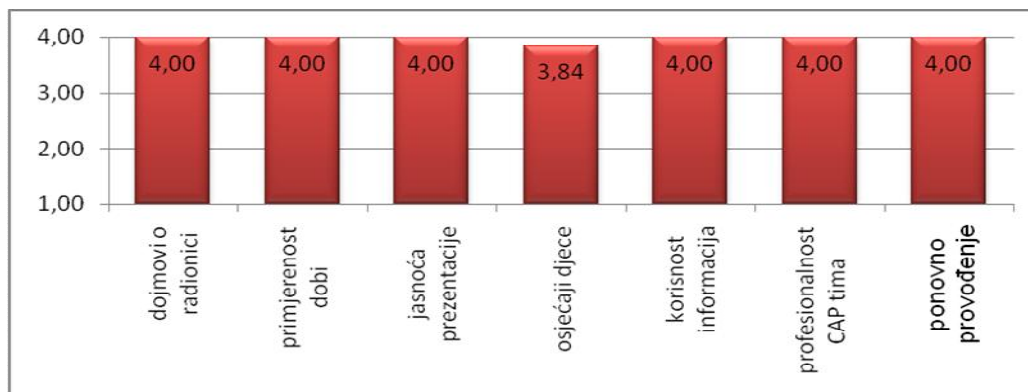
U CAP radionicama je sudjelovalo prvi dan 141 dijete, a drugi dan radionica 139 djece - ukupno 88,1% prvog dana radionica, a 86,9 % drugog dana radionica od 160 djece školskih obveznika u redovnom primarnom programu, Montessori programu, Cjelodnevnom programu ranog učenja engleskog jezika i programu predškole. Održano je ukupno 8 ciklusa radionica po dva dana u svakom ciklusu. U tablici je naveden broj djece po skupinama koja su prisustvovala radionicama.

Tablica. Broj djece po skupinama prisutne na radionicama

	Broj djece školskih obveznika	Broj djece prisutne 1. dan radionice	Broj djece prisutne 2. dan radionice	Broj djece na individualnom razgovoru
Gumbeki	19	17	17	17
Elmeri	6	6	5	5
Krijesnice	13	12	12	10
Školjkice	20	18	18	18
Pačići	38	37	34	34
Pingvini	1	1	1	1
Žirafice	6	6	6	5
Mačkice	5	4	4	4
Točkice	1	1	1	1
Kockice	10	5	7	6
Leptirići	11	10	11	11

Jagodice	15	12	12	11
Bobice	15	12	11	11
UKUPNO	160	141	139	134

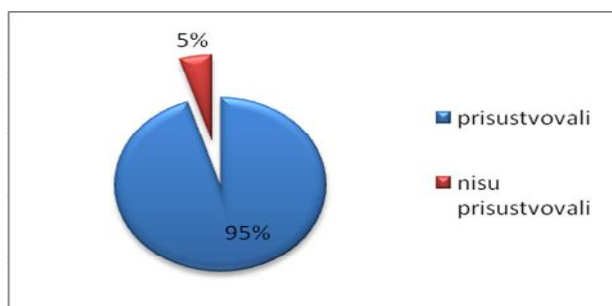
Nakon svake radionice za djecu odgojitelji skupina u kojima su se održavale radionice procjenjivali su kvalitetu radionica na skali od 1 do 4. Prosječne ocjene prikazane su na grafu.

Graf. Procjene odgojitelja o pojedinim aspektima CAP radionica za djecu, uključene procjene oba dana radionica (maksimalna ocjena 4, N=18)

Odgojitelji navode kako su CAP radionice kvalitetno i profesionalno provedene, a informacije koje djeca dobiju su izuzetno korisne. Iz grafa vidimo da je najniža prosječna ocjena vezana uz osjećaje djece tijekom radionice. Odgojitelji navode kako je vjerojatno obrađivana tematika mogla izazvati nelagodu kod djece, ali uz profesionalno vodstvo CAP tima se nelagoda prevladala. Odgojitelji također navode kao će nakon provedenih CAP radionica s djecom ponavljati naučene strategije obrane, identificirati odrasle osobe od povjerenja, dalje raditi na prepoznavanju i imenovanju osjećaja te na usvajanju prava i odgovornosti.

Nakon provedenih radionica CAP pomagači provode individualni razgovor sa djecom koja to žele. Na individualnom razgovoru bilo je ukupno 134 djece (95 % djece koja su sudjelovala na radionicama).

Graf. Proporcija djece prisutne na individualnom razgovoru

Nakon provedenih radionica nužno je ponavljati usvojene preventivne strategije i osvježiti dječje pamćenje te je također proveden niz aktivnosti kako bi djeca što bolje utvrdila ono što su naučila na radionicama kao što su ponavljanje strategija (što činiti u opasnim situacijama) i vještina (tehnika samoobrane) tijekom godine, aktivnosti za identificiranje opasnih situacija i osoba koje mogu pomoći u opasnosti te jačanje povjerenja u te osobe (npr. policija), aktivnosti za poticanje samopouzdanja te za poticanje slobodnog izražavanja osjećaja.

Tijekom provedbe CAP programa nije otkriven ni jedan slučaj zlostavljanja.

b. Prevenција trgovanja ljudima

Trgovanje ljudima, a posebno ženama i djecom, predstavlja veliku opasnost i najgrublji je oblik kršenja temeljnih ljudskih prava kao što su pravo na život, pravo na slobodu izbora, pravo na slobodu kretanja, pravo na dostojanstvo, pravo na sigurnost, pravo na jednakost i dr. Jedna od zadaća ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja je poticati razvoj osobnog identiteta djeteta te ga osnaživati da stvara pozitivnu sliku o sebi, razvija samopoštovanje te da izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju. Poticanje samostalnosti djeteta u donošenju odluka, vršenju izbora, ostvarenju prava, iznošenju i zastupanju vlastitog mišljenja kao i pružanju otpora vršnjačkom pritisku, uvelike će utjecati na koji način će dijete donijeti odluku u rizičnim situacijama (HCK,2017.).

Ove pedagoške godine smo u suradnji s Gradskim društvom crvenog križa Jastrebarsko proveli radionice s temom prevencije trgovanja ljudima s obzirom da su ugrožene sve dobne skupine. Na djeci primjeren način približena je tematika trgovanja ljudima prorađujući susret s nepoznatim osobama i poželjni način komuniciranja s nepoznatima kako bi se razvile vještine samozaštite i poželjne reakcije u određenim situacijama. Radionice su provedene tijekom siječnja u 13 odgojnih skupina (Gumbeki, Sovice, Elmeri, Krijesnice, Školjkice, Pačići, Pingvini, Leptirići, Kockice, Žirafice, Mačkice te dvije skupine predškole). Na radionicama je sudjelovalo ukupno 219 djece. Odgojitelji navode kako je ova tema prilagođena uzrastu djece, a voditeljice na zabavan način educiraju djecu. Smatraju da je tema djeci bila zanimljiva i poučna

c. Odgoj za različitost

Opći cilj proizlazi iz temeljnih vrijednosti Nacionalnog kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.), a to su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost. Navedene vrijednosti bile su nam nit vodilja u kreiranju odgojno-obrazovnog procesa. Doba globalizacije, zahtijeva odgoj i obrazovanje koje djetetu omogućava da oblikuje identitet "građanina svijeta", a da pritom sačuva svoj nacionalni identitet, svoju kulturu kao i društvenu, moralnu, jezičnu i duhovnu baštinu. Humanizam i tolerancija, vrijednost je koju promiče Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.), ostvaruje se razvojem senzibiliteta djece za potrebe drugih, shvaćanje važnosti međusobne povezanosti, poštivanju različitosti te osposobljavanju djeteta za razumijevanje svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih.

Metodu Persona Doll nastavili smo primjenjivati u neposrednom radu s djecom i ove pedagoške godine, i to u sedam odgojnih skupina s deset odgojiteljica i jednom medicinskom sestrom. Nastavili smo s načinom provođenja metode u neposrednom radu kao i do sada: aktivnost se planira za "grupu djece", a prema potrebi i za cijelu skupinu, u trajanju od 10-15 minuta, vodeći računa o interesu djece. Sjedenje u krugu je obavezno tijekom aktivnosti. Luna je u skupini/kvartu/objektu boravila 7-10 dana, uz prethodnu predbilježbu, u obrazac u koji se upisuje u kojoj skupini Luna boravi koji je svima dostupan (radni prostor za odgojitelje).

Metodu Persona Doll u neposrednom radu primjenjujemo od pedagoške godine 2009./2010. Primjena metode Persona Doll promiče poštivanje različitosti, omogućuje djeci da izraze svoje osjećaje i mišljenje o diskriminirajućim situacijama i doživljajima koje im 'ispriča' lutka (osoba) te tako uče uočavati nepravdu, zauzimati se za sebe i za druge, jačati emocionalnu pismenost, razvijati samopoštovanje i izgrađivati vlastiti identitet. Za proces socijalizacije i moralni razvoj pojedinca bitna su prihvaćanja pravila ukoliko su zaštićujuća i regulirajuća jer su to korijeni prihvaćanja sebe kao osobe i socijalnog bića, prihvaćanja drugih, sa svim njihovim različitostima. Cilj je jačanje pozitivnih osobina pojedinca (osobna afirmacija, samopoštovanje, samostalnost, samokontrola, samokritičnost, odgovornost), razvoj vještina, stavova i sustava vrijednosti (nenasilje, suradnja,

tolerancija, solidarnost) i razvijanje svijesti o pripadnosti zajednici odnosno sagledavanje sebe kao člana različitih skupina. Nastavljamo s implementacijom jer su pozitivna iskustva odgojitelja o primjeni metode Persona Doll (izvješća odgojitelja pedagoške godine 2018./2019.). Ove pedagoške godine primjena metode dokumentirana je u pedagošku dokumentaciju odgojne skupine.

Educirane odgojiteljice koje su tijekom pedagoške godine 2018./2019. primjenjivale metodu u radu s djecom su:

1. Zvezdice (1-2 godine): Đurđa Šegudović medicinska sestra
2. Iskrice (3-4 godine): Đurđa Šmit
3. Smokvice (4-5 godine): Štefica Fabijanić i Anita Buri
4. Školjkice (6-7 godina): Marija Zdjelar.

S provedbom **projekta "Škole za Afriku"**, a vođeni smjernicama Ureda UNICEF-a u Republici Hrvatskoj, započeli smo u pedagoškoj godini 2012./2013. u jednoj odgojnoj skupini. U pedagoškoj godini 2018./2019. nastavili smo s provođenjem projekta u dvije odgojne skupine i to u Radosti 2 i na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu. Djeca ovih odgojnih skupina aktivnosti su realizirala uz pomoć materijala koje smo primili iz UNICEF-a te mnogobrojnih poticaja koje su osigurale odgojiteljice, kao što su: slikovnice, stručna literatura, fotografije, glazba, dokumentarni filmovi i dr.

Odgojna skupina/odgojitelj	Provedene aktivnosti
*Školjkice (Radost 2): Marija Zdjelar i Ivana Jurinić Matoš * Kockice (G.Desinec): Maja Vučković, Irena Vugriniček Štimac, koordinatorica projekta	„Burkina Fasso“-video zapis, „Što nam je neophodno za život“-izrada plakata“, „Život kao moj“-literatura, izrada slikovnice dječjih prava, Djeca svijeta-slikovni materijal, kulture svijeta-lotto, Adventski kalendar s porukama, izrada kasica, Dječja prava-izrada plakata, igra „Splav prijateljstva“, „Kako žive djeca u Africi?“-razgovor s lutkom Lunom (metoda Persona Doll), izrada afričke kuće, upoznavanje afričke kulture: ples, narodne nošnje, nakit, tkali tkanine, izradili narukvice prijateljstva, izradili afričke suknjice, afričke maske. „Suli u avanturi prijateljstvo“, „Elmer traži prijatelje“-slikovnice, upoznali afričke tradicijske igre. Obilježili smo 25.5.2019., Dan Afrike, uplativši prikupljena novčana sredstva. U periodu od studenog, 2018. godine do lipnja, 2019. godine djeca odgojnih skupina prikupljala su novčana sredstva na sljedeći način: u odgojnim skupinama djeca su izradila kasice u koje su kod kuće prikupljali novčana sredstva. Dana 24. svibnja 2019. godine djeca su u odgojnu skupinu donijela kasice i prikupljena novčana sredstva s odgojiteljicama položili na račun UNICEF-a. Dvije odgojne skupine prikupile su ukupno 2.861,50 kuna. Ovom prilikom želimo se još jednom zahvaliti svima na podršci!

	Odgojitelji navode: tijekom provedbe aktivnosti u okviru projekta, djeca su bila u mogućnosti upoznati posebnosti drugih kultura te načine života drugih zajednica, njegujući i razvijajući pri tome svijest o važnosti obrazovanja, humanosti, solidarnosti i međusobnom uvažavanju različitosti, razvijali svijest o pripadnosti zajednici, osnaživali socijalne kompetencije, odlična nadogradnja na prethodne godine. "Ako ih učimo istinskim vrijednostima, djeca će odrasti u kvalitetne i društveno odgovorne mlade ljude." „Jako smo zadovoljni projektom, djeca su nas vodila kroz projekt, razvijajući empatiju prema djeci Afrike. Ovaj odnos „prelio“ se na odnose između djece u odgojnoj skupini kao i prema djeci drugih odgojnih skupina. A ponos i sreća da ćemo prikupljenim novčanim sredstvima pomoći djeci, kojoj je neizmjereno potrebno, bili su „opipljivi“.“ Interesna skupina : timski rad, suradnja s kolegicama je bila odlična, kao i komunikacija vezana uz temu, aktivnosti, materijale i informacije o interesu djece. Povratna informacija iz Ureda UNICEF-a RH od 2. lipnja, 2019. godine: "Ovim Vam se putem želim od srca zahvaliti na donaciji i podršci UNICEF-ovom radu i programima Škole za Afriku i Škole za Aziju koji su usmjereni na ostvarivanje dobrobiti svakog djeteta. Donacije Školjica i Kockica od velike su važnosti da djeci u Burkini Faso i Bangladešu omogućimo sigurnije i sretnije odrastanje pružajući im pristup obrazovnim aktivnostima. Za mnogo djece u Africi i Aziji odlazak u školu i bezbrižna igra s vršnjacima nedosanjani su san. Donacija Vašeg vrtića pomaže u stvaranju boljih životnih uvjeta za djevojčice i dječake u Burkini Faso i Bangladešu te im pruža priliku za kvalitetno obrazovanje i sigurnu igru s vršnjacima. Time ste pomogli u ostvarivanju snova mnogobrojne djece. Također, provedbom ovog programa, djeca u Vašem vrtiću imala su priliku učiti o solidarnosti, humanosti i poštivanju različitosti. Djeca i djelatnicima DV Radost Jastrebarsko želimo puno uspjeha u daljnjem radu i organiziranju ovakvih i sličnih aktivnosti za podizanje svijesti o važnosti obrazovanja za svako dijete i prikupljanje pomoći za djecu u Africi i Aziji. Još Vam jednom od srca zahvaljujem na Vašem angažmanu koordiniranja i provođenja aktivnosti u sklopu programa Škole za Afriku i Aziju."
„Ulaganjem u kvalitetno obrazovanje možemo promijeniti svijet.“ Malala Yousafzai (Malala Yousafzai glasnica je mira UN-a i dobitnica Nobelove nagrade za mir)	

MEĐUNARODNI PROJEKT „SAY HELLO TO THE WORLD“

Odgojna sk.	Provedene aktivnosti
Opis projekta	* Projekt povezuje djecu različitih država putem video poziva (<i>Skype</i>) * 5 tema kroz 5 prstića (svaki prstić – jedna tema) * Cilj: razvijanje tolerancije prema drugima, učenje o drugim kulturama i načinima života, učenje stranog jezika, sigurno učenje informatičkog jezika * "Tolerantni vrtić" – nakon provođenja projekta * "My hello aplikacija" * Slikovnica "Pomahajmo v svet", za djecu od 9. mjeseci života 1. PALAC: "TO SAM JA" Ciljevi: poticati djecu, da razmišljaju o sebi, o svojim karakteristikama i tjelesnim osobinama. Djeca su svjesna važnosti osobnog identiteta. Djeca gledaju fotografije djece iz

	cijelog svijeta, uspoređuju ih među sobom, traže sličnosti, razlike. Uz pomoć socijalnih igara razvijaju sve kompleksnije socijalne vještine uspostavljanja kontakata s drugima. Kontakt s računalom(po prvi puta se upoznaju s korištenjem računala, s korištenjem video poziva...). KAŽIPRST: "JA I MOJA OBITELJ" Ciljevi: djeca stječu spoznaje u kakvoj obitelji žive, stječu spoznaje u kakvim obiteljima žive druga djeca, stječu spoznaje o različitim tipovima obitelji, djeca preko fotografija upoznaju obitelji druge djece (srodstvo, imena), kontakt s računalom, upoznavanje novih stranih riječi putem video poziva. SREDNJI PRST: " JA I MOJ VRTIĆ " Ciljevi: djeca upoznaju svoj vrtić i vrtić s kojim sudjeluju, pripremaju fotografije vrtića i njegove bliže okolice, djeca fotografiraju aktivnosti koje žele predstaviti, djeca uz pomoć odgojitelja upoznaju fotoaparat, upoznavanje novih riječi, kontakt s računalom PRSTENJAK:"JA I MOJE MJESTO/GRAD" Ciljevi: djeca upoznaju svoje okruženje i okruženje sudjelujućeg vrtića, upoznaju znamenitosti, običaje, tradiciju svog mjesta, upoznaju znamenitosti, običaje, tradiciju sudjelujućeg mjesta, fotografiraju i snimaju njima zanimljive dijelove svoga kraja, prihvaćaju i upoznaju svoje i tuđe običaje, razvijaju naklonjeni, poštujući i odgovoran odnos prema svome kraju, upoznaju nove strane riječi, promoviraju svoje mjesto MALI PRST: "JA I MOJA DRŽAVA" Ciljevi: upoznavanje svoje i sudjelujuće države, razvoj svijesti o pripadanju državi, upoznavanje himne svoje i sudjelujuće države, razvijanje naklonjenog, poštujućeg i odgovornog odnosa prema svojoj državi, upoznavanje s brojalicama, pjesmicama, plesovima koje su znali naši djedovi i bake, upoznavanje novih riječi, promoviranje svoje države. VRTIĆ PARTNER: PRZEDSZKOLE NR 24, WARSAW, POLJSKA, ODGOJNA SKUPINA ODDZIAŁ L SOWY (SOVICE) NOSIOCI PROJEKTA: Odgojna skupina: Točkice, dob djece: 4 – 6 godina Provedene aktivnosti: Kada sam sretan, Ja sam... , Kako djeca rastu – glazbena aktivnost, Ukrasni svoje ime, Otisak dana, Moje tijelo, Kada sam tužan, Djeca svijeta-memory, Karta svijeta na čičak, Djevojčica koja je izgubila prijateljice, Djeca svijeta – slikovni materijal, Gdje je Poljska?, Kada se ljutim, izrada plakata hrane Hrvatske i Poljske , Ja u ogledalu-vlastiti portret, Knjiga o meni, Kad se bojim, Moje ime, Hrvatsko – poljski rječnik; Moja obitelj, Članovi moje obitelji, Što volim raditi s mamom/tatom, Moja kuća, Obiteljski ručak – simbolička igra, Obiteljske slike, Miffy kod djeda i bake, Slikovnica "Pozdrav svijetu", Finger family – glazbena aktivnost; Stablo prijateljstva, Naš vrtić, Upoznajemo prijatelje iz vrtića „Pandice“, Zebrice, Vjeverice, Kockice i Leptiriće, Crtam svoju tetu, Tko sve u vrtiću radi?, Splav prijateljstva, Moj najbolji prijatelj u vrtiću, Upoznajemo kuhinju i praonicu, posjet edukacijskog rehabilitatora, Zašto volim vrtić?, Što je za mene prijateljstvo?, posjet logopedinje; Moja Jaska, posjet trgovini u blizini vrtića, U Jaski gradu – glazbena aktivnost, Puzzle grb Jaske, posjet osnovnoj školi, tradicijske pjesmice, Što vidiš na selu? Što vidiš u gradu?, Jaska i Gornji Desinec, posjet crkvi u blizini, poznate osobe jaskanskog kraja, crtamo
--	---

	tradicijske igračke, posjet vatrogasnom domu, Što znamo o Jaski, Ljepota života, upoznavanje s himnom RH, Gradovi RH, Lijepa naša Hrvatska – glazbena aktivnost + video, Lijepom našom – manipulativna aktivnost, Upoznajemo Poljsku – spoznajna aktivnost, Zastava Poljske, Ja sam muzikaš – igra s pjevanjem, poznate osobe Hrvatske – spoznajna aktivnost, Hrvatska – veseli zemljopis, modeliranje das masom-građevine Hrvatske i Poljske, Lijepa naša domovina, Zastava Poljske i Hrvatske, stare hrvatske riječi, narodne nošnje-hrvatska tradicija i kultura, U Zagrebu je kućica – igra s pjevanjem. Odgojne skupine koje su se priključile u provođenje projekta: 1. Pandice (2-4 godine): odgojiteljice Sanja Šimić i Željka Žužak Izdvojene provedene aktivnosti: Ja u ogledalu, Moj identitet (osobna karta djeteta), Moj portret, Moje ruke mogu..., a noge mogu..., Personalizirane lutkice, Tko sve živi u mojoj kući?, simbolička igra u obiteljskom centru, Ovo je moja obitelj, Čemu služe roditelji?-glazbena aktivnost, „Tom i Jerry“-igra dlanovima, Kuća prijateljstva, Ja i moji prijatelji, Nacrta/la sam naš vrtić, Pozdrav svijetu-slikovnica, Veseli petak, Moj grad, Putujemo Jaskom, Tko je na fotografiji?, Labirint u Jaski, Naše mjesto Desinec, Lijepa naša Hrvatska, zastava Hrvatske, narodne brojalice, Hrvatska na karti. 2. Krijesnice (5-7 godina): Tea Vinščak, Tihana Brković Skukan 3. Zebrice (2-3): Katarina Šoštarić i Nataša Povrženić Izdvojene provedene aktivnosti: To sam ja-osobna karta, Moje tijelo, Obrisi mog tijela, koliko sam visok?, što volim jesti, čime se volim igrati?, Obitelj, Moj i tvoj album, članovi obitelji, Moj simbol u vrtiću je..., Moj najbolji prijatelj je, Tko u vrtiću radi?, Ljepota života-eko himna, upoznali smo svoje prijatelji iz drugih skupina, grb našeg grada, putujemo kroz naš grad, zastava Republike Hrvatske, putujemo Hrvatskom, Koje gradove poznajem i gdje se nalaze?, hrvatsko-poljski rječnik 4. Vjeverice (1-2): Mihaela Klemenčić Čopić i Lucija Kunović Izdvojene provedene aktivnosti: Tko je na fotografiji, Što sve medo zna?, Kako rastu Vjeverice?, Dječak/djevojčica-slagarica, Ja u ogledalu, To sam ja!, Naš grad, Miffy na igralištu, Gradimo grad, Putujemo gradom, građevine našeg grada, prepoznaj i imenuj svoj znakić, upoznajemo prijatelje u vrtiću iz drugih odgojnih skupina, Moji prijatelji, poželjno/nepoželjno ponašanje.
--	---

MEDUNARODNI PROJEKT eTWINNING

Platforma eTwinning je namijenjena odgojno-obrazovnim djelatnicima (odgojitelje, učitelje, profesore, knjižničare..) koji rade u dječjim vrtićima i školama europskih država koje su članice eTwinninga. Članovi mogu surađivati, razmjenjivati ideje, komunicirati, te postati dijelom najzabavnije obrazovne zajednice u Europi. U navedenu platformu aktivno je uključena jedna odgojna skupina Elmeri, Montessori programa.

Cilj sudjelovanja: Razvoj i napredak kompetencija putem prilagođenih eTwinning aktivnosti:

Prijavljeni projekti: Mihaela Pustaj, odgojitelj-savjetnik

1. ŠETNJA KROZ GODIŠNJA DOBA, prijavljeno: 03.09.2018. godine
- cilj: poticanje zanimanja djece za istraživanje promjena u prirodi

2. PROFESOR BALTAZAR PUTUJE EUROPOM, prijavljeno: 07.11.2018.

- cilj: obilježavanje 50. rođendana profesora Baltazara, animirane serije

3. DANCE WITH THE KIDS, prijavljeno: 10.04.2019.

- cilj: plesanja s djecom poznatih plesova iz svoje zemlje.

Edukacija na europskoj razini :

1. „MATH IN ACTION“ u razdoblju od 24.09.2018. - 05.10.2018.

2. „HAND(S) ON...WHY MATHS?“ u razdoblju od 12.11.2018. - 22.11.2018.

Prijavljeni projekti: Maja Sabadi, odgojiteljica

1. Memento prijateljstva: Kroz radionice s djecom razvijali smo socijalne vještine, prihvatljivo ponašanje, samostalnost, samopouzdanje, međusobno uvažavanje kroz pridržavanje zajedničkih dogovorenih pravila i razvijali prijateljstvo u svim oblicima. Prijavljeno 10.10.2018.

2. Best wishes for new year: Izradili smo i poslali čestitke djeci u zemlje Europe, poželjeli im sve najbolje putem tradicionalnih hrvatskih motiva i poruka. Prijavljeno 12.12.2018.

3. Od priče do slikovnice: Kroz osmišljavanje priče i izradu ilustracija poticali smo djecu na verbalno izražavanje, kulturu čitanja i učenje kvalitetnog komuniciranja. Prijavljeno 12.12.2018.

4. Feed the birds on your window: Kroz promatranje prirode koja nas okružuje učili smo o biljkama i životinjama, promjenama u prirodi kroz godišnja doba i koja je naša uloga u ekosustavu. Prijavljeno 10.1.2019.

PROCJENA SPREMNOSTI DJECE ZA POLAZAK U OSNOVNU ŠKOLU

Tijekom ove pedagoške godine vrtić je polazilo ukupno 160 djece – školskih obveznika. I ove godine nastavljen je alternativni način pripreme djece za polazak u školu, bez radnih listova, te su odgojitelji djecu pripremali za školu poticanjem cjelokupnog razvoja, vodeći se objedinjavanjem aktivnosti proizašlih iz tromjesečnog planiranja.

Također, logopedinja i psihologinja su na početku pedagoške godine održale radionicu za odgojitelje odgojnih skupina koje polaze djeca školski obveznici s ciljem osnaživanja kompetencija odgojitelja za održavanje roditeljskih sastanaka vezano za aspekte dječje spremnosti za školu i načine poticanja te spremnosti.

Ove pedagoške godine prije je upisa u prvi razred provedeno je testiranje spremnosti djece za polazak u školu. Testirana su djeca prema procjeni odgojitelja ili na zahtjev roditelja. Testiranje su provodile logopedinja, defektologinja i psihologinja standardiziranim testovima kao što su Pred ČiP test, TSŠ test, LB-R testom, Goodenough testom i CPM testom, koji ispituju različite konstrukte prediktivne za uspješnost u prvom razredu osnovne škole, poput grafomotorike, vizualne percepcije, okulomotorne koordinacije, fonemske svjesnosti, numeričkog rezoniranja, poznavanja činjenica, inteligencije.

U suradnji stručnih suradnica procijenjen je razvojni status djece te su s roditeljima održani individualni razgovori vezano uz uočene specifičnosti na procjenjivanim područjima razvoja, a na zahtjev roditelja izdana su i mišljenja o psihofizičkoj spremnosti djeteta za polazak u osnovnu školu. Konačnu odluku o upisu djece u prvi razred osnovne škole donosi komisija temeljem rezultata psihološkog testiranja, liječničke procjene, procjene pedagoga škole i prema individualnoj potrebi djeteta.

RADNI DOGOVORI

Tijekom godine realizirani su radni dogovori na kojima su prisustvovali voditelji kvartova čija je zadaća bila prenijeti informacije ostalim odgojiteljima u kvartu. U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji su na skali od 1 do 6 procjenjivali međusobnu suradnju odgojitelja kvarta i zadovoljstvo ovim načinom realizacije radnih dogovora. Odgojitelji su radne dogovore procijenili visokim ocjenama te je prosječna ocjena 5,72.

S pozicije odgojitelja navode kako su usmeno i pismeno dobivali konkretne informacije, na vrijeme što je važno za planiranje rada i uvelike olakšava komunikaciju o svim detaljima vezanim za kvalitetno organiziranje rada i suradnju među skupinama, a ovakvim načinom rada se doprinosi racionalnom korištenju vremena. Smatraju kako je potrebno još temeljitije prenijeti informacije kako odgojiteljima tako i tehničkom osoblju radi poboljšanja kvalitete rada. Također navode kako je međusobna suradnja odgojitelja svih skupina u kvartu bila kvalitetna te da su voditelji bili aktivni kod organizacije rada.

S pozicije voditelja kvartova navode kako im je ove godine zadaća bila olakšana s pisanim materijalom dobivenim na radnom dogovoru te su sve bitne informacije prenošene odgojiteljima u kvartu.

UNAPREĐIVANJE KVALITETE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Bitne zadaće odgojno-obrazovnog rada proizašle su iz Godišnjeg plana ustanove za pedagošku godinu 2018./2019. te obrađenih Izvješća za odgojitelje. Tijekom godine sudjelovali smo u humanitarnim akcijama s ciljem osvještavanja i senzibiliziranosti djece i odraslih. Odlasci u razne ustanove pojedinačno po odgojnim skupinama, a u skladu s dobi i interesima djece, bili su snaga za „uranjanje“ u temu i/ili područje ili "točka na i" odgojno-obrazovnog procesa. Ove pedagoške godine smo djelomično realizirali poludnevne i cjelodnevne izlete.

Datum	Događanja tijekom godine	Odgojna skupina
10.9.2018.	Hrvatski olimpijski dan	Pčelice, Gljivice, Krijesnice, Pačići
13.9.2019.	Europski tjedan mobilnosti-u suradnji s Gradom Jastrebarsko „Promet dječjim očima“ -likovni radovi	Krijesnice, Školjkice, Pingvini, Pačići
17.9.-21.9.2018.	Europski tjedan mobilnosti	Sovice, Gumbeki
1.10.2018.	Dječji tjedan: Plesni dan u vrtiću-INSTINCT, Jastrebarsko	Pčelice, Gumbeki, Gljivice, Elmeri, Sovice, Krijesnice, Školjkice, Pačići, Pingvini
5.10.2018.	Dječji tjedan: „Koja je godišnje doba najljepše?“ predstava studio Suncokret iz Splita	Pčelice, Gumbeki, Gljivice, Elmeri, Sovice, Krijesnice, Školjkice, Pingvini, Pačići
10.10.2018.	Dječji tjedan: „Jesen u šumi“, Lutkarski studio "Kvak" iz Zagreba	Medeki, Ribice, Srčeka, Smokvice, Balončići, Iskrice, Mačkice, Žirafice, Točkice, Kockice i Leptirići
12.10.2018.	Dječji tjedan: Plesni dan u vrtiću-INSTINCT, Jastrebarsko	Točkice, Kockice, Leptirići
16.10.2018.	Blagoslov hrane i plodova zemlje	Objekt Radost 1, Radost 2
	Promocija pjesme "Hvala", osmislila odgojiteljica Daniela Bobinski	Objekt Radost 1

	"Tradicionalni doručak jaskanskog kraja"	Objekt Radost 1
18.10.2018.	Dan kravate RH	Gumbeki, Pčelice, Gljivice, Elmeri, Sovice, Zebrice, Kockice, Iskrice, Žirafice, Leptirići
6.11.2018.	Rođendan vrtića	Sve odgojne skupine
13.11.2018.	Dan grada Jastrebarskog	Sve odgojne skupine
14.11.2018.	Glazbena škola Jastrebarsko-koncert za djecu predškolske dobi	Pčelice, Gumbeki, Gljivice, Elmeri, Sovice, Školjkice, Krijesnice, Pingvini, Pačići
6.12.2018.	Sv. Nikola u vrtiću	Sve odgojne skupine
6.12.2018.	„Kviz dobrote“, igrokaz interesne skupine „Likovno-scenske“, odgojiteljice DV Radost, Jastrebarsko	Mačkice (Cvetković), Žirafice (Gorica Svetojanska), Točkice, Leptirići i Kockice područnog objekta u G. Desincu
7.12.2018.		Oblačići, Bubamare, Medeki, Ribice, Srčeka, Smokvice, Balončići, Pčelice, Iskrice, Gumbeki, Gljivice, Elmeri, Sovice, Školjkice, Krijesnice, Pačići, Pingvini
8.12.-15.12.2018.	Tjedan solidarnosti	Sve odgojne skupine
15.12.2017.	Božićni koncert umirovljenika, Glazbena škola Jastrebarsko	Pčelice-nastup prigodnim pjesmama
16.12.2019.	Izložba jaslca, Udruga jasličara, Jastrebarsko sudjelovali smo jaslicama koje su izradila djeca s odgojiteljicama	Elmeri
19.12.2018.	Božićni koncert za vrtićance, Glazbena škola Jastrebarsko	Pačići, Školjkice, Gumbeki, Elmeri, Pingvini, Krijesnice, Zvezdice, Loptice, Slonići
14.1.-30.1.2019.	"Prevenција тргованја људима"-radionice za djecu, suradnja s GDCK Jastrebarsko	Krijesnice, Pačići, Leptirići, Kockice, Gumbeki, Sovice, Elmeri, Predškola-Jagodice i Bobice, Školjkice, Pingvini, Mačkice i Žirafice
11.2.2019.	Udruga oboljelih od leukemije i limfoma, Čakovec Akcija prikupljanja plastičnih čepova	Predškola: Jagodice i Bobice u suradnji s sugrađanima našeg Grada
3.3.2019.	Gradski fašnik, povorka	Gumbeki, Elmeri, Sovice, Pačići, Krijesnice, Školjkice, Pingvini, Predškola-Jagodice i Bobice, Kockice, Točkice, Leptirići, Žirafice, Mačkice
11.2.-5.3.2019.	CAP radionice za djecu	Elmeri, Pačići, Krijesnice,

		Školjkice, Pingvini, Gumbeki, Predškola-Jagodice i Bobice, Kockice, Točkice, Leptirići, Žirafice
5.3.2019.	Fašnički utorak	Sve odgojne skupine
15.3.2019.	Climate Strike 2019 Croatia-obilježili svjetski dan borbe protiv klimatskih promjena	Sovice, Elmeri, Gljivice, Gumbeki, Pčelice
22.3.2019.	"Cvijeće priča", Kreativni studio Zvrk, Jastrebarsko Poklon predstava naših eko kumova "Vode Jastrebarsko" povodom Svjetskog dana voda	Srčeka, Smokvice, Balončići, Pčelice, Iskrice, Gumbeki, Gljivice, Elmeri, Sovice
2.4.2019.	Svjetski dan svjesnosti o autizmu	Kockice, defektologinja
11.4.2019.	Izložba "Dajmo djeci korijene i krila", Etnografski muzej u Zagrebu	Elmeri, Pačići, Točkice, Školjkice
8.4.-12.4.2019., 23.4.2019.	Tjedan eko kviza	Gumbeki, Gljivice, Mačkice, Žirafice, Školjkice i Pingvini
17.4.2019.	Stari grad Dubovac, Slatkovodni akvarij „Aquatika“, Karlovac	Gumbeki, Elmeri
24.4.2019.	Ljekarne zagrebačke županije- „“	Sovice i Pčelice
25.4.2019.	Projektni dan 1.: „Fran i eko dan“, igrokaz interesne skupine“Likovno-scenske“, odgojiteljice DV Radost, Jastrebarsko	Predškola-Jagodice i Bobice, Mačkice (Cvetković), Žirafice (Gorica Svetojanska), Točkice, Leptirići i Kockice
26.4.2019.	Opera „Pepeljuga i Pčelica Maja“, Muzička akademija, Park Maksimir i Botanički vrt, Zagreb	Krijesnice, Školjkice, Pingvini, Pačići, Leptirići i Točkice
3.5.2019.	2. Vatrogasna olimpijada na područnom odjeljenju u G. Desincu	Točkice, Kockice, Leptirići
4.5.2019.	„Cvjetna Jaska“, Centar za kulturu Jastrebarsko, Obrtnički dom	Krijesnice-nastup
9.5.2019.	„Harfa, ti i ja“, Koncertna dvorana „Vatroslav Lisinski“	Predškola-Jagodice i Bobice, Mačkice (Cvetković), Žirafice (G. Svetojanska), Gljivice
17.5.2019.	Završna svečanost	Pačići
21.5.2019.	Završna svečanost	Elmeri
23.5.2019.	Završna svečanost	Gumbeki
25.5.2019.	Dan Afrike	Školjkice i Kockice
28.5.2019.	Projektni dan 2.: „Fran i eko dan“, igrokaz interesne skupine“Likovno-scenske“, odgojiteljice DV Radost, Jastrebarsko	Srčeka, Smokvice, Balončići, Iskrice, Elmeri i Gljivice
29.5.2019.	Završna svečanost	Predškola-Jagodice
		Krijesnice
30.5.2019.	Završna svečanost	Predškola-Bobice

31.5.2019.	Završna svečanost	Mačkice (Cvetković)
	Završna svečanost	Žirafice (G. Svetojanska)
	Završna svečanost	Leptirići
	Završna svečanost	Kockice
	Završna svečanost	Školjkice
8.6.2019.	Obilježavanje svjetskog dana okoliša- organizator Grad Jastrebarsko „Fran i eko dan“, igrokaz interesne skupine „Likovno-scenske“, odgojiteljice DV Radost, Jastrebarsko, održano za građanstvo	Daniela Bobinski, Smiljana Popović, Vesna Navoj i Snježana Janković
Lipanj, 2019.	Završne svečanosti	Kraći program ranog učenja engleskog jezika-vanjski suradnik
SPORTSKO-REKREATIVNE AKTIVNOSTI:		
10.12.-21.12.2019.	Klizanje za djecu predškolske dobi "Škola klizanja", organizator DND grada Jastrebarskog	Krijesnice, Pačići, Školjkice, Pingvini, Gumbeki, Elmeri, Sovice, Mačkice, Žirafice, Leptirići, Točkice i Kockice ukupno 200 djece
19.6.-26.6.2019.	Ljetovanje djece u Crikvenici	Pačići, Gumbeki, Krijesnice, Pingvini, Školjkice, Sovice ukupno 55 djece

V. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE

Bitna zadaća stručnog usavršavanja u ovoj pedagoškoj godini bila je unaprijediti profesionalni razvoj odgojitelja. Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika i stručnih suradnika strukturirano je na osnovi postavljenih zadaća odgojno-obrazovnog rada za ovu pedagošku godinu te na osnovi procjena i zaključaka u prošloj pedagoškoj godini.

Stručno usavršavanje provodilo se kroz:

1. Obvezne teme stručnog usavršavanja prema planu i programu ustanove
2. Teme iz područja posebnog stručnog interesa prema planu i programu ustanove
3. Uključivanje odgojnih radnika na seminare i stručne skupove prema ponudi Agencije za odgoj i obrazovanje i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i drugih
4. Praćenje stručne literature

STRUČNO USAVRŠAVANJE UNUTAR USTANOVE

1. OBVEZNE TEME STRUČNOG USAVRŠAVANJA PREMA PLANU I PROGRAMU USTANOVE

1.1. ODGOJITELJSKA VIJEĆA

1. OV, 24. rujan 2018.

1. Razmatranje Godišnjeg plana i programa rada vrtića za ped. godinu 2018./2019.
2. Razmatranje Kurikuluma vrtića za ped. godinu 2018./2019.
3. Plan djelovanja Eko vrtića za ped. godinu 2018./2019.

2. OV, 19. studeni, 2018.

1. Stručna tema: Sanja Šimić i Martina Križančić – Bachovi cvjetni plesovi

3. OV, 13. i 14. veljača, 2019.

1. Stručna tema: Tarra Barat - Emocionalna pismenost

4. OV, 6. svibanj, 2019.

1. Stručna tema: Mateja Pustaj, Lucija Kunović, Ivana Petrić - prezentacija pripravničke stručne teme odgojiteljica

5. OV, 17. lipanj, 2019.

1. Godišnje izvješće o ostvarivanju plana i programa
2. Ljetna organizacija rada
3. Izvješća sa stručnih skupova

1.2. POTICAJNI MATERIJALNI KONTEKST KAO PREDUVJET OSTVARIVANJA RAZVOJNIH ZADAĆA

U ovoj pedagoškoj godini jedna od tema stručnog usavršavanja bila je pod nazivom "Poticajni materijalni kontekst kao preduvjet ostvarivanja razvojnih zadaća" skraćeni naziv „PO-MA-KO“, koja je ujedno poveznica s bitnom zadaćom ustanove. Pedagoške radionice održane su kroz četiri susreta u

jutarnjem terminu za odgojitelje koji rade u poslijepodnevnoj smjeni te po završetku jutarnjeg neposrednog rada. Osluškujući potrebe odgojitelja zadnji susret održan je u dva dana u jutarnjem terminu. Teme internog stručnog aktiva koncipirane su na temelju praćenja odgojno-obrazovnog procesa, osluškivanja promišljanja odgojitelja, izazova pri unapređenju procesa (osnaživanje odgojitelja koji su spremni stepenicu više u implementaciji suvremenih spoznaja, odgojitelja koji nešto sporije implementiraju suvremene spoznaje, dolaska novozaposlenih odgojitelja).

Naziv susreta osmislili su odgojitelji po završetku svakog pojedinačno.

1. 17.10.2018. pod nazivom: "Retrospektiva odgojno-obrazovnog procesa-ljetni rad"

2. 24.1.2019. pod nazivom: "Pogled na svijet dječjim očima"

3. 27.2.2019. pod nazivom „Promišljanje pedagoške prakse-pogled u budućnost“

4. 23.4. i 24.4.2019. godine pod nazivom „Projekcije ljetne organizacije rada“.

Odgojitelj/ice su po završetku održanog internog stručnog aktiva pisanom samorefleksijom izrazile/o vlastita promišljanja i propitivanja.

Samo/vrednovanje održanih radionica internog stručnog aktiva od strane odgojitelja: „pomaže u osvještavanju procesa vlastitog učenja“, „lakše planiranje i organiziranje“, „kreativno zamišljeno i kvalitetno realizirano“, „korisno“, „promišljanje i osvještavanje pedagoške prakse rezultira boljim radom s djecom“, „osvijestili smo važnost prihvatanja prirode učenja djeteta, intenzivnije promišljali o izboru materijala“, „timski rad“, „pomoglo u osvještavanju jakih i slabih kompetencija odgojitelja“. Nadalje, istaknuta je „važnost kvalitetno kreiranog materijalnog okruženja, dobre komunikacije i timskog rada“, „potaknute smo na temeljitije promišljanje o odgojno-obrazovnom procesu (osluškivanje djece, planiranje u skladu s dobi, potrebama i interesima djece, provođenje aktivnosti i priprema poticaja, samo/refleksije, dokumentiranje, samovrednovanje)“.

Odgojitelji navode kako je timski rad u manjim grupama kvalitetniji, poticajan, omogućuje razmjenu ideja, dilema, potiče raspravu o odgojno-obrazovnom procesu, a kontinuirano dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa pomaže pri razumijevanju djeteta, njegovih akcija, prepoznavanju potreba i interesa djeteta.

1.3. OSNAŽIVANJE KOMPETENCIJA ODGOJITELJA ZA RAD S RODITELJIMA

2. TEME IZ PODRUČJA POSEBNOG STRUČNOG INTERESA PREMA PLANU I PROGRAMU USTANOVE

2.1. METODE I TEHNIKE U ODGOJNO-OBRAZOVNOM RADU S DJECOM S ODSUPANJIMA I TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Tijekom pedagoške godine 2018.-2019. održavan je interni stručni aktiv za odgojitelje pod vodstvom stručnog suradnika edukacijskog rehabilitatora naziva Metode i tehnike u odgojno-obrazovnom radu s djecom s teškoćama u razvoju. Održano je ukupno 7 radionica kroz 4 podteme usmjerene na unapređivanje kompetencija odgojitelja u inkluzivnom procesu. U radu aktiva je tijekom pedagoške godine sudjelovalo ukupno 38 odgojitelja. S obzirom na stalnu fluktuaciju djelatnika svega 45% odgojitelja sudionika ovog aktiva sudjelovalo je na svim radionicama. 28 odgojitelja sudjelovalo je na prvoj radionici na kojoj smo dogovorili zadaće i dinamiku rada aktiva te aktivnosti tijekom pedagoške godine, 30 odgojitelja sudjelovao je na radionicama na temu „Okvir za poticanje i prilagodbu iskustava učenja te vrednovanja postignuća djece i učenika s teškoćama – naše uloge i zadaće“, 31 odgojitelj sudjelovao je na radionicama na temu „Vrednovanje osobnog kurikulumu i modifikacija ciljeva“ i „Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim

posrednicima – uloga pomoćnika u našem vrtiću“ te 24 odgojitelja na radionicama na temu „Izazovi i zahtjevi individualiziranih odgojno-obrazovnih programa“.

50% odgojitelja sudionika aktiva do ove pedagoške godine nije dodatno stručno usavršavan za rad s djecom s teškoćama u razvoju te nema prijašnje iskustvo inkluzivnog odgojno-obrazovnog rada, odnosno sami odgojitelji izražavaju kako ne posjeduju kompetencije koje zahtjeva inkluzivni model kakvog provodimo. Na temelju povratnih informacija odgojitelja tijekom rada aktiva dobivene su jasne smjernice za daljnji rad, odnosno izdvojena su ključna područja na kojima im je potrebno stručno usavršavanje te dodatna podrška stručnog suradnika edukacijskog rehabilitatora.

U evaluaciji aktiva po završetku ciklusa je sudjelovalo 26 odgojitelja te su na skali ocjena od 1 do 6 (1 predstavlja nezadovoljavajuće, a 6 izuzetno zadovoljavajuće) procjenjivali svoje zadovoljstvo održanim stručnim usavršavanjem tijekom ove pedagoške godine. Šest odgojitelja je stručno usavršavanje procijenilo ocjenom 5, a njih dvadeset (77%) odgojitelja najvišom ocjenom te je srednja ocjena 5,77. Odgojitelji su osim numeričke evaluacije, ocjenu imali mogućnost komentirati opisno. Opisni komentari odgojitelja bili su: Još više konkretnih uputa i pomoć pri uvođenju pomoćnika u rad s pojedinim djetetom., Smatram aktiv vrlo korisnim, ali nam je i dalje potrebna pomoć u radu s djecom s teškoćama u razvoju., Stručna suradnica je zanimljivo osmislila radionice, informirala nas o novostima kurikulumu i uvođenja pomoćnika u rad, a izmjena osobnih kurikulumu na trećoj radionici i osmišljavanje ciljeva za drugu djecu potvrdili su naše kompetencije u unapređenju procesa inkluzije., Izuzetan trud od oba odgojitelja te stručnih suradnika logopeda i edukacijskog rehabilitatora dijete je upisano u redovan program u područnoj školi., Saznala sam i naučila nove metode i tehnike kako pomoći djetetu koje ima teškoću u razvoju., Velika pomoć za osobno stručno usavršavanje i vrlo korisno za rad., Velika pomoć oko dokumentiranja osobnog kurikulumu., Uvijek na raspolaganju edukacijska rehabilitatorica, svaka tema pridonijela je poboljšanju rada u skupini., Izuzetno sam zadovoljna aktivnom, savjetima i pomoći., Pomoć od velike važnosti u svim segmentima rada s djecom., Zanimljivo i korisno, puno mi je pomoglo u radu. Nadam se i daljnjoj suradnji i radionicama sa još više informacija., Otvorenost i susretljivost edukacijske rehabilitatorice, pomoć u radu s djetetom s teškoćama, zanimljive teme i susreti., Zadovoljna sam sa pomoći stručne suradnice oko izrade osobnog kurikulumu. Predlažem za sljedeću godinu da se jasnije pojase liste evaluacije ciljeva., Velika pomoć i podrška u radu s djecom s poteškoćama., Interni stručni aktiv ojačao je naše odgojiteljske kompetencije u radu s djecom s teškoćama u razvoju. Puno konkretnog materijala, sugestija, samog angažmana stručnog suradnika, odlična suradnja i fleksibilnost., Kvalitetna, stručna i odlična suradnja s edukacijskom rehabilitatoricom, zanimljive i korisne radionice, izmjena iskustava., Koristan aktiv, razmjena iskustva, dobra podrška stručne suradnice, važnost MIT-a i u sljedećoj pedagoškoj godini je velika i potrebna., Aktiv mi je bio izvor znanja i podrške o ovom kompleksnom dijelu mog posla., Stručnost, ciljanost stručnog aktiva., Aktiv je vrlo zanimljiv, kvalitetno napravljen i realiziran. Voditeljica je kompetentna, spremna na suradnju. Teme su bile zanimljive i poučne. Eventualno dati više materijala za rad s djecom., Smatram da je ovakva edukacija vrlo bitna jer je sve više djece s teškoćama pa je i meni ova edukacija pomogla da budem uvijek u toku s tim „problemom“, Koristan aktiv, no i dalje potrebna pomoć što se tiče pisanja osobnog kurikulumu. Poprilično teško nama koji smo to radili po prvi puta, dosta nejasnoća., Ovakav oblik aktiva predstavlja podršku nama odgojiteljima u svakodnevnom radu s djecom s teškoćama u razvoju, zastupljeni su elementi supervizije, a promišljeno planiranje i kvalitetno vođenje radionica prepoznatljivi su znakovi stručnosti i kompetencija voditeljice.

Iz navedenih opisnih pojašnjenja odgojitelja jasno je vidljivo kako odgojitelji prepoznaju dobiti održavanja internog stručnog aktiva s ovog područja te daljnju potrebu stručnog usavršavanja na temu rada s djecom s teškoćama u razvoju.

2.2. PRIMJENA SUVREMENIH METODA POTICANJA JEZIČNO – GOVORNOG RAZVOJA U NEPOSREDNOM ODGOJNO – OBRAZOVNOM RADU

U svrhu osnaživanja kompetencija odgojitelja u pružanju podrške tipičnom jezično – govornom razvoju djece, kao i prepoznavanju specifičnosti jezično – govornog razvoja djece, tijekom pedagoške godine 2018./19. pod vodstvom stručne suradnice logopedinje podržane su 4 radionice s odgojiteljima. Odgojitelji su se prema vlastitom interesu opredjeljivali za sudjelovanje na pojedinoj radionici.

Na prvoj radionici s temom Ples pisanja i Ples pisanja za najmlađe sudjelovala su 24 odgojitelja. Odgojitelji smatraju kako je ova metoda korisna jer djecu priprema za pisanje počevši od njihovih emocija i prirodnih pokreta, potiče djecu na kreativnost i maštovitost. Smatraju kako je radionica bila dobro osmišljena, sadržaj jasno prezentiran, a sudionici aktivno uključeni. Navode kako su djeca jako dobro prihvatila ovu metodu. Svi polaznici ocijenili su radionicu kao izuzetno zadovoljavajuću, najvišom ponuđenom ocjenom.

Na drugoj radionici s temom Motoričke aktivnosti kao podrška ranom jezično – govornom razvoju sudjelovala su 23 odgojitelja. Odgojitelji smatraju kako je radionica bila zanimljiva, a teme i sadržaji primjenjivi u praksi. Smatraju kako su aktivno sudjelovali na radionici, koja je bila dobro pripremljena i prezentirana. Svi polaznici ocijenili su radionicu kao izuzetno zadovoljavajuću, najvišom ponuđenom ocjenom.

Na trećoj radionici s istom temom sudjelovala su 22 odgojitelja. Odgojitelji navode kako im je radionica dala korisne ideje za rad sa svom djecom temeljem kojih su planirali aktivnosti. Ističu zanimljivost teme te svoje aktivno sudjelovanje. Svi polaznici ocijenili su radionicu kao izuzetno zadovoljavajuću, najvišom ponuđenom ocjenom.

Na posljednjoj radionici s temom Glazba i ritam kao podrška ranom jezično – govornom razvoju također su sudjelovala 22 odgojitelja. Odgojitelji ističu dobru pripremljenost radionice te zanimljivost sadržaja. Navode kako im je radionica pomogla u implementiranju glazbe u neposredan rad sa svrhom poticanja jezično – govornog razvoja. Svi polaznici ocijenili su radionicu kao izuzetno zadovoljavajuću, najvišom ponuđenom ocjenom.

2.3. POTICANJE RAZVOJA POTENCIJALNO DAROVITE DJECE

Jedna od bitnih zadaća i ove pedagoške godine bila praćenje i poticanje razvoja potencijalno darovite djece. Ova bitna zadaća prožima brojne aspekte odgojno – obrazovnog rada, pa tako i stručno usavršavanje odgojitelja putem edukacija. Cilj ove edukacije je osnaživanje kompetencija odgojitelja u području prepoznavanja potencijalno darovite djece i poticanja njihovog razvoja, odnosno osvještavanje i usavršavanje osobnih vještina odgojitelja te zajedničko planiranje poticaja i adekvatnih metoda rada. Kroz radionice odgojitelji su prorađivali izradu individualiziranog odgojno-obrazovnog plana, načine prepoznavanja i identifikacije potencijalno darovite djece, aktivnosti za poticanje razvoja darovite djece te su izmjenjivali vlastita iskustva.

Radionice su se realizirale kroz četiri susreta tijekom pedagoške godine (listopad, prosinac, veljača, travanj), a uključeni su bili odgojitelji u čijim skupinama su identificirana potencijalno darovita djeca te prema vlastitom interesu. Voditeljica radionica bila je psihologinja.

Odgojitelji su ovaj aktiv ocijenili prosječnom ocjenom 5,6 (na skali od 1 do 6). Većina odgojitelja (90%) smatra da je organizirano dovoljno susreta, dok 10% njih smatra da ih je bilo premalo s obzirom da je tema dosta zahtjevna i da je potrebno još više izmjene iskustava s kolegicama. Odgojitelji također navode da je im je sadržaj radionica bio zanimljiv i primjenjiv.

Vlastiti angažman procjenjuju od uglavnom pasivno do aktivno iz razloga što se dio odgojitelja ne osjeća ugodno kada treba govoriti pred drugima ili osjećaju nesigurnost zbog premalo iskustava u radu. Navode kako su im radionice bile korisne i pomogle u daljnjem radu, atmosfera je bila opuštena, ali je potrebno još produbiti znanje o potencijalno darovitoj djeci što im je. Kao izazov navode izradu individualiziranog odgojno-obrazovnog plana te smatraju kako im je potrebna

dodatna pomoć i podrška u izradi. Također, novozaposlene odgojiteljice navode kako im je potrebna dodatna teorijska podloga iz ovog područja što ćemo i planirati za sljedeću pedagošku godinu.

2.4. UPRAVLJANJE ZDRAVSTVENIM RIZICIMA

INTERESNE SKUPINE – PROJEKTI

EKO/INTERESNE SKUPINE

Projekti koji se provode u kontinuitetu realizirani su ove pedagoške godine kroz stručno usavršavanje unutar ustanove kroz interesne skupine čiji su moderatori bili odgojitelji koji provode navedeni projekt, metodu i dr.:

Interesna skupina	Nositelji interesnih skupina	Smjernice
„Mali vrtlari“	Štefica Fabijanić, Anita Buri, Đurđa Šegudović, Zlatica Ferenčina, Đurđa Šmit, Višnja Matešić, Jelena Burja Prstac, Josipa Šporčić, Mira Narančić, Maja Sabadi, Tea Balaban	- prema vlastitom afinitetu odgojitelji su se uključili u interesnu skupinu - dinamiku susreta kreirali su s dionicima uključenima u pojedinu interesnu skupinu
"Mi jedemo odgovorno", provodi se od 2015./2016.	Ana Budinščak, Jadranka Šoštarić, Martina Banić, Manuela Miljenović, Tomislava Skok Mišković	- na prvom susretu dogovoren je hodogram
„Likovno-scenska skupina“	Daniela Bobinski, Smiljana Popović, Vesna Navoj i Snježana Janković	- vodila se potpisna lista i zapisnik koji je predan stručnoj službi po završetku susreta
Projekti		- portfolio interesnih skupina kao i projekata se nalaze u arhivi vrtića
„Veliki lov na biljke“	Branka Haramija, Lidija Tomačić, Tamara Fabijanić Franić, Melita Miskić i Ivan Rak Ljiljana Pustaj, koordinatrica projekta	
eTwinning, provodi se od 2015./2016.	Mihaela Pustaj, Maja Sabadi	
"Škole za Afriku-škole za život", provodi se od 2012./2013.	Marija Zdjelar, Ivana Jurinić Matoš, Maja Vučković, Irena Vugriniček Štimac, koordinatrica Maja Vučković, Marija Zdjelar Ivana Jurinić Matoš	
"Pozdrav svijetu", provodi se od 2016./2017.	Koordinatorice: Sanja Šimić, Martina Križančić Priključile se: Pandice, Vjeverice, Zebrice, Krijesnice	

Provedene aktivnosti odgojnih skupina koje su uključene u projekt "Škole za Afriku", "Mi jedemo odgovorno", "Pozdrav svijetu", "e-Twinning", primjenu "Metoda Persona Doll" navedene su pod točkom „Odgoj i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo-odgoj za različitost“.

Interesne skupine svoje ime dobile su prema projektima koje provodimo u kontinuitetu, a dvije nove interesne skupine "Likovno-scenska skupina" i "Mali vrtlari" po prepoznatljivosti onog čime će se baviti tijekom pedagoške godine.

Odgojiteljica Daniela Bobinski osmislila je igrokaz „Kviz dobrote“, igrokaz „Fran i eko dan“ i pjesmu „Hvala“. Djeca su aktivno sudjelovala u igrokazu svojim prijedlozima koji su i doveli do zajedničkog rješenja. Igrokaze su pogledala djeca svih pet objekata.

STRUČNO USAVRŠAVANJE VAN USTANOVE

VRIJEME I MJESTO ODRŽAVANJA	TEMA	SUDIONICI
6.2.2019. DV Rožica, Veliko Trgovišće	Postupci i praksa ostvarivanja, održavanja i unapređivanja kvalitete u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja – aktivno sudjelovanje	ravnateljica, pedagoginja, odgojiteljica Mihaela Pustaj
27.3.2019. Primošten	Državni stručni skup za ravnatelje: „Odgovornost ravnatelja-voditelja za odnose i preuzimanje vodstva“	ravnateljica
29.-30.3.2019. Čakovec	9. konferencija voditeljica radionica Rastimo zajedno	Odgojiteljice: Valentina Božić, Jasenka Gluščić, Irena Vugriniček Štimac
1.4.2019. DV Petar Pan, Zagreb	Učenje na otvorenom u predškolskoj dobi	Odgojiteljice: Zvonimira Pintur, Lucija Kunović
4.-5.4.2019. Split	4. Konferencija CAP pomagača Hrvatske - sustavan pristup prevenciji nasilja nad i među djecom	Odgojiteljice: Smiljana Popović, Jadranka Šošćarić, Jadranka Volmut
4.-6.4.2019. Split	2. konferencija „Izazovi u radu s darovitim djecom i mladima“	odgojiteljica Sandra Žalac psihologinja
15.-17.4.2019. Šibenik	Državni stručni skup za odgojitelje „Odgojitelj kao (su)kreator kvalitete odgojno-obrazovnog rada u ustanovama za RPOO	Odgojiteljice: Anita Jurelinac, Melita Vidaković, Marina Kupina, Marija Zdjelar
24.-27.4.2019. Šibenik	Međunarodna konferencija (SERH): „Interesi, potrebe i prava“ - aktivno sudjelovanje	Defektologinja, logopedinja
26.4.2019. Rimske toplice	5. međunarodna konferencija projekta Pozdrav svijetu - aktivno sudjelovanje	Odgojiteljice: Sanja Šimić, Martina Križančić
10.5.2019. Zagreb	Prehrana djece	vms Mirjana Šimanović, kuharica Dragana Šimrak
27.-29.6.2019. Pula	AT-AAC Ljetna škola	pedagoginja, defektologinja, logopedinja, vms Šimanović i vms Budinščak

VI. SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI

Pod suradnjom s djetetovom obitelji podrazumijevamo individualnu i skupnu suradnju. Pod individualnom suradnjom smatramo sudjelovanje roditelja u životu skupine (posjete), donošenju neoblikovanog materijala prema vlastitom afinitetu i individualne razgovore te svakodnevne susrete s odgojiteljima, a pod grupnom suradnjom smatramo roditeljske sastanke i sudjelovanje u radionicama.

Suradnja s roditeljima novoupisane djece:

Za roditelje novoupisane djece je u lipnju održan inicijalni informativni roditeljski sastanak, na kojem su roditelji, predavanjem ravnateljice te putem letaka dobili osnovne informacije o samom vrtiću, načinu rada, djelatnicima te njihovim pravima i dužnostima. Tijekom lipnja i srpnja, stručni tim je obavio individualne razgovore s roditeljima svakog upisanog djeteta, a razgovoru prisustvuje i dijete koje se upisuje. U inicijalnom razgovoru upoznajemo roditelje s našom ustanovom, programom i načinima realizacije programa te saznamo što je moguće više informacija o djetetu koje u rujnu kreće u vrtić, a koje su nam potrebne za uspješan rad s djetetom. Na taj način svakom djetetu možemo pristupiti individualno, u skladu s njegovim specifičnim potrebama i olakšati prilagodbu na vrtić i roditeljima i djetetu. Prilikom inicijalnog razgovora s roditeljima djece s teškoćama u razvoju, provedeni su postupci predviđeni Protokolom postupanja djelatnika dječjeg vrtića u procesu inkluzije djece s teškoćama u razvoju.

Za roditelje novoupisane djece je na početku pedagoške godine održan roditeljski sastanak sa temom „Prilagodba djeteta na vrtić“. Roditeljski sastanak realiziran je neposredno prije prvog dana dolaska djeteta u vrtić, a vodile su ga viša medicinska sestra i psihologinja. Na tim sastancima kroz razgovor i pripremljene letke nastojimo informirati roditelje o tome što je prilagodba, na koji način provodimo prilagodbu i zašto je važno postepeno dovođenje djeteta u vrtić, o mogućim ponašanjima i reakcijama djeteta kako bi i roditeljima i djeci što lakše protekli prvi dani u vrtiću. Također je cilj i što više smanjiti početnu zbunjenost i gužvu u vrijeme kad je najvažnije svu pažnju usmjeriti na dijete, a ne na organizacijska pravila. Na sastanku je roditeljima ponuđena mogućnost dolaska u vrtić s djetetom na „Dan otvorenih vrata“ neposredno prije početka pedagoške godine. Odaziv roditelja je i ove godine bio velik, a reakcije roditelja pokazuju da je ta mogućnost i njima i djeci olakšala odvajanje.

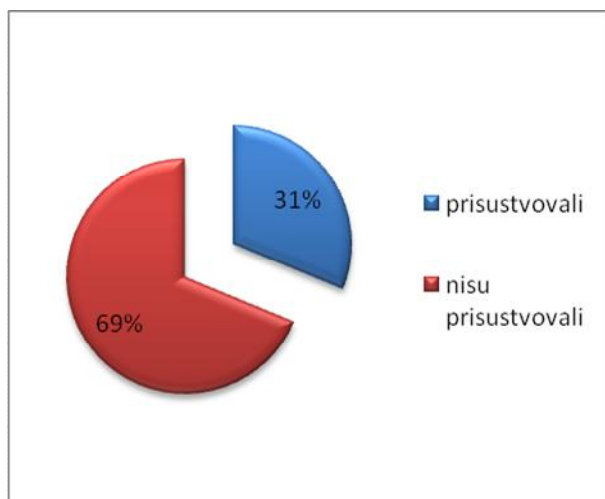
U samom tijeku prilagodbe realizirane su 3 radionice za roditelje u Jastrebarskom te 3 radionice za roditelje u Desincu u organizaciji stručnog tima s ciljem olakšavanja odvajanja i podrške roditeljima.

Također je održan roditeljski sastanak za roditelje djece koja će pohađati program predškole. Sastanak su vodile logopedinja i pedagoginja s odgojiteljicom koja će voditi program predškole. Na tom roditeljskom sastanku roditelji su upoznati sa programom, načinom rada i rasporedom održavanja programa.

Suradnja s roditeljima djece školskih obveznika

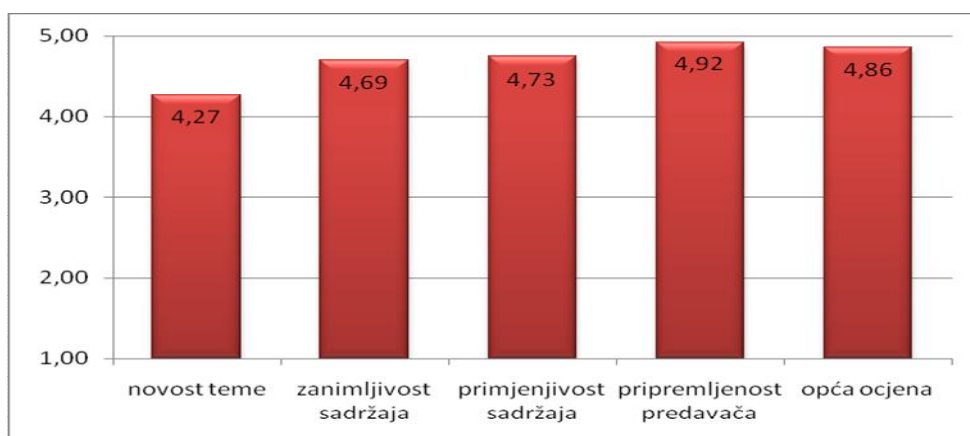
U veljači je za roditelje djece školskih obveznika održan roditeljski sastanak u sklopu CAP programa na kojem su roditelji upoznati sa problemom zlostavljanja te CAP programom i njegovom provedbom u vrtiću kroz radionice za djecu. Roditeljske sastanke vodila je psihologinja, uz pomoć odgojitelja – članova CAP tima, koji su prezentirali same radionice.

Na roditeljskom sastanku bilo je prisutno 50 roditelja (31,3 %) i 10 djelatnika vrtića koji nisu prisustvovali predavanju za djelatnike.

Graf. Proporcija roditelja prisutnih na CAP roditeljskom sastanku

Na kraju roditeljskog sastanka roditelji i djelatnici vrtića procijenili su pet dimenzija kvalitete sastanka (novost teme, zanimljivost i primjenjivost sadržaja, pripremljenost predavača te opća ocjena) na skali od 1 do 5, a rezultati su prikazani na grafu. Sve dimenzije ocijenjene su visokim ocjenama, što govori u prilog kvaliteti sastanaka.

Graf . Procjena pet aspekta kvalitete CAP roditeljskih sastanaka od strane roditelja i djelatnika, (N=60)

Suradnja s roditeljima na razini odgojne skupine:

Godišnjim planom rada predviđena su najmanje 2 komunikacijska roditeljska sastanka za svaku skupinu, te su isti i održani. Teme roditeljskih sastanaka na početku pedagoške godine su prvenstveno bile povezane s upoznavanjem plana i programa rada odgojne skupine te provedbom perioda prilagodbe, osobito u novim skupinama. Teme ostalih komunikacijskih roditeljskih sastanaka većinom su proizašle iz trenutnih potreba odgojnih skupina, odgojitelja, djece i roditelja. Tako su se odnosile na aktivnosti za poticanje cjelokupnog razvoja, razvoj djeteta u godini pred polazak u školu, razvoj slike o sebi kod predškolskog djeteta, prepoznavanje i izražavanje emocija kod djece, trenutne zdravstvene potrebe npr. kako čuvamo zdravlje djece u vrtiću, osamostaljivanje – briga o sebi, dosljednost i postavljanje granica u odgoju, projektno učenje, moje dijete i njegove potrebe, odgovornost, uloga igre u poticanju cjelokupnog razvoja djeteta, dijete i kreativnost, analiza odgojno-obrazovnog rada u proteklom razdoblju.

U odgojnim skupinama održavale su se i radionice s roditeljima, najčešće uoči tjedna solidarnosti te u nekoliko skupina i fašnička radionica. Ove pedagoške godine prema planu i programu ustanove predviđeni su individualni razgovori sa roditeljima sve djece. Odgojitelji procjenjuju kako su

individualni razgovori doprinijeli kvalitetnijoj suradnji s roditeljima i boljem usklađivanju obiteljskog i izvanobiteljskog okruženja.

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji su na skali od 1 do 6 procjenjivali zadovoljstvo ukupnom suradnjom s roditeljima te prosječna ocjena odgojitelja iznosi 5,48. Odgojitelji navode da su zadovoljni uključivanjem roditelja u život i rad skupine, otvorenom i kvalitetnom komunikacijom, podrškom u planiranim aktivnostima i aktivnim uključivanjem u rad skupine, odazivom na roditeljske sastanke, donošenjem neoblikovanog materijala. Dio odgojitelja navodi kako su nezadovoljni zbog manjeg broja prisutnih roditelja na komunikacijskim roditeljskim sastancima i radionicama, nezainteresiranosti za kutić za roditelje. Smatraju da se dio roditelja nema mogućnost više uključiti u život skupine zbog radnih obaveza.

RADIONICE ZA RODITELJE "RASTIMO ZAJEDNO"

Cilj radionica je da roditelji od stručnjaka i drugih roditelja dobiju informacije i podršku koji će im pomoći da se u svojoj roditeljskoj ulozi osjećaju sigurnije i zadovoljnije, a da njihova djeca ostvaruju pravo na roditeljstvo koje najviše doprinosi njihovoj dobrobiti i budućem emocionalnom, socijalnom i kognitivnom razvoju. Temeljne postavke ovih radionica: prve godine života osobito su važne za razvoj svakog ljudskog bića, mozak djeteta najintenzivnije se razvija upravo u tom razdoblju, već u dobi od tri godine vidljive su razlike u socijalnom i intelektualnom razvoju djece koje ne ovise o prihodima ni o obrazovanju roditelja, već o tome kako se roditelji bave djecom kod kuće, kako podržavaju njihovu znatiželju i učenje, prve godine su važne i zato jer se iskustvo o sebi i drugim ljudima iz prvih godina prenosi na kasnije godine života. Radionice su koncipirane kroz dvanaest susreta i jasno su strukturirane.

Deseti i jedanaesti ciklus radionica za roditelje održan je od studenog, 2018. do veljače, 2019. godine u dvije grupe (prva grupa 10 roditelja, druga 6 roditelja) i to: jedan bračni par, jedan tata i trinaest mama od kojih dvije trudnice.

Po završetku radionica roditelji su evaluirali program radionica za roditelje "Rastimo zajedno":

1. Najkorisnijim dobitkom za sebe navode:

"Puno korisnih informacija", "Postupaka u ulozi roditeljstva", "Osvijestila/o sam da dijete još uvijek uči", "Razmisli, duboko udahni i reagiraj!", "Podsjećanja na neka znanja i vještine koje imam i rad na sebi u stjecanju novih.", "Samokontrola. Ne reagiram odmah na prvu, a prije jesam.", "Osvještavanje nekih stvari koje se vrlo jednostavno mogu promijeniti.", "Sigurnija sam u sebe, više usmjerena na djecu.", "Naučila sam se samokontroli, naći vremena za sebe, postavila svoje granice i držim ih se.", "Strpljenje i vrijeme za sebe.", "Puno sam jača osoba u odlukama.", "Ponovno sam promislila neke stvari vezano uz roditeljstvo, komunikaciju s ostalim sudionicama/sudionicima o sličnim problemima.", "Druženje, razmjenjivanje iskustava s drugim roditeljima, korisni savjeti voditeljica.", "Mogu bolje razumjeti potrebe i način razmišljanja djeteta."

2. Najkorisnijim dobitkom za svoje dijete navode:

"Međusobno razumijevanje i komunikacija", "Bolji roditelj", "Privrženog roditelja, punog razumijevanja", "Staloženiji roditelj s više razumijevanja i strpljenja, ali i vještina za pomoć i podršku.", "To što sam se ja bolje izgradila slušajući na radionicama.", "Posvećujem više pažnje, kvalitetnije provodim vrijeme s djetetom.", "Sretnije je.", "Smirenu i staloženu mamu, punu razumijevanja i strpljenja za njegove želje i željice.", "Dobilo je više posvećenijeg vremena od mene i pošto imam strpljenja njima je lakše.", "Dobilo je svu pažnju, vrijeme kvalitetno provedeno i aktivno slušanje.", "Imam više razumijevanja, češće preispitujem koje postupke prema njoj/njemu.", "To što

mama nema više toliku grižnju savjesti što ne provodi puno vremena s njom. Ne "skačem" više na svaki plač ili zahtijevanje nečega.", "Strpljiviji sam."

RADIONICE "KLUB OČEVA"

Po prvi puta u našem vrtiću održane su radionice pod nazivom "Klub očeva" Rastimo zajedno. Radionice "Rastimo zajedno" kao i radionice "Klub očeva" kreirane su, podržavane i kontinuirano praćene od strane Centra za podršku roditeljstvu Rastimo zajedno.

Teme radionica : "Uloga očeva u ranom djetinjstvu", "O očevima i osjećajima", "O očevima i majkama", "Tata od zanata". Na radionicama je prisustvovalo petero očeva.

Očevi su zaključili:

"Nadam se da ću biti još bolji roditelj te unaprijediti dobar odnos s djetetom."

"Tek sam na radionicama shvatio kako je bitna uloga oca u odgoju djeteta, kroz sve segmenta života."

"Podsjetio sam se koliko je otac važan za svoje dijete, kao pomoć u odgoju i sudjelovanje u djetetovom odrastanju."

"Razmjena iskustava sa drugim očevima bila mi je vrlo važna."

"Upoznao sam neke teorijske upute koje nisam poznavao, a i dobio sam materijale kojima se mogu poslužiti kad zapnem u odgoju."

"Razvio sam bolji odnos s djetetom te to smatram zajedničkim dobitkom."

"Lakše mogu razumjeti svoje dijete."

"Preporučio bih svim očevima da se uključe, zbilja zanimljivo iskustvo, a i korisno."

Od 2008. do 2019. godine održano je ukupno:

- * 11. ciklusa radionica po dvanaest susreta za 92 roditelja
- * 4. ciklusa radionica za odgojitelje, ukupno 67
- * 2. susreta Kluba za roditelje (uključeni roditelji koji su završili ciklus radionica) za 12 roditelja
- * 1. ciklus radionica "Klub očeva", ukupno pet roditelja

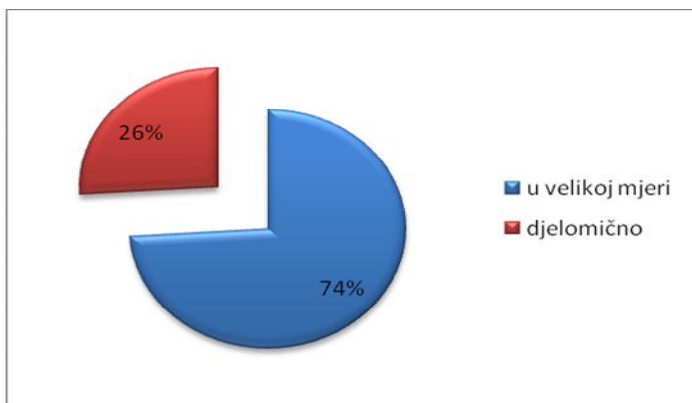
U Čakovcu je od 29.-30. ožujka, 2019. godine održana 9. Konferencija voditelja programa "Rastimo zajedno" u organizaciji Centra za podršku roditeljstvu Rastimo zajedno. Ovom prilikom naš je vrtić primio priznanje 10+ za kontinuirano provođenje od 2008./2009. godine, a odgojiteljica Valentina Božić priznanje za 5+.

Voditeljice radionica su: Mihaela Pustaj, odgojitelj-savjetnik, odgojiteljica Valentina Božić, odgojiteljica Irena Vugriniček-Štimac, Jasenka Gluščić odgojitelj mento te viša medicinska sestra Mirjana Šimanović i Marija Svoboda, pedagoginja.

Procjena suradnje s vrtićem od strane roditelja:

Na kraju pedagoške godine roditelji su ispunjavali upitnik kojim su procjenjivali kvalitetu života u vrtiću, komunikaciju s djelatnicima i sudjelovanje u životu vrtića. Od ukupno 607 podijeljenih upitnika, vraćeno je 491 odnosno 80,9 % upitnika.

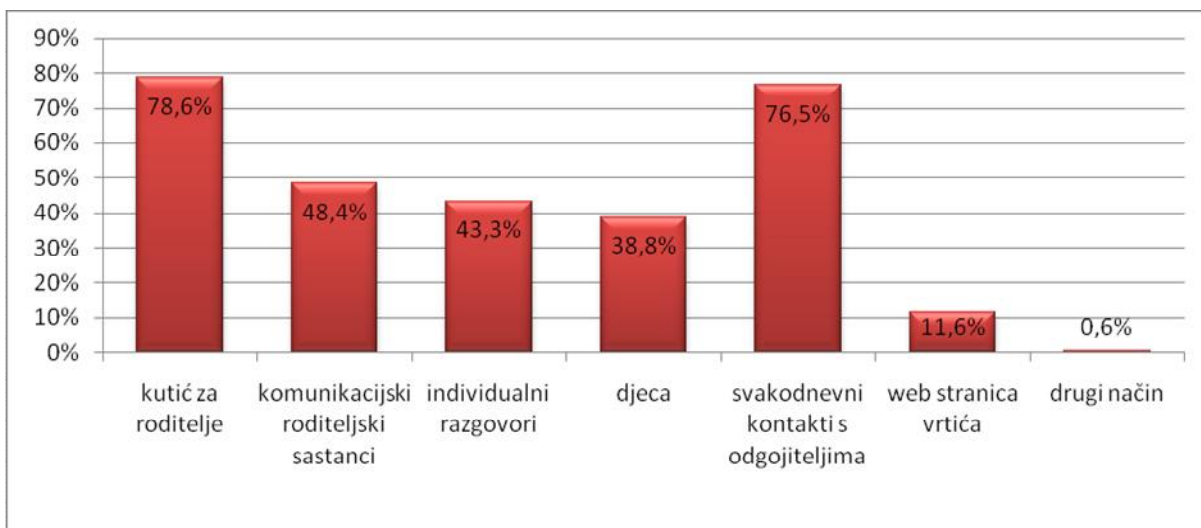
Roditelji su procjenjivali u kojoj mjeri su upoznati s programima rada vrtića koje polazi njihovo dijete. Rezultati su prikazani na sljedećem grafu.

Graf. Procjena roditelja u kojoj mjeri su upoznati s programima

Većina roditelja izjavljuje da je u velikoj mjeri upoznata sa programima rada u vrtiću koje polazi njihovo dijete (74%), a 26% roditelja je djelomično upoznato sa programima rada u vrtiću, dok nitko ne navodi da ne poznaje programe rada u Dječjem vrtiću Radost. 2 roditelja nije odgovorilo na ovo pitanje.

Slijedeći grafički prikaz pokazuje putem kojih oblika roditelji Dječjeg vrtića Radost dobivaju najviše informacija o programima rada u vrtiću Radost.

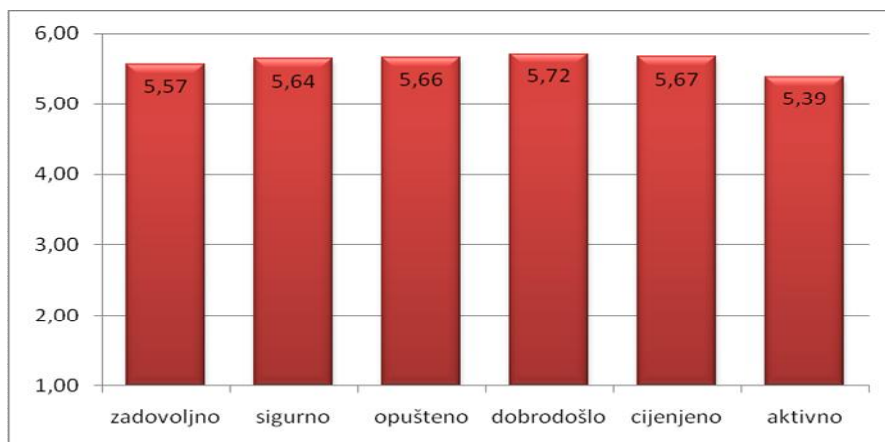
Graf. Kako se roditelji najčešće informiraju o programima rada vrtića

Najveći broj roditelja kao oblik putem kojeg dobivaju najviše informacija navodi kutiće za roditelje (78,6 %) i svakodnevne kontakte s odgojiteljima (76,5%), a najmanje web stranicu vrtića (11,6%) i neke druge oblike informiranja (0,6 %). Pod druge oblike informiranja roditelji navode druge roditelje kao izvor informacija o programima rada vrtića.

Roditelje smo između ostalog tražili i da procijene kvalitetu komunikacije s djelatnicima vrtića. Općenito, roditelji djelatnike vrtića procjenjuju kao ljubazne i uslužne u komunikaciji (99 %). 0,6 % roditelja djelatnike vrtića procjenjuje kao rezervirane, formalne i hladne u komunikaciji. 0,4 % roditelja nije odgovorilo na ovo pitanje.

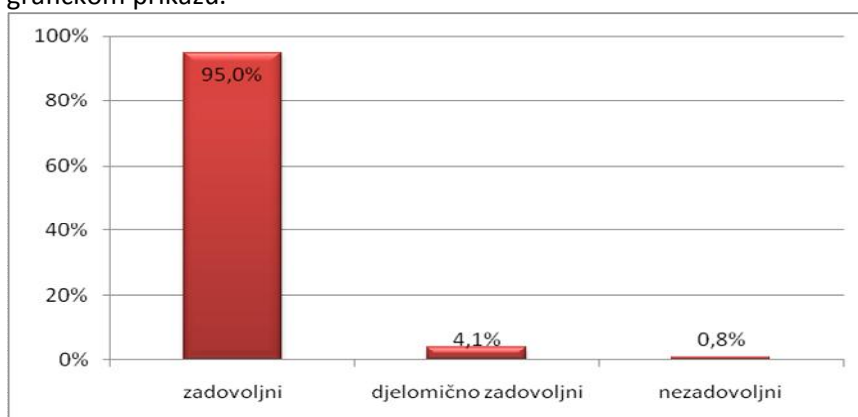
Upitnikom za roditelje je provjereno i kako su se roditelji najčešće osjećali u protekloj pedagoškoj godini. Procjene su davali na skali od 1 do 6, pri čemu 1 znači „nisam se uopće tako osjećao“, a 6 znači „u potpunosti sam se tako osjećao“. Rezultati su prikazani grafički, a iz njih

možemo iščitati da su se roditelji najveći dio vremena dobro osjećali u vrtiću i aktivno sudjelovali u vrtićkom življenju. Najveća prosječna ocjena je vezana uz osjećaj dobrodošlice što znači da su svi djelatnici vrtića dobro ispunjavali svoju ulogu.

Graf. Procjene roditelja o tome kako su se osjećali tijekom svog boravka u vrtiću u protekloj pedagoškoj godini

Roditelje se pitao i jesu li zadovoljni osiguravanjem uvjeta za sigurno okruženje djece kao što je zaključavanje vrata od 9-14h, punomoći za odvođenje djece. Rezultati su prikazani u slijedećem grafičkom prikazu.

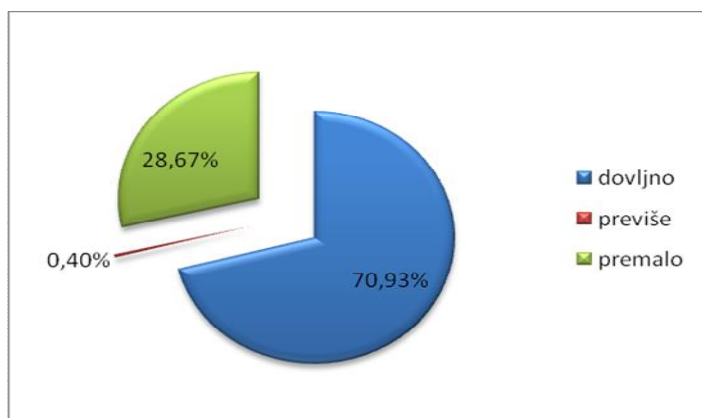

Graf. Zadovoljstvo roditelja osiguravanjem uvjeta za sigurno okruženje djece

Možemo vidjeti da je većina roditelja zadovoljna uvjetima za sigurno okruženje djece te navode kako se te mjere zaista i provode. Roditelji koji su djelomično zadovoljni sa sigurnošću djece u vrtiću navode kako vrata ponekad nisu zaključana. Roditelji koji nisu zadovoljni uvjetima za sigurno okruženje djece navode kako se dvorišna vrata u područnom objektu Desinec ne mogu zatvoriti.

Zanimalo nas je i koliko su roditelji zadovoljni kvalitetom prehrane te su podaci prikazani na grafičkom prikazu.

Većina roditelja smatra kako je tijekom ove pedagoške godine bilo dovoljno kulturno-umjetničkih i zabavnih programa (70,9%), a 28,6% roditelja smatra da ih je bilo premalo te predlažu veći broj posjeta kazališta, više izleta i više odlazaka u prirodu. 0,40 % roditelja smatra da je organizirano previše kulturno-umjetničkih i zabavnih programa. Rezultati su prikazani na grafičkom prikazu.

Graf. Procjena roditelja o učestalosti kulturno-umjetničkih i zabavnih programa

Roditelji su dali svoje sugestije o potrebnim promjenama i doradama u vrtiću. Neke od najčešćih sugestija su: ostanite i dalje tako pozitivni i aktivni, više izleta, manje djece u grupi, osigurati im veći prostor, omogućiti odgojiteljima što više edukacija kako bi se ovakav kvalitetan rad nastavio, sportski vrtić, manja cijena, nova igrala na igralištu, više aktivnosti djece i roditelja, radionice, uvođenje radnog vremena u smjenama i vikendom, da se pokuša pronaći rješenje kako bi se što više djece upisalo, i dalje održati ovakav standard u radu s djecom i ne posustati u smislu motivacije odgojitelja, i dalje ulažite napore u zadovoljavanju standarda, skupine djece bez miješanja po dobi, češće ažuriranje web stranice, duže radno vrijeme i rad subotom.

Kao pozitivne primjere u Dječjem vrtiću Radost roditelji ističu zadovoljno dijete koje voli ići u vrtić i mnogo toga u njemu nauči, trud i strpljivost odgojiteljica, ljubazno osoblje vrtića razne aktivnosti s djecom, briga o higijeni, sigurnost djece, mješovite skupine, novouvedeni obvezni individualni razgovori, kontinuirano praćenje i usmjeravanje djece, pomoć roditeljima, lako dostupne stručne službe, veliki napredak u organizaciji dežurstva u zadnje 2 godine, ekologija kroz igru, organiziranje raznih događanja u vrtiću i aktivnosti kao što su Dječja olimpijada, Projektni dan, završne priredbe, razne humanitarne akcije, radionice Crvenog križa te uređenje okoliša.

VII. SURADNJA S DRUŠTVENIM ČIMBENICIMA

Planirana suradnja sa društvenim čimbenicima ostvarena je u potpunosti.

Tablica 25. Prikaz tipova suradnje vrtića sa različitim društvenim čimbenicima

Ustanova	Sadržaj
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta - Agencija za odgoj i obrazovanje - Filozofski fakultet, Odsjek za pedagogiju, Zagreb - Učiteljski fakultet, Zagreb - Učiteljski fakultet, Odsjek u Petrinji - Učiteljski fakultet, Odsjek u Čakovcu - Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja Zadar - Sveučilište Jurja Dobrile, Pula - Edukacijsko rehabilitacijski fakultet - Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje - Centar za podršku roditeljstvu "Rastimo zajedno" - Pučko otvoreno učilište „Korak po korak“ - Centar za poticanje darovitosti djeteta "Bistrić" - Hrvatsko Montessori društvo, Zagreb - Udruga «Lijepa naša» - Inkluzivni centar za djecu Profectus, Jastrebarsko - UNICEF, Zagreb	- konzultacije - skupovi - savjetovanja - seminar
- OŠ "Ljube Babića", Jastrebarsko - Glazbena škola, Jastrebarsko - Zagrebačka županija - Grad Jastrebarsko	- sudjelovanje u događanjima
- Dom zdravlja Jastrebarsko - Institut za zaštitu majki i djece - Zavod za javno zdravstvo - Centar za socijalnu skrb Jastrebarsko	- zdravstvena zaštita djece – specijalistički pregledi
- Poduzeća koja su direktno ili indirektno uključena u realizaciju programa - Gradsko društvo Crvenog križa Jastrebarskog - VZ, DVD Jastrebarsko - DVD Gornji Desinec - Gradsko kazalište Jastrebarsko - Instinct, Jastrebarsko -Kreativni studio Zvrk, Jastrebarsko - Etnografski muzej, Zagreb - Hrvatska glazbena mladež, Zagreb - Muzička akademija, Zagreb - Hrvatska glazbena mladež, Zagreb - Koncertna dvorana „Vatroslav Lisinski“, Zagreb - Turistička zajednica grada Karlovca - Slatkovodni akvarij „AQUATIKA“, Karlovac - Prirodoslovno-matematički fakultet-Botanički vrt, Zagreb - Park Maksimir, Zagreb - Studio Suncokret, Split	- posjete djece - donacije i sponzorstvo - organizacija kazališnih predstava - organizacija kraćih izleta - organizacija sportsko-rekreativnih programa

-Lutkarski studio "Kvak", Zagreb	
- Grad Jastrebarsko i druge općine	- financiranje - unapređivanje rada u primarnom programu i programu predškole
- Centar za kulturu Jastrebarsko (kino) - Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko - Gradski muzej i galerija Jastrebarsko - Turistička zajednica grada Jastrebarskog - Društvo Naša Djeca Jastrebarsko - Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko - Vode, Jastrebarsko - Ceste, Jastrebarsko - Karate klub Jastreb, Jastrebarsko - Mali vitez, Jastrebarsko	- organizacija posjeta izložbama, kazališnim i kino predstavama, raznih manifestacija - organizacija izložbi radova djece i radnika Vrtića - posudba knjiga
- Ministarstvo turizma - Državni inspektorat ispostava Jastrebarsko - Policijska postaja Jastrebarsko - HAK Jastrebarsko - Jaska turist	- suradnja vezana za sigurnost djece u prometu i općenito
- Crkva svetog Nikole b. - Franjevački samostan	- organizacija posjeta
- drugi vrtići na području Zagrebačke županije i izvan nje (Zagreb, Samobor, Karlovac, Ozalj, Duga Resa, Rakov Potok, Kloštar Ivanić, Sv. Nedelje, Gvozda, Ogulin, Matulji, Vrhnika (Slovenija), Sisak Stari, Sisak Novi, Dugo Selo, Lipik, DV Rožica iz Velikog Trgovišća, DV Izvor, Zagreb...)	- susreti djece i odgojitelja - razmjena iskustava
Mediji: - lokalni mediji - Školske novine - Stručni časopisi - Hrvatska radiotelevizija - Nova TV - TV4R, Karlovac - Radio "Kaj"	- promicanje predškolske djelatnosti
- internet stranica vrtića: www.radost-jaska.hr	- promicanje predškolske djelatnosti